

نفت و توسعه

Association of Petroleum Industry Engineering & Construction Companies

نشریه نفت و توسعه
شماره ۲۵ - مرداد ماه ۱۴۰۴

«فهرست»

- کلید پویایی و توسعه پایدار در عصر تحول و فناوری صفحه ۳
- چگونه با تهدیدهای سرمایه‌گذاری سرپا بمانیم؟ صفحه ۵
- برگزاری مجمع عمومی سالیانه عادی انجمن ایک صفحه ۷
- رسانه‌های نوین و دیپلماسی انرژی در عصر بازنمایی صفحه ۹
- گزارش مدل‌ها و روش‌های تأمین مالی و سرمایه‌گذاری در بخش بالادستی نفت و گاز صفحه ۱۰
- روز ملی تشکّل ها و مشارکت های اجتماعی صفحه ۱۵
- کمیته ارتباط با اعضاء انجمن ایک - نشست دوازدهم صفحه ۱۶
- کمیته ارتباط با اعضاء انجمن ایک - نشست سیزدهم صفحه ۱۸
- حضور انجمن ایک در بیست و نهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی ... صفحه ۱۹
- کارگاه آموزشی صندوق توسعه اوپک در اتاق بازرگانی ایران صفحه ۲۰
- گزارش رویداد «تحول در سرمایه‌گذاری و توسعه بالادست صنعت نفت و گاز ایران» صفحه ۲۳
- تدوین پیوست های قراردادهای همسان EPC صفحه ۲۶
- نشست کمیته اعتبارات انجمن ایک با حضور نمایندگان بانک دی صفحه ۳۱
- عضوهای جدید انجمن ایک صفحه ۳۲
- جلسات ۶۰ تا ۶۷ هیئت مدیره انجمن ایک صفحه ۳۳
- بهای به هنگام صفحه ۳۴
- اهم مکاتبات انجمن ایک صفحه ۳۵
- معرفی فیلم، پلاکست و کتاب صفحه ۳۸

نشریه نفت و توسعه انجمن ایک - تیر ماه ۱۴۰۴

آدرس: تهران، خردمند شمالی،
خیابان هجدهم، پلاک ۱۳
کد پستی: ۱۵۸۵۸-۹۶۵۷۱
تلفن: ۸۸۳۱۸۷۰۱
دورنما: ۸۸۸۲۴۶۶۹
آدرس اینترنتی:
www.irapec.com
پست الکترونیک:
info@irapec.com

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: انجمن ایک
سر دبیر: مهراب کابلی
شورای سیاستگذاری: محمد حلوائی، محمد طاهری، محمدرضا
طبيبزاده، داود طاهری خرم آبادی، مهراب کابلی، سیدموسی لنکرانی
دبیر تحریریه: اکبر کریمی
دبیر فنی: بهراد مهدوی راد
دبیر اجرایی: هومن شاهی یان
روابط عمومی: مهران نوحی طهرانی

- مسئولیت متون بر عهده نگارنده می باشد -

بازاندیشی نظام های اجتماعی کلید پویایی و توسعه پایدار در عصر تحول و فناوری

سمیرا روانخواه
دبیر انجمن اپک

➡ ضرورت بازاندیشی نظام های اجتماعی

واقعیت های اجتماعی، برخلاف تصورات رایج که آنها را صرفاً مفاهیم ذهنی، فرضی یا نظری می دانند، در حقیقت بنیان های عینی، زنده و پویای ساختارهای جوامع انسانی هستند که در گذر زمان و در چارچوب مکان های گوناگون به طور مداوم دچار دگرگونی و بازتولید می شوند. این واقعیت ها نه محصول صرف تصورات انتزاعی، بلکه نتیجه آگاهی ها، رفتارها و کنش های متقابل انسانی اند که هم ساختارهای اجتماعی را شکل می دهند و هم خود تحت تاثیر آنها قرار می گیرند.

به بیان آنتونی گیدنز، یکی از نظریه پردازان برجسته جامعه شناسی معاصر، کنشگر انسانی تنها یک عامل منفعل یا صرفاً خودآگاه نیست بلکه بازتاب دهنده فرآیندی فعال و پویا است که در آن زیست می کند. بر اساس این دیدگاه، ساختارهای اجتماعی و کنش های انسانی یک رابطه دوطرفه و همزمان دارند: کنش ها ساختارها را بازتولید می کنند و ساختارها، شرایط کنش ها را تعیین می کنند.

از این منظر، بازاندیشی و بازتعریف مستمر نظام های اجتماعی نه فقط یک ضرورت نظری بلکه کلید اصلی توسعه و تحول پایدار جوامع انسانی است. این فرآیند مستمر به نظام ها کمک می کند تا بتوانند خود را با تغییرات سریع و بی سابقه عصر تحول دیجیتال، فناوری های نوین و تحولات جهانی هماهنگ کرده و ظرفیت های پویایی و نوآوری خود را حفظ کنند.

● جوامع به مثابه سامانه های پویای چند لایه

جامعه، به عنوان یک سامانه زنده و پویا، نمی تواند کنشگران خردمند انسانی را صرفاً در قالب های ایدئولوژیک و ذهنی محدود کند. پویایی جوامع ناشی از تعامل پیچیده و چندسطحی عاملان اجتماعی است که هر یک با بهره گیری از عقلانیت، انگیزه ها، نیازها و آرمان های خاص خود در فرآیندهای پیچیده استدلال، تفسیر و تفاهم فعالانه مشارکت می کنند. عقلانیت انسانی در این میان، به مثابه موتور محرک توسعه اجتماعی و اقتصادی، نیازمند بسترها و فرصتهایی برای شکوفایی است. نظام های اجتماعی موفق، نظام هایی هستند که این بسترها را ایجاد کرده و کنشگران خرد را در جریان توسعه توانمند سازند.

اما این امر با دشواری های ساختاری و قدرتی جدی مواجه است. نظام های اجتماعی غالباً در شرایطی از دوگانگی ساختار و قدرت گرفتار شده اند که نه تنها باعث پیچیدگی و تعارضات متعدد در جامعه می شود، بلکه ایجاد وفاق و همگرایی واقعی را نیز دشوار می کند.

● دوگانگی ساختار و قدرت چالش بنیادین نظام های اجتماعی

دوگانگی ساختار و قدرت، یک وضعیت شکننده و پیچیده است که نظام های اجتماعی را در فضای میان تضاد و وفاق نگه می دارد. این دوگانگی به این معناست که نظام ها نه صرفاً بر اساس تضادهای اجتماعی یا تعارضات قدرت تحلیل می شوند و نه صرفاً بر مبنای همبستگی و همکاری. بلکه این نظام ها در تعاملی ترکیبی و تعادلی شکننده میان تضادها و وفاق ها شکل می گیرند.

همبستگی اجتماعی، به عنوان ویژگی بارز نظام های پایدار، ضمن حفظ تحرک و انسجام، شدت تضادها را نیز کنترل می کند. اما تلاش برای ادغام ناهمگون این دوگانگی بدون بازتعریف و تمایز روشن، می تواند منجر به بی ثباتی های اجتماعی و افزایش شکاف های طبقاتی شود. افزایش شکاف ها و نابرابری ها، چه از منظر اقتصادی و چه از منظر اجتماعی، به سرعت زمینه ساز بحران های عمیق و پیچیده ای می شود؛ بحران هایی که ممکن است شامل افزایش فقر، شکل گیری طبقات فرادست و فرودست، و کاهش سرمایه اجتماعی و انسانی جامعه باشد.

مطالعات به روز سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) نشان داده است که افزایش نابرابری درآمد و ثروت، یکی از عوامل اصلی کاهش سطح رضایت اجتماعی و افزایش ناآرامی های اجتماعی در بسیاری از جوامع جهان است. این واقعیت، اهمیت بازتعریف و بازاندیشی نظام های اجتماعی را بیش از پیش برجسته می سازد.

● پیامدهای شکاف اجتماعی و بی ثباتی های ناشی از آن

شکاف های اجتماعی، علی رغم نیت های خیرخواهانه و آرمان های انسانی، اغلب به دلیل واقعیت های عینی و کنش های خودانگیخته کنشگران اجتماعی به پیدایش گروه های مخرب، رفتارهای انزواطلبانه و افتراق های اجتماعی منجر می شوند. این فرآیندها مانع از شکوفایی عقلانیت انسانی و کنش مؤثر خرد می شوند و در نتیجه، بسیاری از نخبگان جامعه را به مهاجرت و خروج از نظام اجتماعی و اقتصادی سوق می دهند.

مهاجرت نخبگان، به عنوان یکی از پیامدهای منفی جدی شکاف های اجتماعی و نظام های ناکارآمد، خسارت های جبران ناپذیری به توسعه ملی وارد می کند. گزارش های بانک جهانی نشان می دهد که کشورهای در حال توسعه در سال های اخیر به دلیل خروج نیروی انسانی متخصص و نخبگان خود، بیش از ۴۰ درصد از ظرفیت های توسعه ای خود را از دست داده اند.

بنابراین، حفظ سرمایه انسانی و بهبود شرایط زیستی، اجتماعی و اقتصادی آنها، باید یکی از اولویت های بازاندیشی نظام های اجتماعی باشد.

● بازاندیشی نظام های اجتماعی راهبردی هوشمندانه

و انعطاف پذیر در عصر فناوری

نظام های اجتماعی برای حفظ بقای خود و توسعه پایدار، باید به طور مستمر و هوشمندانه با شرایط زمانی و مکانی تغییر یابند. راهبردهای بازاندیشی باید به گونه ای طراحی شوند که امکان بازتعریف ساختارها، نهادها و روابط اجتماعی فراهم شود و نظام ها توانایی مقابله با پدیده های نوین را داشته باشند.

تحولات فناوری دیجیتال، هوش مصنوعی، و تغییرات سریع در بازارهای جهانی از جمله مواردی هستند که نظام های اجتماعی باید برای مقابله و بهره برداری از فرصت های آنها، ظرفیت های نوآورانه و پاسخگو ایجاد کنند.

مطالعات پژوهشی دانشگاه هاروارد در سال ۲۰۲۴ نشان داده است که نظام هایی که توانسته اند انعطاف پذیری و یادگیری سازمانی را بهبود دهند، موفق تر به سمت توسعه پایدار حرکت کرده اند. این نظام ها با به کارگیری فناوری های نوین و تشویق مشارکت خرد جمعی، توانسته اند فرآیندهای تصمیم گیری و اجرای سیاست ها را بهینه کنند.

● اهمیت بازاندیشی نظام های اجتماعی در حوزه نفت

حوزه نفت، به عنوان محور اقتصادی و سیاسی بسیاری از کشورهای در حال توسعه، نماینده ای خاص از ارتباط میان نظام های اجتماعی و توسعه اقتصادی است. نفت نه تنها منبعی اقتصادی بلکه نمادی از قدرت سیاسی، ساختارهای نهادی و رابطه دولت-ملت به شمار می آید. نظام های اجتماعی مرتبط با صنعت نفت باید بتوانند همگام با تحولات فناوری، تغییرات بازار جهانی نفت و تقاضای روزافزون برای توسعه پایدار، خود را بازتعریف کنند. سیاست گذاری های نفتی باید ضمن بهره برداری عادلانه از منابع، به مدیریت چالش های محیط زیستی و اجتماعی توجه ویژه ای داشته باشند.

گزارش های بین المللی از جمله گزارش بانک جهانی و آژانس بین المللی انرژی (IEA) حاکی از آن است که توسعه پایدار در حوزه نفت نیازمند نگرش های تلفیقی است که علاوه بر توسعه اقتصادی، عدالت اجتماعی و حفظ محیط زیست را در اولویت قرار دهد.

● بازاندیشی، کلید توسعه پایدار و عدالت اجتماعی

جهان امروز جهانی زنده، متغیر و پیچیده است که عقلانیت، تفکر انتقادی و بازاندیشی را به عنوان مولفه های بنیادین خود پذیرفته است. نظام های اجتماعی برای حفظ جایگاه خود و ایفای نقش مؤثر در توسعه ملی و جهانی ناگزیر به بازتعریف و بازاندیشی مداوم هستند.

صنعت نفت ایران در پساجنگ چگونه با تهدیدهای سرمایه گذاری سرپا بمانیم؟

محمد حلوانی
رئیس هیئت مدیره

بنابراین، شرایط پیش رو برای شرکت های پیمانکاری و مهندسی ایران چه بسا بحرانی تر از همیشه است. اما در این نقطه بحرانی نیز فرصت های راهبردی جدی وجود دارد: کاهش هزینه ها و هوشمندسازی پروژه ها با بهره گیری از فناوری تنوع مدل های تأمین مالی از قبیل مشارکت با بانک ها و صندوق ها بهبود فضای سیاسی و مذاکرات بین المللی برای کم کردن ریسک رشد همکاری های منطقه ای در قالب پروژه های مشترک بازسازی اعتماد سرمایه گذاران بومی و خارجی

نقش شرکت های پیمانکاری و مهندسی در احیای صنعت نفت

شرکت های پیمانکاری و مهندسی عضو انجمن ایک، همان رگ حیاتی صنعت نفت ایران هستند؛ نهادهایی که بی واسطه در میدان نبرد بازسازی، نوسازی و توسعه زیرساخت ها فعالیت می کنند. برای تبدیل وضعیت رکودی کنونی به وضعیتی پویا و موفق، این شرکت ها باید از نقش سنتی خود فاصله بگیرند و به سه محور راهبردی تحول یابند:

در فضای رقابتی کنونی، کیفیت خدمات نباید یک مزیت باشد، بلکه باید شرط ورود باشد. افزایش بهره وری و دقت در اجرا، سیستم های کنترل کیفیت مستمر، گواهی نامه های بین المللی مانند ISO، API و سیستم های تضمین کیفیت داخلی، از ضروریاتی هستند که اعتماد مشتریان و سرمایه گذاران را جلب می کنند. شرکت هایی که به عنوان پیمانکار «بی نقص» شناخته شوند، توان جذب پروژه های ملی و بین المللی را خواهند داشت.

پیوند ساختاری میان پیمانکاران، وزارت نفت، تولیدکنندگان تجهیزات داخلی و دانشگاه ها، باید به یک اکوسیستم رسمیت یافته تبدیل شود. این ارتباط مستمر و متقابل، که شامل شتابدهنده ها و مراکز نوآوری باشد، ضمن کاهش وابستگی به واردات، زمینه خلق فناوری های بومی را فراهم می آورد.

امروز مشتریان بزرگ صنعتی به دنبال راه حل های جامع هستند؛ نه فقط تجهیز و اجرا. ارائه خدمات مشاوره ای در مدیریت ریسک، برنامه ریزی مالی و فناوری، شکل حرفه ای مشتری مداری و تفاوت واقعی میان پیمانکاران را رقم می زند. پیمانکارانی که خود را تبدیل به «مشاوران راهبردی» می کنند، در بزنگاه های سخت اقتصادی و سیاسی، جایگاه ویژه ای خواهند یافت.

فناوری های نوین؛ سکوی پرتاب جهانی

تجربه جهانی نشان داده است که فناوری، مهم ترین موتور تحول در صنعت نفت است؛ صنعتی که تا پیش از این، بیشتر بر نیروی انسانی و ساختار سنتی تکیه داشت.

مطالعات نشان می دهند که تنها ۷٪ از شرکت های نفتی در منطقه خلیج فارس خود را «قهرمان دیجیتال» می دانند که فناوری های دیجیتال را در سطوح واکنش عملیاتی، زنجیره تأمین و روابط مشتری به کار گرفته اند؛ اما بیش

● وضعیت جهانی سرمایه گذاری انرژی سرمایه گذاری جهانی در بخش انرژی در ۲۰۲۵ به رکورد ۳.۳ تریلیون دلار رسیده است، اما دو سوم این سرمایه مختص به انرژی های تمیز (مانند خورشیدی و بادی) می شود؛ در حالی که بودجه سوخت های فسیلی در حال کاهش است. هزینه های تأمین مالی برای توسعه نفت و گاز در ۲۰۲۵ با کاهش ۶٪ نسبت به سال پیش روبرو شده که نخستین کاهش پس از سال ۲۰۱۶ است.

کاهش قابل توجه سرمایه گذاری ها در بخش بالادستی نفت، به دلیل نوسانات قیمت و عدم اطمینان تقاضا، فشار مضاعفی بر شرکت های پیمانکاری وارد کرده؛ زیرا پروژه ها به دلیل بیم ریسک متوقف یا تعویق می شوند.

نوسانات قیمت نفت به دلیل بحران های منطقه ای از جمله تنش های اخیر در خلیج فارس ایجاد شده است. برای مثال، در پی نزدیکی به درگیری جدی ایران و اسرائیل در ژوئن ۲۰۲۵، قیمت برنت به بیش از ۸۱ دلار رسید؛ هرچند خیلی سریع به حدود ۷۸ دلار برگشت. تهدید احتمالی بسته شدن تنگه هرمز (مسیر انتقال ۲۵-۲۰ درصد نفت و گاز جهان) بار دیگر اقتصاد جهانی را به لرزه انداخته است، هرچند تحلیلگران آن را تهدیدی موقت می دانند.

تهدید برای سرمایه گذاری در خاورمیانه

سرمایه گذاری مستقیم خارجی در منطقه خلیج فارس با افت قابل توجهی روبرو شده است؛ بانک جهانی ریسک های ناشی از تنش ایران-اسرائیل را عامل تأخیر در سرمایه گذاری در نیمه دوم ۲۰۲۵ معرفی کرده است. در حالی که کشورهای منطقه همچنان امیدوار به جذب سرمایه هستند، بی ثباتی نظامی و سیاسی، مانعی جدی برای سرمایه گذاران بین المللی است.

➡ صنعت نفت، گاز و پتروشیمی ایران به عنوان یکی از ستون های اصلی اقتصاد ملی، در آستانه یک مرحله تعیین کننده قرار گرفته است. براساس گزارش های رسمی وزارت نفت و سازمان های بین المللی مانند آژانس بین المللی انرژی (IEA) ظرفیت تولید نفت خام ایران در سال ۲۰۲۴ حدود ۳.۷ میلیون بشکه در روز است که نسبت به سال های قبل، به دلیل تحریم ها و چالش های زیرساختی، کاهش قابل توجهی را تجربه کرده است. این در حالی است که در دوره پیش از تحریم های شدید سال ۲۰۱۸، ظرفیت تولید ایران بیش از ۴ میلیون بشکه در روز بوده است.

علاوه بر کاهش تولید، تحریم های اقتصادی و سیاسی، وضعیت بازار جهانی نفت را نیز دستخوش نوسانات شدید کرده اند. قیمت نفت خام برنت که در سال های گذشته بین ۵۰ تا ۸۰ دلار در نوسان بود، در سال ۲۰۲۴ با بحران های ژئوپلیتیکی جدید، به طور متناوب تا بالای ۹۰ دلار نیز افزایش یافته است. این نوسانات، تأثیر مستقیم بر تصمیمات سرمایه گذاری شرکت های نفتی و پیمانکاران گذاشته و فضای نامطمئنی را رقم زده است.

در این شرایط، دوران پساجنگ که می تواند به معنای کاهش تنش های سیاسی و بازگشت به مذاکرات بین المللی باشد، فرصتی بی نظیر برای بازسازی و احیای صنعت نفت است. با این حال، این فرصت در کنار تهدیدهای چندجانبه مالی، فنی و نیروی انسانی قرار دارد که بدون مدیریت هوشمندانه، می تواند به زیان های جبران ناپذیری بینجامد.

شرکت های پیمانکاری و مهندسی نفت، گاز و پتروشیمی، به ویژه اعضای انجمن ایک، که قلب تپنده اجرای پروژه ها و توسعه زیرساخت ها هستند، در این شرایط بحرانی باید جایگاه خود را از یک تأمین کننده خدمات فنی به یک بازیگر راهبردی تبدیل کنند. این گزارش تحلیلی، با بررسی دقیق وضعیت کنونی، نگاهی به روندهای جهانی و منطقه ای، ارائه مطالعات موردی موفق و طرح راهکارهای عملیاتی، هدف دارد مسیر آینده این بخش کلیدی را روشن کند.

تحلیل وضعیت کنونی

بر اساس جدیدترین گزارش IEA به تاریخ ژوئن ۲۰۲۵، رشد تقاضای جهانی نفت در سال جاری تنها حدود ۷۰۰ هزار بشکه در روز پیش بینی می شود؛ کمترین میزان از سال ۲۰۰۹، پس از دوران پاندمی. همزمان عرضه جهانی نفت با افزایش ۲/۱ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۵ و ۱/۳ میلیون بشکه در روز در ۲۰۲۶ مواجه شده است؛ اقدامی که عمدتاً توسط تولیدکنندگان OPEC+ صورت گرفته است.

این شرایط نشانهای از عرضه در بازار جهانی با تعدد عرضه کنندگان و ضعف تقاضاست. بیش عرضه، قیمت ها را در برابر نوسانات شدید آسیب پذیر می سازد و فضای مالی پروژه ها را تحت فشار قرار می دهد. بهویژه وقتی بدانیم قیمت نفت برنت در نیمه اول ۲۰۲۵ بین ۶۲ تا ۸۲ دلار نوسان داشته است و روندی نزولی را نشان می دهد.

از طریق برگزاری رویدادهای سرمایه‌گذاری
۵. آموزش و تأمین مشاوران ERM و مالی تخصصی برای مدیریت مالی در پروژه‌های نفتی.
۶. استفاده از استانداردهای جهانی مثل Equator Principles برای افزایش شفافیت و قابلیت جذب سرمایه‌گذاران بین‌المللی.

● همکاری‌های راهبردی

صنعت نفت ایران در یک دهه گذشته، با فشارهای بی‌سابقه تحریمی، نوسانات قیمت جهانی نفت و تحولات سریع فناوری مواجه بوده است. در چنین شرایطی، هیچ شرکت با بازیگری به‌تنهایی قادر به حفظ موقعیت و رشد پایدار نخواهد بود. همکاری‌های راهبردی میان شرکت‌های پیمانکاری، تولیدکنندگان تجهیزات، دانشگاه‌ها و نهادهای تحقیقاتی، به‌مثابه کلیدی برای گشودن درهای بازارهای داخلی، منطقه‌ای و حتی جهانی به شمار می‌رود. با توجه به پیچیدگی‌های فنی پروژه‌های نفت و گاز، حجم سرمایه‌گذاری‌های هنگفت و سرعت بالای تغییرات فناوری، ساختارهای متقابل و هم‌افزایی بین نهادهای مختلف صنعتی و علمی ضروری است. این همکاری‌ها می‌توانند به شکل: کنسرسیوم‌های تخصصی پروژه‌ای برای اجرای طرح‌های بزرگ اتحادهای استراتژیک فناورانه برای تحقیق و توسعه مشترک، شبکه‌های همکاری آموزشی و پژوهشی برای ارتقاء مهارت‌ها و فناوری‌ها

ظاهر شوند و منافع زیر را به دنبال داشته باشند:

کاهش ریسک‌های مالی و عملیاتی

افزایش توان چانه‌زنی در بازارهای بین‌المللی

تسریع انتقال و بومی‌سازی فناوری‌های نوین

جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی با اطمینان بیشتر.

● تحولات منطقه‌ای و جهانی که همکاری را الزامی می‌کند

بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) و نهادهای تحلیل‌گر نفتی، بازار نفت منطقه خاورمیانه به دلیل حضور غول‌هایی چون عربستان سعودی، امارات، قطر و همچنین رقبای نوظهور مانند عراق و کویت، به شدت رقابتی شده است. کشورهای منطقه هم‌زمان با توسعه زیرساخت‌ها، به شدت روی تولید گاز طبیعی و پروژه‌های پتروشیمی تمرکز دارند تا جایگاه خود را در بازارهای جهانی تثبیت کنند. در عین حال، روند جهانی به سمت کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی، توسعه انرژی‌های پاک و فناوری‌های دیجیتال، صنعت نفت را وادار کرده است به همکاری‌های فناورانه و چندجانبه روی آورد.

● نمونه‌های موفق همکاری در منطقه

کنسرسیوم لوک اویل و شرکت‌های ایرانی برای توسعه میدان نفتی غرب کارون که توانسته با استفاده از تکنولوژی روسی و مدیریت مشترک، تولید را بهینه کند. پروژه مشترک توسعه پتروشیمی با همکاری شرکت‌های کره‌ای و ژاپنی که فناوری‌های پیشرفته ساخت و بهینه‌سازی انرژی را به ایران منتقل کرده‌اند. شبکه تحقیقاتی مشترک بین دانشگاه‌های صنعتی شریف و دانشگاه‌های اروپایی که به طور مستمر دانش و فناوری در حوزه هوشمندسازی پالایشگاه‌ها را ارتقاء داده است.

● نقش انجمن ایک در تسهیل همکاری‌های راهبردی

انجمن ایک با برخورداری از شبکه گسترده اعضا، موقعیت منحصر به فردی برای تسهیل ارتباطات و ایجاد ساختارهای همکاری دارد. اقدامات پیشنهادی عبارتند از: ایجاد «مرکز نوآوری و همکاری‌های صنعتی»: این مرکز به عنوان کانون تبادل فناوری، هماهنگ‌کننده پروژه‌های مشترک و تسهیل‌گر جذب سرمایه عمل کند. توسعه پلتفرم دیجیتال همکاری: ایجاد سامانه‌ای

پاک اختصاص یافته است. این کاهش جریان منابع به سمت سوخت‌های فسیلی، همراه با نوسانات قیمت و ریسک ژئوپلیتیکی، شرکت‌های نفتی را ناگزیر کرده تا به سراغ ابزارهای جایگزین تأمین مالی بروند. بانک‌ها در اروپا پشتیبانی از پروژه‌های نفتی را کاهش داده‌اند؛ برای مثال، بانک ING تا سال ۲۰۳۰ اعتبارات خود را در این حوزه تا ۳۵٪ کاهش خواهد داد. در نقطه مقابل، شرکت‌هایی نظیر Shore Capital و Carlyle به‌ویژه با محوریت حمایت از پروژه‌های نفتی فعال در امریکا، جایگزین‌های تأمین مالی ایجاد کرده‌اند.

● مدیریت ریسک: شرط بقا در شرایط ناپایدار

مدیریت ریسک به عنوان مکمل سرمایه‌گذاری، نقشی محوری در تضمین پایداری پروژه‌ها دارد:

● **مدیریت ریسک سازمانی:** چارچوب‌هایی مانند COSO و Equator Principles برای تحلیل ذینفعان، موضوعات زیست‌محیطی و اجتماعی ضروری هستند. تجربه شرکت‌های GCC نشان داده که ERM با سازوکارهای استاندارد، به مدیریت جامع‌تر و کاهش شکست پروژه‌ها کمک می‌کند، روشی که باید توسط اپک بومی‌سازی شود.

● **ابزارهای بیمه ریسک سیاسی:** در مناطقی با وضعیت نامطمئن، پوشش ریسک با استفاده از نهادهایی چون OPIC و بانک جهانی ضروری است تا سرمایه خارجی را به پروژه‌های نفتی هدایت کند.

● **بکارگیری فناوری برای کاهش ریسک عملیاتی:** استفاده از IoT و هوش مصنوعی می‌تواند هزینه‌ها و نوسانات عملیاتی را کاهش دهد و ریسک ورشکستگی پروژه را کمتر کند.

● پیشنهادات اجرایی و الگوهای عملیاتی

برای استفاده از ظرفیت‌ها و کاهش ریسک، انجمن ایک می‌تواند برنامه اقدام زیر را اجرا کند:
۱. تدوین پلتفرم LOMO (Lease-Operate-Maintain-Operate) بر مبنای مدل لیزنگ عربستان برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی.
۲. تشکیل واحد تخصصی «Finance & Risk» در ایک که مسئول طراحی و بومی‌سازی مدل‌های تأمین مالی پروژه‌ای، قراردادهای هوشمند و ارزیابی ریسک باشد.
۳. ایجاد کارگروه تجربه‌نگاری از پروژه‌های موفق GCC برای انتقال دانش و بومی‌سازی ابزارهای آن.
۴. تعامل با دفاتر سرمایه‌گذاری خانواده‌ها و PE داخلی/خارجی

از ۷۰٪ هنوز در مراحل ابتدایی هستند. این در حالی است که با نصب حسگرهای هوشمند، امکان پایش دقیق، تحلیل داده و پیش‌بینی خرابی وجود دارد. استفاده از موتورهای داده‌کاوی و هوش مصنوعی در تحلیل عملکرد چاه‌ها، پیش‌بینی نیاز به تجهیزات و بهینه‌سازی تولید، به‌صورت موفق توسط بسیاری از شرکت‌های پیشرو اعمال شده است. یکی از نمونه‌های اخیر در امریکا، استفاده پیمانکاران از فناوری‌های هوش مصنوعی برای اجرای پروژه‌های توسعه چاه بود که توانست ۱۵٪ زمان اجرای پروژه را کاهش دهد. ربات‌های خودکار برای بازرسی خطوط لوله، مانیتورینگ در تأسیسات و تعمیرات حفاظتی، در بسیاری از کشورهای پیشرفته عملیاتی شده‌اند. تحقیقی در تگزاس نشان داد که نصب سیستم‌های IoT در تجهیزات قدیمی پتروشیمی مانند پروژه Cyclone موجب ۲۰٪ افزایش دقت عملکرد و کاهش ۱۵٪ هزینه نگهداری شده است. استفاده از فناوری بلاک‌چین و قراردادهای هوشمند برای ردیابی کالاهای نفتی و جلوگیری از تقلب، ایده‌ای نوظهور اما بسیار تأثیرگذار است. این فناوری می‌تواند شفافیت و اعتماد میان پیمانکار، تولیدکننده، شرکت ملی نفت و بازار هدف را افزایش دهد.

در منطقه، کشورهایی مانند امارات و عربستان سعودی، سرمایه‌گذاری کلان در دیجیتال‌سازی صنعت نفت خود انجام داده‌اند. بر اساس مطالعات، سهم انتشار دیجیتالی این کشورها از ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۳ به طور چشمگیری رشد کرده است: ۳۵٪ امارات، ۲۹٪ عربستان و ۲۶٪ کویت. شرکت ADNOC نیز با پروژه اتوماسیون، ایمنی، هوش مصنوعی و مانیتورینگ پیشرفته توانسته بهره‌وری عملیاتی خود را ۲۵٪ بالا ببرد و خرابی‌های غیرمترقبه را به نصف کاهش دهد.

● چالش و فرصت اجرایی برای اپک

پیمانکاران ایرانی اگر بخواهند وارد رقابت منطقه‌ای شوند، باید بدون معطلی به سمت طراحی مدل‌های نوین پروژه محور حرکت کنند:

۱. ایجاد تیم R&D فناوری در دل شرکت‌ها یا به‌صورت مشترک.
۲. توسعه پلتفرم‌های AI، IoT، بلاک‌چین برای پروژه‌های داخلی.
۳. تدوین مدل‌های کسب‌وکار دیجیتال همراه با برنامه‌ریزی مالی برای تأمین.
۴. آموزش و توانمندسازی نیروی انسانی از کارشناس تا مدیر فنی.
۵. همکاری ترجیحی با دانشگاه‌ها و آزمایشگاه‌های معتبر برای تست فناوری.
۶. بهره‌گیری از تجربیات منطقه‌ای (GCC، ADNOC) به‌صورت مطالعات تطبیقی.

● تأمین مالی و مدیریت ریسک

تأمین مالی پروژه‌های نفتی مهم‌ترین چالش این بخش است؛ چالشی که هم از تحریم‌ها و شرایط بازار تأثیر می‌پذیرد و هم از انتقال سرمایه جهانی به سوی انرژی‌های تجدیدپذیر. اما واقعیت تلخ این است که پروژه‌هایی که نتوانند سازوکار مالی مطمئن داشته باشند، محکوم به توقف یا شکستند. در ادامه، نگاهی تحلیلی به روش‌های نوین مالی و مدیریت ریسک خواهیم داشت:

● وضعیت جهانی سرمایه‌گذاری و تغییر جهت منابع مالی

سرمایه‌گذاری جهانی در انرژی در سال ۲۰۲۵ به رکورد ۳.۳ تریلیون دلار رسیده و بیش از ۶۰٪ آن در بخش‌های انرژی

انجمن اپک باید تسهیلگر این همکاریها باشد و با برگزاری رویدادهای تخصصی، نمایشگاهها و جلسات مشترک، بستر مناسبی برای شکلگیری اتحادهای استراتژیک فراهم کند. این اتحادها می‌توانند به انتقال فناوری، مدیریت بهینه پروژه‌ها و توسعه ظرفیت‌های مشترک منجر شوند.

● ارتقاء مسئولیت اجتماعی و پایداری فعالیتها

مسئولیت اجتماعی و رعایت استانداردهای محیط زیستی از الزاماتی است که در بازارهای جهانی به شدت مورد توجه قرار این موضوع علاوه بر حفظ منابع طبیعی و بهبود شرایط می‌گیرد. شرکت‌های عضو انجمن باید با اتخاذ سیاست‌های محیط زیستی روشن، کاهش آلاینده‌گی و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های توسعه پایدار، اعتبار خود را ارتقا دهند. زیستی جوامع محلی، می‌تواند به عنوان مزیت رقابتی برای جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی و حمایت‌های دولتی و بین‌المللی عمل کند.

● بهره‌گیری از فناوری‌های دیجیتال و هوشمندسازی

شرکت‌های پیمانکاری و مهندسی باید در به‌کارگیری فناوری‌های دیجیتال، اینترنت اشیا، هوش مصنوعی و سیستم‌های مدیریت پروژه پیشرفته سرمایه‌گذاری کنند. این فناوری‌ها نه تنها به افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها کمک می‌کنند بلکه باعث بهبود کیفیت و سرعت اجرای پروژه‌ها می‌شوند.

انجمن اپک می‌تواند با برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی، اعضا را با جدیدترین فناوری‌ها آشنا کند و آن‌ها را در فرایند دیجیتالی‌سازی همراهم نماید.

● پیگیری و تسهیل قوانین و سیاست‌های حمایتی

انجمن اپک باید نقش فعال‌تری در تعامل با نهادهای قانون‌گذار و سیاست‌گذاران کشور ایفا کند تا قوانین و مقررات حمایتی مناسب برای توسعه صنعت پیمانکاری و مهندسی نفت تدوین و اجرا شود.

از جمله موارد مهم می‌توان به تسهیل فرآیندهای مالیاتی، حمایت از صادرات خدمات فنی-مهندسی، تسهیل ورود فناوری‌های نوین و ایجاد محیط کسب‌وکار رقابتی اشاره کرد.

● جمع‌بندی

صنعت نفت ایران در دورانی قرار دارد که هر تصمیم و اقدام هوشمندانه می‌تواند آینده‌ای روشن و پایدار رقم بزند یا باعث از دست رفتن فرصت‌های طلایی شود. نقش انجمن اپک و شرکت‌های پیمانکاری و مهندسی در این میان، تعیین‌کننده و حیاتی است.

با اتخاذ راهکارهای عملیاتی مدون، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، تقویت سرمایه انسانی و توسعه همکاری‌های راهبردی، می‌توان به سمت صنعتی مقاوم، نوآور و توانمند حرکت کرد که نه تنها پاسخگوی نیازهای داخلی است بلکه در بازارهای منطقه‌ای و جهانی حضوری مقتدرانه دارد.

آینده صنعت نفت ایران در دستان کسانی است که امروز جسورانه تصمیم می‌گیرند، عمیق تحلیل می‌کنند و مصمم عمل می‌کنند.

علاوه بر کاهش وابستگی به فناوری‌های وارداتی، موجب افزایش رقابت‌پذیری شرکت‌های عضو انجمن خواهد شد.

● طراحی و اجرای سامانه هوشمند مدیریت ریسک و سرمایه‌گذاری

تحریم‌ها، نوسانات اقتصادی و عوامل ژئوپولیتیکی، فضای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت را به شدت پرریسک کرده‌اند. به همین دلیل، راه‌اندازی سامانه‌ای هوشمند که قادر باشد ریسک‌های سیاسی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی پروژه‌ها را به صورت پیشگیرانه ارزیابی و تحلیل کند، ضروری است.

این سامانه باید به مدیران و سرمایه‌گذاران اطلاعات دقیق و به‌روزی ارائه دهد تا تصمیم‌گیری‌های به موقع و مبتنی بر داده‌های واقعی صورت گیرد. همچنین می‌تواند الگوریتم‌هایی برای پیشنهاد بهترین مدل‌های مالی و قراردادهای تضمینی ارائه دهد که اطمینان سرمایه‌گذاران را افزایش دهد.

● توسعه برنامه جامع آموزش و توانمندسازی نیروی انسانی

بحران نیروی انسانی متخصص و حفظ سرمایه انسانی، یکی از تهدیدهای جدی صنعت نفت است. انجمن اپک باید با همکاری دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و سازمان‌های بین‌المللی، برنامه‌های آموزشی جامع و مستمر تدوین کند.

این برنامه‌ها شامل کارگاه‌های تخصصی، دوره‌های مهارتی، آموزش‌های آنلاین و طرح‌های کارآموزی عملی در پروژه‌های واقعی است. هدف اصلی، تربیت نیروی انسانی جوان، توانمند و خلاق است که بتواند در فضای رقابتی و پیچیده امروز صنعت نفت، نقش کلیدی ایفا کند.

همچنین ایجاد سیستم‌های انگیزشی شامل مزایای مالی، فرصت‌های پیشرفت شغلی و فضای کاری خلاقانه باید در دستور کار قرار گیرد تا نرخ مهاجرت نخبگان کاهش یابد.

● تقویت همکاری‌های راهبردی داخلی و بین‌المللی

هیچ شرکتی در دنیای امروز به تنهایی نمی‌تواند در پروژه‌های بزرگ و پیچیده موفق شود. ایجاد شبکه‌های همکاری راهبردی میان شرکت‌های پیمانکاری، تولیدکنندگان تجهیزات، مراکز تحقیقاتی و نهادهای مالی، کلید فتح بازارهای منطقه‌ای و جهانی است.

برای ثبت، پیگیری و مدیریت پروژه‌های مشارکتی با دسترسی آسان اعضا.

برگزاری رویدادهای شبکه‌سازی تخصصی: کنفرانس‌ها، کارگاه‌ها و نمایشگاه‌هایی با حضور فعالان صنعت، دانشگاه و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی.

ایجاد صندوق حمایت از پروژه‌های مشترک: با مشارکت بانک‌ها و نهادهای مالی، سرمایه لازم برای پروژه‌های نوآورانه و فناورانه فراهم شود.

● گام‌های عملی برای اعضای انجمن

- تعریف پروژه‌های کلان و قابل تقسیم با مشارکت چند شرکت و دانشگاه

- عقد قراردادهای همکاری بلندمدت با مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی

- مشارکت در کارگاه‌های مشترک آموزش و توسعه فناوری.

- تبادل دانش و فناوری با شرکت‌های بین‌المللی با محوریت انتقال فناوری‌های سبز و دیجیتال

● چشم‌انداز همکاری‌های راهبردی

همکاری‌های راهبردی نه تنها فرصت‌های مالی و فنی را فراهم می‌کنند، بلکه می‌توانند باعث ایجاد یک اکوسیستم پایدار نوآوری در صنعت نفت شوند. این همکاری‌ها می‌توانند محرکی برای ورود شرکت‌های ایرانی به بازارهای منطقه و جهان باشند، جایی که بدون هماهنگی و هم‌افزایی، بقا تقریباً غیرممکن است.

استفاده هوشمندانه از فناوری‌های نوین، کلید موفقیت در بازسازی پروژه‌ها و افزایش بهره‌وری است. پایداری و محیط زیست: رعایت اصول توسعه پایدار، علاوه بر حفظ منابع طبیعی، فرصت‌های اقتصادی و جذب سرمایه‌گذاری را فراهم می‌کند.

طراحی مدل‌های تأمین مالی متنوع و انعطاف‌پذیر، به ویژه در شرایط تحریم، ضروری است. سرمایه انسانی: سرمایه‌گذاری در آموزش و توسعه نیروی انسانی، عامل اصلی حفظ و ارتقاء توانمندی‌های صنعت نفت است.

● راهکارهای عملیاتی برای انجمن اپک

برای عبور موفق از چالش‌های پیچیده و بهره‌برداری کامل از فرصت‌های پیش‌رو، صرفاً شناخت مشکلات کافی نیست؛ نیاز به تدوین و اجرای راهکارهای عملی و هوشمندانه داریم. انجمن اپک، به عنوان بزرگ‌ترین تشکل تخصصی فعال در حوزه پیمانکاری و مهندسی صنعت نفت، نقشی محوری در هدایت این مسیر ایفا می‌کند. در ادامه به برخی از مهم‌ترین پیشنهادها و عملیاتی اشاره می‌کنیم که می‌تواند به تحول بنیادین در این صنعت منجر شود.

● ایجاد مرکز نوآوری و توسعه فناوری در انجمن اپک

تأسیس یک مرکز تخصصی نوآوری و توسعه فناوری در قالب یک هاب علمی-فناوری می‌تواند بستری مناسب برای تبادل دانش، همکاری پروژه‌های تحقیق و توسعه (R&D) و جذب فناوری‌های نوین باشد. این مرکز وظیفه دارد با شناسایی فناوری‌های نوظهور در حوزه‌های دیجیتال، اتوماسیون، هوش مصنوعی و فناوری‌های سبز، زمینه ورود و بومی‌سازی آن‌ها را فراهم کند.

این مرکز باید با دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و شرکت‌های فناوری در داخل و خارج از کشور ارتباط مستمر داشته باشد و پروژه‌های مشترک را تعریف و پیگیری نماید. این اقدام،

برگزاری مجمع عمومی سالیانه عادی انجمن اپک

اعضای محترم انجمن اپک با توجه به نزدیک بودن برگزاری مجمع عمومی انجمن، (۱۴۰۴/۰۷/۰۹) بدین وسیله از اعضای محترم انجمن درخواست می‌گردد نسبت به تسویه و پرداخت حق عضویت سالانه، و تمدید کارت بازرگانی/عضویت اتاق بازرگانی در اسرع وقت اقدام فرمایند. پرداخت به موقع حق عضویت و تمدید کارت بازرگانی/عضویت اتاق بازرگانی، شرط حضور و بهره‌مندی از حقوق قانونی در مجمع می‌باشد.

روابط عمومی انجمن اپک از اعضای محترم درخواست دارد در صورت تمایل به سفارش درج آگهی در نشریه نفت و توسعه، ویژه نامه مجمع عمومی عادی انجمن، با بخش آگهی‌های روابط عمومی، جناب آقای طهرانی (تلفن: ۰۹۱۸۳۷۵۹۱۲۳) تماس حاصل فرمایند.

تقویم انتخابات مجمع عمومی عادی سالانه ۱۴۰۴

۳۱ شهریور ماه
اعلام اسامی نهایی کاندیداها

تا ۸ شهریور ماه
آماده کردن مقدمات انتخابات

۱ تا ۷ مهر ماه
تبلیغات انتخاباتی

۸ تا ۱۸ شهریور ماه
ثبت نام از کاندیداهای انتخابات

۸ مهر ماه
ممنوعیت تبلیغات انتخاباتی

۱۹ تا ۲۵ شهریور ماه
بررسی صلاحیت کاندیداها

۹ مهر ماه
برگزاری مجمع عمومی عادی

۲۵ تا ۳۰ شهریور ماه
بررسی اعتراض احتمالی کاندیداهای
تایید نشده

نفت چگونه روایت می شود؟ رسانه های نوین و دیپلماسی انرژی در عصر بازنمایی

اکبر کریمی
مشاور ارتباطات و رسانه

➡ در جهان امروز، انرژی دیگر فقط کالا نیست؛ پیام است. نفت، این منبع حیاتی و ژئوپلیتیکی، در عرصه سیاست، اقتصاد و حتی فرهنگ جهانی، نه فقط از لوله ها بلکه از بسترهای رسانه های عبور می کند و اثر می گذارد. اکنون بیش از هر زمان دیگری، این پرسش اهمیت دارد که چه کسی روایتگر نفت است؟ و این روایت از کجا و چگونه ساخته می شود؟ رسانه ها دیگر تنها ابزارهای انتقال پیام نیستند؛ آن ها بخشی از ساخت قدرت در روابط بین الملل شده اند. در حوزه انرژی، این مسئله با مفهومی کلیدی به نام دیپلماسی انرژی گره خورده است. دیپلماسی انرژی، تعامل کشورها برای دسترسی، تولید، توزیع و کنترل منابع انرژی است. اما این دیپلماسی دیگر در حاشیه کنفرانس ها یا در لابی شرکت های نفتی شکل نمی گیرد، بلکه بخشی از آن در عرصه رسانه، و به ویژه رسانه های نوین رقم می خورد؛ جایی که افکار عمومی، سرمایه گذاران، نخبگان علمی، و حتی رقبای ژئوپلیتیکی، پیامها را رصد، تفسیر و بازتعریف می کنند.

● روایتگری نفت در عصر سنتی

تا پیش از گسترش اینترنت و شبکه های اجتماعی، رسانه های رسمی اعم از خبرگزاری ها، روزنامه های اقتصادی و شبکه های تلویزیونی بین المللی تنها مرجع های معتبر برای پیگیری اخبار حوزه نفت بودند. تحلیلگران با سابقه، گزارشگران میدانی، و بیانیه های رسمی شرکت های بزرگ نفتی یا نهادهایی چون اوپک، نقشه های رسانه ای بازار انرژی را ترسیم می کردند. در این دوران، روایت نفت عمدتاً از بالا به پایین بود؛ از حاکمیت به جامعه، از شرکت ها به رسانه، و از تحلیلگران به مخاطبان. اما با ظهور رسانه های نوین، این معادله دگرگون شد.

● تغییر بازی با ظهور رسانه های نوین

رسانه های نوین، به ویژه شبکه های اجتماعی مانند توئیتر، لینکدین، یوتیوب و حتی تلگرام، روایتگری نفت را از انحصار بازیگران رسمی خارج کردند. اکنون تحلیلگران مستقل، پژوهشگران دانشگاهی، خبرنگاران حوزه انرژی، مشاوران شرکت های مشاوره بین المللی، و حتی کاربران عادی با دسترسی به داده های باز، در تولید روایت های مرتبط با انرژی نقش دارند. به عنوان مثال، در جریان بحران انرژی اروپا پس از جنگ اوکراین، آنچه بازار جهانی نفت و گاز را تحت تأثیر قرار داد، تنها تصمیمات رسمی نبود؛ بلکه حجم عظیمی از تحلیل ها، تصاویر ماهواره ای از مخازن LNG، توییت های کارشناسان، و ویدئوهای تحلیلی منتشرشده در یوتیوب نیز به طور مستقیم در شکل گیری فضای روانی بازار اثر گذاشت. امروزه، یک توییت از مدیرعامل آرامکو یا یک پادکست از اقتصاددان حوزه انرژی، می تواند به اندازه یک نشست رسمی اوپک بر بازار تأثیر بگذارد.

● میدان رقابت جدید: روایت یا روایت سازی؟

در جهان رسانه های شده امروز، دو چیز اهمیت دارد: اطلاع رسانی دقیق و روایت سازی مؤثر. اطلاع رسانی، ارائه داده های واقعی است. اما روایت سازی، هنر شکل دادن به معنا، انتخاب زاویه نگاه، و جهت دهی به برداشت مخاطب است. برای کشورهایی مانند ایران، که در معادلات انرژی جهانی حضور پررنگ دارند، اما در فضای روایت سازی بین المللی غایب اند، این شکاف رسانه ای یک تهدید جدی است. در نبود روایت رسمی، روایت های جایگزین، غالب می شوند؛ چه توسط رسانه های رقیب، چه توسط نهادهای تحلیلی غربی. در واقع، اگر کشوری روایت خود را تولید نکند، ناچار روایت دیگران را مصرف خواهد کرد. و در دنیای دیپلماسی انرژی، این روایت ها بخشی از جنگ نرم اقتصادی هستند.

● مسئله ایران: غیبت در میدان رسانه ای

با وجود جایگاه راهبردی ایران در خاورمیانه، دارا بودن ذخایر عظیم نفت و گاز، و حضور در بازارهای کلیدی انرژی، همچنان صدای ایران در رسانه های بین المللی انرژی، کم رنگ یا شنیده نشده است. بخش عمده ای از روایت های مرتبط با ایران در بازار انرژی، از بیرون می آید: رسانه های تحلیلی غربی، اندیشکده های انرژی، یا تحلیلگران مستقل خارج از کشور. حتی در بحران هایی چون تحریم نفت ایران، سهم روایت ایران از آن چه در رسانه های جهانی منتشر شد، ناچیز بود. از سوی دیگر، در داخل کشور نیز، رسانه های نفتی اغلب رویکردی رسمی، کلیشه ای و محافظه کارانه دارند. به ندرت شاهد تولید محتوای تحلیلی به زبان انگلیسی، حضور در بسترهای جهانی مانند پادکست های بین المللی، یا مشارکت در مجامع رسانه ای تخصصی انرژی هستیم.

● آینده نگری رسانه ای: از انفعال به کنشگری

صنعت نفت ایران به بازتعریف جایگاه رسانه در راهبردهای کلان خود نیاز دارد. این بازتعریف باید بر پایه سه اصل باشد: حضور فعال در رسانه های بین المللی انرژی؛ وزارت نفت، شرکت ملی نفت، و مراکز پژوهشی باید به طور سیستماتیک در رسانه های تخصصی جهانی حاضر باشند؛ از انتشار یادداشت ها و گفتگوهای تحلیلی گرفته تا طراحی کمپین های رسانه ای. سرمایه گذاری در رسانه های نوین و چندزبانه، حضور در یوتیوب، لینکدین، پادکست ها، و تولید محتوای چندرسانه ای به زبان های مختلف، به ویژه انگلیسی و عربی، باید جزو سیاست گذاری های رسانه ای صنعت نفت باشد. توانمندسازی نیروی انسانی رسانه ای در صنعت انرژی؛ تربیت روزنامه نگاران، پژوهشگران و تحلیلگران رسانه ای مسلط به مفاهیم نفت و گاز، کلید ورود مؤثر به میدان روایتگری انرژی است.

● نمونه های جهانی: از آرامکو تا نروژ

شرکت آرامکو عربستان، نه تنها در میدان تولید نفت، بلکه در میدان رسانه نیز حضوری مؤثر دارد. این شرکت، با راه اندازی پلتفرم های چندرسانه ای، تولید مستند، و مشارکت فعال در رسانه های جهانی، تلاش می کند تصویر مدرن، فناورانه و مسئولانه از خود ارائه دهد. در اروپا، کشور نروژ به عنوان صادرکننده گاز به اتحادیه اروپا، روایت خود را بر اساس انرژی پاک، پایداری و امنیت انرژی بنا کرده و این تصویر را به خوبی در رسانه ها جا انداخته است. آیا ایران نیز می تواند روایتی تازه و قابل باور از سیاست انرژی خود به جهان ارائه دهد؟

● روایت، نوعی قدرت است

در عصر بازنمایی، حقیقت تنها آن چیزی نیست که هست؛ بلکه آن چیزی است که دیده می شود، گفته می شود، و تکرار می شود. برای کشوری که یکی از بزرگترین دارندگان ذخایر انرژی جهان است، نبود روایت رسانه ای مؤثر، نوعی عقب ماندگی راهبردی به حساب می آید. این یادداشت، دعوتی است به تغییر زاویه دید: نفت، دیگر فقط در زیرزمین معنا ندارد؛ در رسانه ها معنا می یابد. و هر آن کس که روایت را بسازد، افق آینده را نیز شکل می دهد.

● انقلاب رسانه های نوین: دموکراسی روایت

رسانه های نوین، به ویژه شبکه های اجتماعی مانند توئیتر، لینکدین، یوتیوب و حتی تلگرام، روایتگری نفت را از انحصار بازیگران رسمی خارج کرده اند. امروز تحلیلگران مستقل، پژوهشگران دانشگاهی، خبرنگاران حوزه انرژی، مشاوران شرکت های بین المللی و حتی کاربران عادی با داده های باز، در شکل دهی روایت نفت نقش دارند. در بحران انرژی اروپا پس از جنگ اوکراین، تصمیمات رسمی تنها بخشی از داستان بودند؛ تصاویر ماهواره ای از مخازن LNG، تجزیه و تحلیل های داده محور و توییت های کارشناسان بخش بزرگی از جهت گیری بازار را تحت تأثیر قرار دادند. مثال کلاسیک: یک گزارش تحلیلی روی یوتیوب یا یک پادکست بیش از تعداد زیادی بیانیه رسمی توانست رفتار بازار را تحریک کند. در این فضا، قدرت روایت به دست کسانی افتاده که توان روایت سازی دارند، نه فقط اطلاعات رسانی. برای جهش در روایتگری نفت، ایران باید سه حرکت کلیدی را انجام دهد:

۱. حضور هوشمند و فعال در رسانه های تخصصی وزارت نفت، شرکت ملی نفت
۲. ساختار رسانه ای چندزبانه و چندرسانه ای یوتیوب، پادکست های انگلیسی و عربی زبان، اینفوگراف های رسانه ای در توئیتر پیاپی، فیلم های کوتاه تحلیلی
۳. توانمندسازی نیروی رسانه ای تخصصی

گزارش مدل ها و روش های تأمین مالی و سرمایه گذاری

در بخش بالادستی نفت و گاز

مهران نوحی طهرانی
هیئت تحریریه نشریه

➡ در نخستین روز از سی و دومین همایش سالانه سیاست های پولی و ارزی، کارگاه آموزشی انجمن ایک با عنوان «مدل ها و روش های تأمین مالی و سرمایه گذاری در بخش بالادستی نفت و گاز» برگزار شد. مهندس حواثی رئیس هیئت مدیره انجمن در آغاز این نشست، با تأکید بر نقش راهبردی صنعت نفت و گاز در اقتصاد کشور، اظهار داشت: «از منظر انجمن ایک، در شرایط کنونی، این صنعت به مثابه موتور محرکه اقتصاد ملی عمل می کند و نقشی حیاتی در توسعه پایدار کشور دارد». پس از بیان مقدمه ای کوتاه، مهندس حواثی ادامه بحث را به جناب آقای دکتر مشهدی سپرد تا ابعاد تخصصی تأمین مالی در پروژه های بالادستی نفت و گاز مورد بررسی قرار گیرد. دکتر مشهدی در ادامه، سخنان خود را در سه محور اصلی ارائه کرد. در بخش نخست، وی به بررسی مدل «مشارکت عمومی - خصوصی» (PPP) پرداخت. به گفته وی، این مدل نوعی قرارداد بلندمدت میان دولت و بخش خصوصی است که در آن، بخش خصوصی مسئولیت طراحی، تأمین مالی، ساخت، و بهره برداری از یک پروژه عمومی را بر عهده می گیرد. در ازای این مشارکت، بخش خصوصی از محل درآمدهای مستقیم پروژه یا از طریق پرداخت های مشخص دولت، منافع اقتصادی دریافت می کند.

ارکان مشارکت عمومی - خصوصی

مدل مشارکت عمومی - خصوصی (PPP) مبتنی بر همکاری و تعامل میان مجموعه ای از نهادها و بازیگران کلیدی است. ارکان اصلی این مدل عبارتند از: ۱) نهادهای عمومی دولت مرکزی محلی و شرکتهای دولتی ۲) بخش خصوصی سرمایه گذاران خصوصی و پیمانکاران و مشاوران فنی

- ۳) شرکت پروژه ویژه (SPV)
- ۴) نهادهای مالی و اعتباری بانک ها و نهادهای مالی
- ۵) بیمه گران
- ۶) مشاوران حقوقی مالی و فنی
- ۷) نهادهای نظارتی و تنظیم گر
- ۸) جامعه و کاربران نهایی.

شرکت پروژه (SPV)

شرکت پروژه Special Purpose Vehicle یک نهاد حقوقی مستقل است که به طور اختصاصی برای اجرای یک پروژه مشخص - معمولاً در حوزه های زیرساختی یا مالی - ایجاد می شود. این شرکت برای جداسازی دارایی ها، بدهی ها و ریسک های پروژه از شرکت های اصلی به کار می رود و نقش کلیدی در جذب سرمایه، مدیریت مالی، و کنترل ریسک ایفا می کند.

با این حال، استفاده از SPV معایبی نیز دارد، از جمله: هزینه های بالای اداری و حقوقی، فرآیند پیچیده انحلال پس از پایان پروژه و ضرورت اعمال نظارت دقیق برای جلوگیری از سوءاستفاده و انحراف از اهداف اصلی.

ویژگی مدل مشارکت عمومی و خصوصی

مدل مشارکت عمومی - خصوصی دارای ویژگی هایی است که آن را برای اجرای پروژه های زیرساختی و خدمات عمومی مناسب می سازد. مهم ترین این ویژگی ها عبارتند از:

- ۱) قرارداد بلندمدت و تعهد مشترک (۱۰ تا ۳۰ سال با تعهدات مشخص طرفین)
- ۲) تقسیم مسئولیت ها و ریسک ها
- ۳) تأمین مالی مشترک
- ۴) تمرکز بر کارایی و کیفیت
- ۵) مدل های متنوع اجرایی (BOT, BOO, DBFMO ...)
- ۶) درآمدزایی از طریق مکانیسم های مختلف (هزینه های

- کاربری، پرداخت های دولتی)
- ۷) شفافیت و پاسخگویی
- ۸) انعطاف پذیری در تطابق با پروژه های مختلف

مدل های هیبریدی مشارکت عمومی - خصوصی

مدل های هیبریدی، تلفیقی از ساختار سنتی PPP با ابزارها و سازوکارهای نوین مالی و اجرایی هستند. این مدل ها با هدف بهینه سازی توزیع ریسک، تنوع بخشی به منابع سرمایه گذاری و پیچیده یا با نیازهای خاص به کار می روند. نمونه هایی از این مدل ها عبارتند از:

مدل PPP + سرمایه گذاری جمعی (Crowdfunding): جلب مشارکت عمومی از طریق پلتفرم های جمع سپاری مالی برای تأمین بخشی از منابع پروژه.

مدل PPP + توکنیزه سازی (Tokenization): استفاده از فناوری بلاک چین و ایجاد دارایی های دیجیتال برای تأمین سرمایه و افزایش شفافیت.

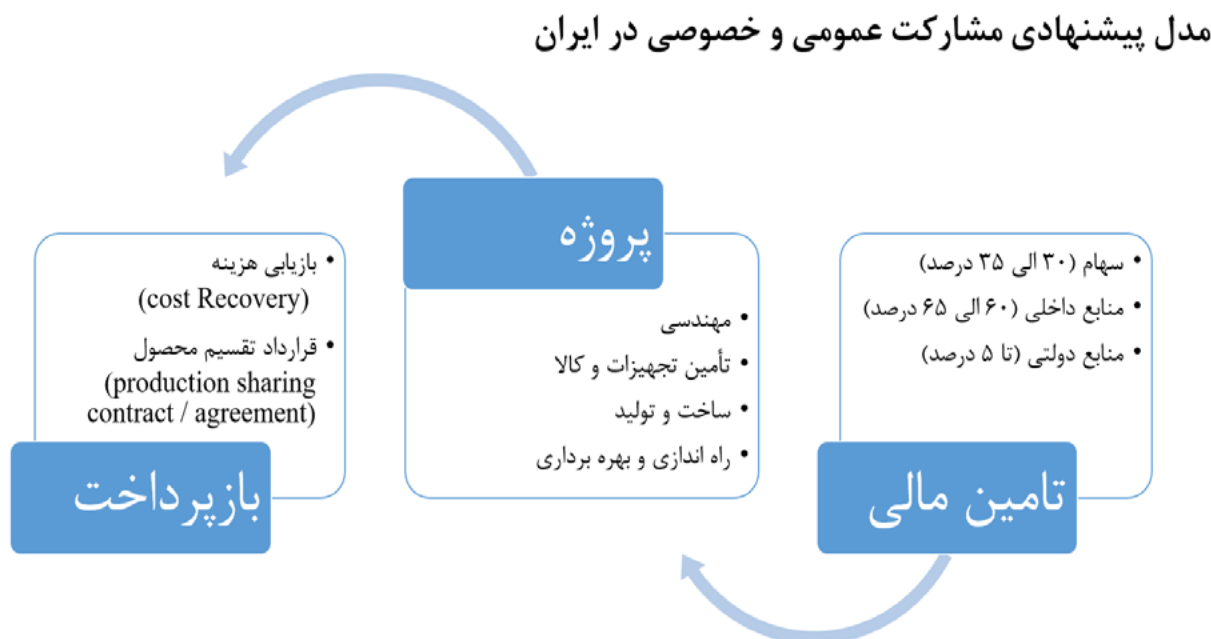
مدل PPP + مشارکت دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی (PPP + R&D): بهره گیری از ظرفیت های علمی و تحقیقاتی در طراحی و اجرای پروژه ها.

مدل PPP + سرمایه گذاری وقفی (Endowment Funds): استفاده از منابع وقفی به عنوان بخشی از سرمایه پایدار برای اجرای پروژه های عمومی.

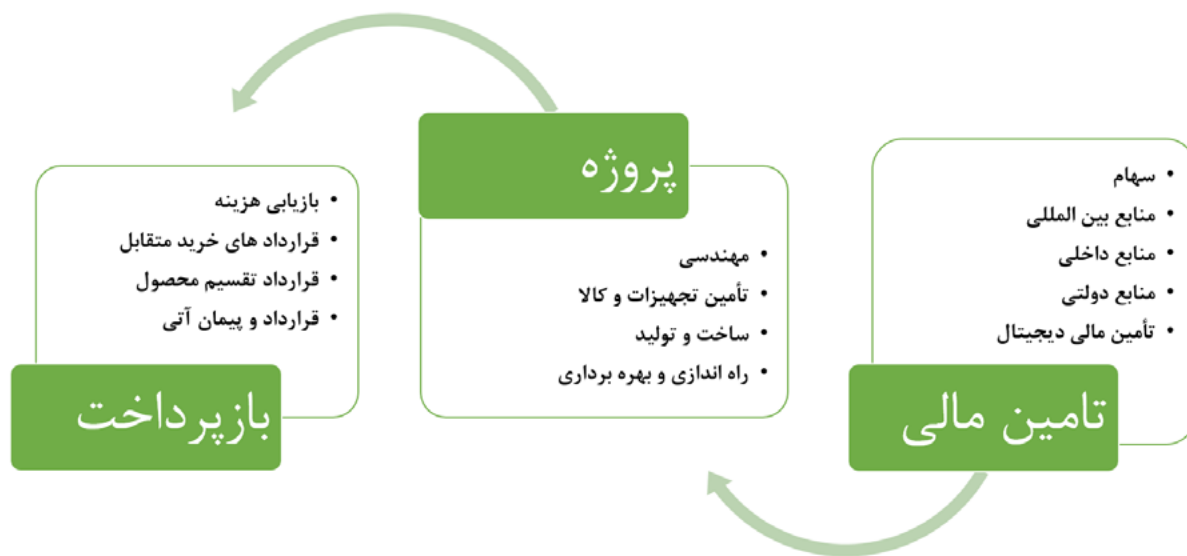
تفاوت های مالی اسلامی در قراردادهای PPP در کشورهای اسلامی و غیراسلامی

به طور کلی، تفاوت های اصلی در نحوه ساختاردهی مالی و انطباق آن با اصول شریعت اسلامی (در کشورهای اسلامی) در مقابل ساختارهای مالی متعارف (در کشورهای غیراسلامی) است.

مهم ترین این تفاوت ها عبارتند از:

مدل پیشنهادی مشارکت عمومی و خصوصی در ایران (با فرض گشایش سیاسی اقتصادی)

● مروری بر آمار تولید و فرصت های از دست رفته

محمد حلوئی در ادامه با ارائه آماری تاریخی به تبیین بخشی از فرصت های اقتصادی از دست رفته در حوزه نفت پرداخت. وی یادآور شد: در سال ۱۳۵۴، ایران روزانه حدود ۶ میلیون بشکه نفت تولید می کرد. در همان سال به منظور حفظ منابع نفتی برای نسل های آینده، این رقم به ۴ میلیون بشکه کاهش یافت. در همین بازه، رقیب منطقه ای ما، کشور عربستان، با افزایش ظرفیت تولید خود، امروز عملاً به سطحی نزدیک به ۱۳ میلیون بشکه در روز رسیده است؛ هرچند طبق آمار رسمی اوپک این رقم حدود ۱۰ تا ۱۱ میلیون بشکه اعلام می شود.

بر این اساس، ایران طی پنج دهه گذشته به طور متوسط روزانه ۸ میلیون بشکه کمتر از عربستان تولید کرده است. اگر این تفاوت را در تعداد روزهای یک سال، ضربدر ۵۰ سال و سپس در سود خالص فروش هر بشکه نفت با قیمت میانگین ۵۰ دلار محاسبه کنیم، به عددی حدود ۷۳۰۰ میلیارد دلار می رسیم؛ رقمی معادل درآمدی که در این سال ها از دست رفته است.

● هزینه سرمایه گذاری و مزیت اقتصادی از دست رفته

وی در ادامه افزود: برای توسعه تولید ۸ میلیون بشکه اضافی، طبق برآوردهای فنی، هزینه اکتشاف و توسعه به ازای هر بشکه حدود ۲۰ هزار دلار برآورد می شود. این رقم معادل سرمایه گذاری ۱۶۰ میلیارد دلاری برای توسعه میادین جدید است. علاوه بر آن، هزینه نگهداشت سالیانه این ظرفیت تولید بین ۳ تا ۵ درصد است. با فرض میانگین ۴ درصد، سالانه باید ۶.۵ میلیارد دلار برای نگهداشت صرف می کردیم که در یک بازه ۵۰ ساله به عددی نزدیک به ۳۲۰ میلیارد دلار می رسد.

بر این اساس، کل هزینه سرمایه گذاری و نگهداشت چیزی در حدود ۵۵۰ میلیارد دلار تخمین زده می شود، در حالی که درآمد از محل فروش نفت می توانست رقمی بین ۷۳۰۰ تا حتی ۱۰ هزار میلیارد دلار باشد. از دیدگاه وی، این نسبت، نشان دهنده یک فرصت اقتصادی عظیم و از دست رفته است. آنچه ما تلاش داریم به دولتمردان انتقال دهیم، این است که باید فضای سرمایه گذاری را از ریسک های غیرضرور و تنگ نظری های مالی دور نگه داشت. بدون ایجاد فضای اعتماد و جذاب برای سرمایه گذار، امکان جبران عقب ماندگی ها فراهم نخواهد شد.

● بررسی تأثیر سیاست های پولی بر مدل مشارکت عمومی و خصوصی

سیاست های پولی، به ویژه در حوزه نرخ بهره، نرخ تورم و نرخ ارز، تأثیر مستقیمی بر ساختار و توجیه پذیری مالی پروژه های مشارکت عمومی - خصوصی دارند. نوسانات این متغیرها می تواند بر هزینه های تأمین مالی، برآوردهای اقتصادی و مدیریت ریسک پروژه ها اثرگذار باشد. در ادامه، مهم ترین تأثیرات این سیاست ها بررسی شده است:

افزایش نرخ بهره: با بالا رفتن نرخ بهره، هزینه تأمین مالی برای طرف خصوصی افزایش می یابد که می تواند توجیه اقتصادی پروژه را تحت تأثیر قرار دهد.

راهکار پیشنهادی:

استفاده از مدل های تأمین مالی جایگزین مانند مشارکت در محصول یا سود پروژه، به جای تکیه صرف بر وام های بهره دار، به کاهش وابستگی به نرخ بهره کمک می کند. افزایش نرخ تورم: افزایش تورم منجر به رشد هزینه های تأمین کالا و خدمات می شود و در نتیجه، سودآوری و جذابیت مالی پروژه کاهش می یابد.

راهکار پیشنهادی:

درج بندهای تعدیل قیمت در قراردادها بر اساس شاخص تورم، برای حفظ تعادل اقتصادی پروژه در طول زمان ضروری است. افزایش نرخ ارز: نوسانات نرخ ارز، به ویژه در پروژه هایی با واردات تجهیزات و خدمات، می تواند هزینه های پروژه را به طور چشم گیری افزایش دهد.

راهکارهای پیشنهادی:

(۱) انجام خریدهای ارزی و تأمین ملزومات اصلی در ابتدای پروژه
(۲) تبدیل بخشی از منابع مالی پروژه به ارزهای خارجی یا طلا، برای کاهش ریسک نوسانات ارزی

در ادامه کارگاه آموزشی، رئیس هیئت مدیره انجمن با اشاره به انواع قراردادهای مورد استفاده در صنعت نفت توضیح داد که قراردادهای تیپ BOO (ساخت، تملک، بهره برداری) و BOT (ساخت، بهره برداری، واگذاری) عمدتاً در بخش های میان دستی و پایین دستی صنعت نفت کاربرد دارند. در مقابل، برای بخش بالادستی، مدل قرارداد IPC (قراردادهای جدید نفتی ایران) مطرح است؛ قراردادی که سال ها است میان انجمن اکتشاف، وزارت نفت و وزارت امور اقتصادی و دارایی در حال بازمی بینی و تبادل نظر است تا با انجام اصلاحات لازم، به یک الگوی اجرایی و عملیاتی کارآمد تبدیل شود.

- (۱) ممنوعیت ربا (جایگزینی صکوک، مشارکت و مضاربه)
- (۲) تقسیم سود و زیان (ریسک و پاداش متعادل)
- (۳) پشتوانه سازی دارایی (وجود دارایی واقعی و ملموس)
- (۴) ممنوعیت غرر (ابهام و تقلب)
- (۵) ملاحظات اخلاقی و اجتماعی (پرهیز از کالاهای حرام)

● دلایل تفاوت های مالی اسلامی در قراردادهای PPP

در کشورهای اسلامی

تفاوت های ساختاری و محتوایی در اجرای مدل PPP در کشورهای اسلامی، ریشه در عوامل متعددی دارد که چارچوب مالی این کشورها را از نظام های متعارف متمایز می سازد. مهم ترین دلایل این تفاوت ها عبارتند از:

- (۱) مبانی شرعی و اعتقادی
- (۲) چارچوب های قانونی و نظارتی
- (۳) توسعه بازارهای مالی اسلامی
- (۴) تقاضای سرمایه گذاران در کشورهای اسلامی

در بخش پایانی ارائه، به نقش سیاست های اقتصادی در شکل دهی به مدل تأمین مالی در پروژه های مشارکت عمومی - خصوصی پرداخته شد. این سیاست ها می توانند از جنبه های مختلف، بر جذابیت، ریسک پذیری و ساختار مالی پروژه های PPP تأثیرگذار باشند. مهم ترین این سیاست ها عبارتند از:

سیاست های پولی: شامل ابزارهایی مانند تعیین نرخ بهره، کنترل حجم پول و اعتبار، عملیات بازار باز و تعیین نرخ ذخیره قانونی که توسط بانک مرکزی برای مدیریت تورم، رشد اقتصادی و ثبات مالی استفاده می شوند.

سیاست های مالی: شامل تصمیمات دولت در مورد سطح و ترکیب هزینه ها، مالیات ها و استقراض که برای تأثیرگذاری بر اقتصاد کلان و تخصیص منابع به کار می روند.

سیاست های ارزی: شامل تصمیمات مربوط به نظام ارزی (ثابت، شناور، مدیریت شده) نرخ ارز و دخالت در بازار ارز. سیاست های تجاری: شامل تعرفه ها، سهمیه ها، توافقات تجاری و سایر مقررات مربوط به صادرات و واردات.

سیاست های صنعتی: شامل حمایت از صنایع خاص، تشویق نوآوری و فناوری و توسعه زیرساخت های صنعتی. سیاست های تنظیم گری: شامل مقررات مربوط به بخش های مختلف اقتصادی، از جمله انرژی، حمل و نقل و ارتباطات که می تواند بر جذابیت و ریسک پروژه های PPP تأثیر بگذارد.

آن است که بسیاری از تصمیم‌گیران تصور می‌کنند نیت خوب، ضامن نتیجه خوب است. حال آنکه تجربه نشان داده با وجود نیت‌های مثبت، در نبود خردورزی و واقع‌نگری، خروجی‌ها اغلب برخلاف اهداف اولیه بوده است. همان‌طور که هیچ پدر و مادری خواهان خطاکاری فرزندش نیست، اما بدون تربیت صحیح، فرزند ناخلف هم ممکن است حاصل شود.

برای جذب سرمایه‌گذار خارجی باید "خردمندانه اندیشید، خردمندانه عمل کرد و در بستر واقعیت‌های بین‌المللی، مقررات وضع نمود." تنها با اتخاذ این رویکرد است که می‌توان امید داشت سرمایه‌گذاری پایدار و مؤثر در اقتصاد ایران شکل بگیرد.

در ادامه کارگاه آموزشی اعضای فعلی و سابق هیئت مدیره انجمن جناب آقایان مشتاقیان، کابلی، معظمی و حلوایی به تشریح آیین نامه مشارکت عمومی خصوصی و وضعیت فعلی و دشوار بخش خصوصی در فضای اقتصاد سیاسی پرداختند. مهندس مشتاقیان با اشاره به پروژه‌های اخیر وزارت نفت، از جمله طرح‌های توسعه میادین نفتی بر مبنای قراردادهای IPC و پروژه‌های EPC و نیز رویداد وزارت نفت تحت عنوان «تحول در سرمایه‌گذاری و توسعه در بالادست نفت و گاز ایران» که بالغ بر ۲۰۰ پروژه معرفی شده، گفت: این پروژه‌ها عمدتاً به مدل EPCF گرایش دارند، در حالی که نیاز اصلی وزارت نفت، استفاده از الگوی مشارکت عمومی-خصوصی (PPP) برای پیشبرد این پروژه‌هاست.

او اظهار داشت که آیین‌نامه اجرایی مشارکت عمومی-خصوصی که در حال نهایی شدن در هیئت دولت است، می‌تواند تحول‌آفرین باشد. در این الگو، شرکت پروژه با مشارکت کارفرما، پیمانکار و سرمایه‌گذار تشکیل می‌شود و بازپرداخت هزینه و سود نیز پس از اجرا انجام می‌پذیرد. بسیاری از پروژه‌های وزارت نفت فعلاً در انتظار ایجاد همین سازوکار اجرایی هستند که در حال حاضر در وزارت نفت تعریف نشده است.

● پیشینه قانونی و فرآیند تدوین آیین‌نامه PPP

مهندس مشتاقیان تصریح کرد که برخلاف تجربه محدود وزارت راه در بهره‌گیری از PPP، تاکنون قانون عمومی مشخصی در این زمینه وجود نداشت. اما از ابتدای سال ۱۴۰۲، قانون «تأمین مالی و سرمایه‌گذاری»

است. این ابهام، دغدغه جدی بخش خصوصی خارجی است و تا زمانی که به آن پاسخ داده نشود، سرمایه‌گذار واقعی وارد عرصه نخواهد شد. تجربه نیز نشان داده که در غیاب امنیت سرمایه، تنها ارتباطات دولتی می‌تواند جذب سرمایه خارجی را ممکن کند.

● پیشنهاد اصلاح ساختار جذب سرمایه

به نظر ما درانجمن، بانک مرکزی می‌تواند با تدوین پیشنهادات مشخص به دولت و ارائه آن به مجلس، در بهبود فضای سرمایه‌گذاری نقش‌آفرینی کند. این تغییرات شاید به‌صورت آتی محقق نشوند، اما باید به‌صورت تدریجی و پلکانی، فضای امن و بایات برای سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی ایجاد شود.

برای نمونه، هیچ سرمایه‌گذاری حاضر نیست از بانک ارز دریافت کند، در حالی‌که درآمدش به ریال باشد و سپس دوباره ارز به سیستم بازگرداند. چنین شرایطی نه منطقی است و نه جذاب. در پروژه‌هایی که مصرف‌کننده نهایی مردم هستند (مانند ساخت آزادراه‌ها)، سرمایه‌گذار با اطمینان بیشتری ورود می‌کند، زیرا نرخ بازگشت سرمایه قابل پیش‌بینی‌تر است اما در پروژه‌هایی که دولت خریدار یا تعیین‌کننده قیمت است (مانند فروش نفت)، ریسک به‌شدت افزایش می‌یابد.

● آینده نفت ایران و ضرورت اقدام عملیاتی

اگر بخواهیم به ظرفیت تولید ۱۰ میلیون بشکه در روز دست یابیم، باید از سطح کلی‌گویی‌های سیاستی عبور کرده و وارد فضای عملیات اجرایی شویم. واقعیت این است که جهان همچنان به نفت ایران نیاز دارد. با رشد سالانه ۲.۵ درصدی اقتصاد جهانی و افزایش تقاضای نفت از سوی کشورهایی همچون چین (که طی دو سال گذشته سالانه یک میلیون بشکه به مصرف خود افزوده است)، در دهه آینده با کسری روزانه ۲۲ میلیون بشکه‌ای در بازار جهانی روبه‌رو خواهیم بود.

در صورت عدم اقدام، این فرصت توسط رقبا تصاحب خواهد شد و ایران باز هم از گردونه رقابت عقب خواهد ماند.

● آسیب‌شناسی نگاه خودمحور و ضرورت واقع‌گرایی

یکی از آسیب‌های ساختاری در سیاست‌گذاری که رئیس هیئت مدیره انجمن ایک به آن اشاره نمود،

● چالش‌های اجرایی قراردادهای IPC و موانع ساختاری

پیش از ارسال این گزارش‌ها به مقامات تصمیم‌گیر، باید به واقعیتی اشاره کرد که تاکنون اجرای قراردادهای IPC در مسیر خود با ۲۳ مرحله کنترلی از سوی شرکت ملی نفت مواجه بوده است؛ فرآیندی که بعضاً تا سه سال به طول انجامیده است. این تأخیرات ناشی از نوع نگاه سخت‌گیرانه و تنگ‌نظرانه به مقولاتی نظیر درآمد و سود سرمایه‌گذار، تولید صیانتی و ممانعت از خام‌فروشی بوده که در عمل مانعی جدی در مسیر توسعه و جذب سرمایه‌گذاری به‌شمار می‌آید.

● مسئولیت سنگین تصمیم‌سازان مالی و پولی

انجمن ایک خطاب به مدیران بانکی و تصمیم‌گیران کلیدی در بانک مرکزی این پیام را دارد که آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و تصمیمات این نهادها تا چه اندازه می‌تواند بر سرنوشت یک ملت و آینده یک کشور اثرگذار باشد. هر تصمیمی که مانع ورود سرمایه‌گذار شود، قطعاً به از بین رفتن فرصت‌هایی منجر خواهد شد. نباید صرفاً با نگاه یک‌سویه، ریسک‌ها را بزرگ‌نمایی کرد، بلکه باید هزینه فرصت‌ها را نیز سنجید.

انجمن به مسئولان بانک مرکزی اعلام می‌نماید هر محدودیتی که وضع می‌شود، در ازای خود یک ظرفیت را از بین می‌برد. امیدواریم این تذکرات از منظر دلسوزی و عشق به مردم مورد توجه قرار گیرد، نه صرفاً نقد ساختاری که مورد نظر ما نیست.

● نقد بر قراردادهای بین‌المللی و فقدان امنیت سرمایه

ورود سرمایه‌گذار خارجی نیازمند اطمینان از وجود چارچوب‌های حقوقی شفاف و تضمین‌کننده امنیت سرمایه است. یکی از نقدهای جدی انجمن ایک به قراردادهای IPC، BOT و BOO، فقدان تعریف دقیق و قابل اتکاء از مفاهیم کلیدی است؛ از جمله مفهوم "مالکیت" در قرارداد BOO. چگونه می‌توان از سرمایه‌گذار خارجی انتظار مشارکت داشت در حالی‌که مفاهیم بنیادین قرارداد از شفافیت لازم برخوردار نیستند؟

واقعیت این است که در قانون اساسی ایران، مالکیت حقیقی در بسیاری از موارد توسط دولت قابل بازپس‌گیری

برای دستیابی به موفقیت های بزرگ در ایران متصور بود. دوم، موضوع FATF و خارج شدت از لیست سیاه مالی است که نقشی کلیدی و تعیین کننده در تسهیل ارتباطات بانکی و جذب سرمایه گذاری میان بخش خصوصی کشور و شرکت های بین المللی ایفا می کند. و سوم، نبود شفافیت در ساختارها و فرآیندهای اقتصادی کشور است که خود زمینه ساز بسیاری از مشکلات دیگر شده است. ایشان در پایان تأکید کردند این سه موضوع، عصاره و جمع بندی نظرات همه دوستان، بزرگان و پیشکسوتانی است که در این نشست حضور داشتند.

در روز دوم و در مراسم اختتامیه سی و دومین همایش سالانه سیاست های پولی و ارزی، این همایش با حضور مدیران ارشد نظام پولی و بانکی کشور، روز سه شنبه ۲۳ اردیبهشت با محوریت موضوع «اعتلای حکمرانی پولی و بانکی با نگاهی به اسناد بالادستی» در مرکز همایش های بانک مرکزی به کار خود پایان داد.

دکتر پرویزیان رئیس پژوهشکده پولی و بانکی در مراسم اختتامیه این همایش ضمن تقدیر از صاحب نظران اقتصادی و اساتید دانشگاه در خصوص همکاری با پژوهشکده پولی و بانکی برای ارتقای حکمرانی پولی و بانکی، بیانیه اختتامیه را به شرح ذیل قرائت کرد:

در این فرصت مغتنم، مراتب سپاس و قدردانی خود را از ریاست کل و اعضای محترم هیئت عالی و عامل بانک مرکزی، اعضای راهبری همایش و اعضای کمیته های علمی و اجرایی که در برگزاری شایسته این رویداد مهم مشارکت فعال داشته اند، صمیمانه اعلام می دارم.

برگزاری مستمر این همایش طی بیش از سه دهه، گواه روشنی بر اهمیت بالای سیاست گذاری علمی و مشارکت محور در عرصه های پولی، ارزی، بانکی و اعتباری کشور است. هدف اصلی این رویداد، ارائه راهکارهای علمی، کاربردی در راستای ارتقای حکمرانی اقتصادی و بهبود کیفیت تصمیم گیری در سطوح مختلف اجرایی کشور بوده است. در طول دو روز برگزاری همایش، ده نشست تحلیلی و یازده کارگاه آموزشی برگزار شد. همچنین بیش از ۱۲۰ مقاله به دبیرخانه همایش ارسال شد که ۲۷ مقاله بعد از طی مراحل داوری مورد پذیرش قرار گرفت و از این مقالات، ۱۸ مقاله در قالب پنج نشست در این همایش ارائه گردید. در مجموع اساتید، صاحب نظران و متخصصین اقتصادی در این نشست ها به ارائه تحلیل ها و پیشنهاداتی در محورهای هشت گانه همایش پرداختند. در نتیجه این نشست ها و تبادل آراء، مجموعه ای از

انجمن در مسیر توسعه است. در نظارت مبتنی بر مقررات، هدف اصلی از وضع قوانین، ممانعت از سوءاستفاده ها و بی انضباطی های مالی است. اما باید توجه داشت که در پروژه های توسعه ای - از جمله مهم ترین آن ها، رفع تعهد ارزی - رویکرد متفاوتی مورد نیاز است.

ایشان ادامه دادند؛ در تمام مدل های سرمایه گذاری مرتبط با میدین نفتی، موضوع تهاثر نفت خام در قبال خدمات و تجهیزات مطرح است، به گونه ای که نفت خام در مالکیت سرمایه گذار قرار می گیرد. اما قانون رفع تعهد ارزی، به همراه الزامات فروش نفت و سایر متغیرها، امکان مدل سازی چنین سرمایه گذاری هایی را از بین می برد. این در حالی است که منابع زیرزمینی کشور، به ویژه نفت، به ثروتی بلااستفاده تبدیل شده است که اگر در ۱۰ تا ۱۵ سال آینده بهره برداری نشوند، ممکن است به کلی از دست بروند.

ایشان تأکید کردند این مسائل نیازمند بررسی در چارچوبی بین رشته ای هستند. هرچند سیاست گذاری های ارزی و مالی در حوزه نهادهایی مانند بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی است، اما اگر در مدل سازی های اقتصادی خطایی از سوی این نهادها رخ دهد، پیامد آن ایجاد موانع جدی بر سر راه توسعه خواهد بود. امروز، به وضوح می توان عقب ماندگی ۵۰ ساله کشور را نسبت به رقبای منطقه ای و بین المللی مشاهده کرد؛ در حالی که فناوری های نوین وارد چرخه تولید جهانی شده اند، ما همچنان به روش های سنتی تولید ادامه می دهیم و از جریان جهانی تولید، عرضه و جذب سرمایه عقب مانده ایم.

در پایان، مهندس کابلی خاطرنشان کردند که حل نیمی از مشکل رفع تعهد ارزی، در گرو اصلاح سیاست های ارزی است و این اصلاح می تواند زمینه ساز گشایش های مهمی در مسیر توسعه باشد. در ادامه مهندس مسعود معظمی عضو شورای عالی ادوار انجمن اپک ضمن جمع بندی مطالب مطرح شده، اظهار داشتند، اگر بخواهم شاه بیت تمامی این سخنان را در چند جمله خلاصه کنم؛ مشکلات و موانع اصلی پیش روی مردم، دولت و کشور را می توان در سه محور اصلی بیان کرد:

نخست، مسأله تحریم های بین المللی است که بزرگترین مانع و چالش اساسی کشور به شمار می رود. تا زمانی که این مشکل حل نشود، نمی توان افق روشنی

به تصویب مجلس رسید و در اوایل ۱۴۰۳ ابلاغ شد. بر اساس مواد ۳۵ و ۴۰ این قانون، دو آیین نامه در خصوص مشارکت عمومی-خصوصی و سرمایه گذاری تدوین شد. از پاییز ۱۴۰۳، سازمان برنامه و بودجه آیین نامه های تفصیلی تهیه کرد که جهت بررسی به وزارت اقتصاد و دارایی ارسال شد. این وزارتخانه با مشارکت نهادهایی از جمله سایر وزارتخانه ها، اتاق بازرگانی و نمایندگان بخش خصوصی، جلساتی را برای بررسی آن برگزار کرد. هم اکنون این آیین نامه در کمیسیون اقتصادی دولت در حال اصلاح نهایی است و پیش بینی می شود به زودی در هیئت دولت تصویب و به دستگاه ها ابلاغ شود.

● ویژگی های نوآورانه آیین نامه مشارکت عمومی-خصوصی

این آیین نامه ۱۷ صفحه ای دارای هفت فصل است و نکات کلیدی زیر در آن گنجانده شده است:

(۱) تعاریف جامع و دقیق: برای نخستین بار مفاهیم کلیدی با وضوح تعریف شده اند.

(۲) حل اختلاف از طریق داوری: با مجوز هیئت دولت، امکان رجوع به داوری به جای قوه قضائیه فراهم شده است.

(۳) مدل مالی شناور و قابل به روزرسانی: سود و شرایط مالی قراردادها می تواند در طول زمان و بر اساس تورم و سایر عوامل، تعدیل گردد.

(۴) سازوکار تضمین سرمایه: برای اطمینان سرمایه گذاران، مکانیزم های مشخص پیش بینی شده است.

(۵) مشارکت مالی دولت در پروژه ها: دولت نیز می تواند به عنوان سرمایه گذار وارد پروژه ها شود.

(۶) آزادسازی نرخ فروش محصول: نرخ فروش بر اساس هزینه تمام شده تعیین می شود و از تعرفه گذاری دولتی معاف است؛ به ویژه در وزارت نفت که قیمت گذاری بین المللی است.

(۷) قابلیت انطباق در سایر وزارتخانه ها: در وزارتخانه هایی مانند نیرو، امکان فروش محصول (مثل برق) با نرخ غیردولتی و قراردادهای نظارتی پیش بینی شده است.

● نواقص موجود در آیین نامه و نقدهای فنی

با وجود مزایای متعدد، این آیین نامه با نواقصی نیز مواجه است که از جمله مهم ترین آن ها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

عدم تفکیک روشن بخش خصوصی و خصولتی: تعریف دقیقی از بخش خصوصی واقعی ارائه نشده است و تفاوت میان بازیگران دولتی، خصولتی و خصوصی مبهم است.

کم توجهی به نقش دانش فنی: تأکید آیین نامه بیشتر بر آورده های مالی است تا توانمندی های اجرایی و فنی. مشکل ساختاری در مناقصه ها: الگوی PPP با فرآیندهای مرسوم مناقصه همخوانی ندارد و لازم است مکانیسم جایگزین شفاف سازی شود.

ابهام در مدل های تکنولوژیک و روش اجرای پروژه: نوع فناوری و روش اجرا باید دقیقاً مشخص و در قرارداد پیش بینی شود. مهندس مشتاقیان با تأکید بر این نکته که اتکای صرف به سرمایه گذار مالی نمی تواند پروژه ها را به نتیجه برساند، گفت: اگر دولت فقط به دنبال آورده مالی باشد و نقش شرکت های دارای دانش فنی را نادیده بگیرد، همچنان با معضل پروژه های ناتمام (که اکنون بالغ بر ۸۰ هزار مورد است) مواجه خواهیم بود.

پس از آن، مهندس کابلی ضمن قدردانی از فرصتی که برای بیان دیدگاه ها فراهم شده بود، اظهار داشتند اگرچه اکنون ما در جایگاه هسته تصمیم سازی، تصمیم گیری و سیاست گذاری ارزی کشور قرار داریم، اما رویکرد در

همزمان با برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، نامه‌ای دو صفحه‌ای به نامزدها ارسال کردیم و دیدگاه بخش خصوصی را با آن‌ها در میان گذاشتیم. در مرحله دوم، این نامه با امضای ۱۸ تشکل دیگر نیز ارسال شد. در این نامه، دو مؤلفه کلیدی مورد تأکید قرار گرفت: نخست، افزایش سهم بخش خصوصی در اقتصاد؛ و دوم، بهبود شاخص آسانی انجام کسب‌وکار (Ease of Doing Business).

وی ادامه داد: برخلاف درخواست‌های کلی و کیفی، ما به سراغ درخواست‌های کمی رفتیم. در آن نامه تصریح کردیم که رئیس‌جمهوری موفق کسی است که بتواند سهم بخش خصوصی را در اقتصاد افزایش دهد -پیشنهاد ما ۱۰ درصد بود- و در مقابل، سهم حاکمیتی را کاهش دهد. دومین خواسته ما این بود که جایگاه ایران در شاخص جهانی آسانی انجام کسب‌وکار که در آن زمان رتبه ۱۶۱ بود، به رتبه‌ای دو رقمی ارتقا یابد و در دوره چهارساله دوم، به سطح کشورهایی چون ترکیه (رتبه ۳۰ تا ۴۰) برسد. مهندس حلوائی سپس تأکید کرد: پیشنهاد من این است که به شعار همایش، عبارت «با هدف افزایش سهم بخش خصوصی در اقتصاد» اضافه شود، تا این نگاه به عنوان یک چشم‌انداز راهبردی و هدف مشخص در نظر گرفته شود. در همین راستا، اتاق بازرگانی ایران در نظر دارد طی روزهای آینده نامه‌ای رسمی به مقامات ارشد دولت ارسال کند و از آن‌ها بخواهد که برنامه‌های پنج‌ساله آتی دارای اهداف کمی مشخص باشند. به جای تأکید صرف بر رشد اقتصادی که اغلب در قالب رشد نهادهای وابسته به حاکمیت تعریف می‌شود، باید مشخص کنیم که چه میزان از اقتصاد را به بخش خصوصی بازگردانده‌ایم و سهم دولت را کاهش داده‌ایم.

● عقد تفاهم نامه سه جانبه

در پایان همایش، تفاهم‌نامه‌ای سه‌جانبه با هدف گسترش فعالیت‌های علمی و پژوهشی و ارتقای تعامل با صنایع مختلف اقتصادی، میان انجمن شرکت‌های مهندسی و پیمانکاری نفت، گاز و پتروشیمی (اپک)، پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی و مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران به امضا رسید و تبادل گردید.

ارتقا و توسعه کارکردهای سامانه سمات بانک مرکزی برای بهبود شفافیت اعتبارات اعطایی و الزام بانک‌ها به ذخیره‌گیری مطالبات بر اساس رهنمودهای بازل ۲ و IFRS۹ نقش بسزایی در مدیریت بهتر ریسک اعتباری در شبکه بانکی کشور ایفا می‌کند.

پیاده‌سازی نظارت مبتنی بر ریسک یک فرآیند تدریجی و مستمر است. بر اساس مباحثات صورت گرفته در همایش، چارچوب نظارت مبتنی بر ریسک در ۶ فاز قابلیت اجرایی دارد. این فازها عبارتند از: فاز اول: تدوین و تصویب چارچوب نظارت مبتنی بر ریسک و دستورالعمل‌های مربوطه، فاز دوم: آموزش و آماده‌سازی کارشناسان نظارت بانکی، فاز سوم: اجرای آزمایشی در چند بانک منتخب، فاز چهارم: ارزیابی و اصلاح چارچوب بر اساس نتایج فاز آزمایشی، فاز پنجم: اجرای کامل نظارت مبتنی بر ریسک در تمام بانک‌های کشور و فاز ششم: نظارت و ارزیابی مستمر عملکرد نظارت مبتنی بر ریسک و انجام اصلاحات لازم.

برای پیاده‌سازی موفق نظارت هوشمند در نظام بانکی کشور، لازم است تقویت زیرساخت‌های فناوری اطلاعات، استانداردسازی داده‌ها و توسعه منابع انسانی متخصص مورد توجه قرار گیرد. همچنین، توسعه و پیاده‌سازی فازی ابزارهای رگرسیون و تکنیک‌های تمرکز بر بهبود کیفیت داده، افزایش شفافیت و کاهش هزینه‌های نظارتی، نقش کلیدی در تحقق نظارت هوشمند در کشور خواهد داشت. در پایان، ضمن آرزوی توفیق برای تمامی فعالان حوزه پولی، مالی و بانکی کشور، امید داریم که پیشنهادی این همایش، با حمایت نهادهای تصمیم‌ساز، زمینه‌ساز تدوین مقررات، دستورالعمل‌ها و سیاست‌هایی گردد که در مسیر اعتلای حکمرانی پولی کشور، نقش‌آفرینی ملموس و پایدار داشته باشد.

سپس مهندس حلوائی، رئیس هیئت‌مدیره انجمن اپک، در سخنرانی خود اعلام کرد: انجمن اپک با ۲۸۶ عضو، نقشی محوری در صنعت احداث نفت، گاز و پتروشیمی کشور ایفا می‌کند و بسیاری از فعالیت‌های این حوزه به اعضای این انجمن وابسته هستند.

وی با اشاره به شعار همایش «اعتلای حکمرانی پولی و بانکی با نگاهی به اسناد بالادستی»، افزود: این عبارت بسیار مناسب است، اما مایلیم از منظر بخش خصوصی پیشنهادی برای تکمیل آن ارائه کنم. ما در انجمن اپک،

پیشنهادات سیاستی و راهکارهای عملیاتی استخراج شده که در ادامه به صورت موردی ارائه می‌شود:

عدم انضباط بودجه‌ای، سلطه مالی، عملیات شبه مالی و ناترازی بانکی، کنترل رشد نقدینگی را با چالش‌های زیادی مواجه کرده است. از این رو جدیت در پیگیری سیاست بودجه متوازن (به معنای تخصیص بهتر منابع، نظارت دقیق‌تر بر هزینه‌ها و کاهش رانت جویی) و ادامه اقدامات در راستای سالم‌سازی ترازنامه بانک‌ها ضروری به نظر می‌رسد. کنترل نوسانات نرخ ارز یکی از ابزارهای مفید برای کنترل نرخ تورم در اقتصاد ایران است. لذا اجرای سیاست‌های تثبیت ارزی می‌تواند بانک مرکزی در مهار تورم کمک کند. در این راستا، رویکرد «دو هدف و دو ابزار» به معنای کنترل رشد نقدینگی و همزمان مداخلات سترون شده ارزی برای سبک‌سازی آثار نوسانات نامطلوب نرخ ارز ضروری است. در راستای ابزارسازی و ظرفیت‌سازی جهت انجام فرآیند گزیر بانکی توجه به نقش جدید صندوق ضمانت سپرده‌ها به عنوان مدیر گزیر و نیز استفاده از شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی در واگذاری اموال مازاد بانک‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است.

وضع بافر سرمایه چرخه‌ای و بافر سرمایه احتیاطی برای بانک‌های مهم سیستمیک و الزام بانک‌ها به انجام آزمون بحران کفایت نقدینگی و سرمایه به صورت دوره‌ای و افشای نتایج آن دو اقدام مهم و اثرگذار در فرآیند اصلاح نظام بانکی محسوب می‌شود.

با توجه به چارچوب پیشنهادی همایش برای اعتلای حکمرانی در سیاست‌های اعتباری، رؤس اصلی و محورهای عملیاتی شامل:

۱) ترسیم نقشه راه توسعه کشور و تدوین استراتژی توسعه صنعتی،

۲) هدفمندسازی و مشروط‌سازی تسهیلات بانکی به شاخص‌های عملکردی تولید، صادرات و بهره‌وری،

۳) توسعه ابزارهای اعتباری هوشمند و زنجیره‌ای (SCF)،

۴) ایجاد سامانه‌های شفاف گزارش‌دهی تسهیلات اعطایی و پایش مستمر تخصیص منابع در مناطق و بخش‌های مختلف اقتصادی

۵) تقویت نظام انگیزشی و نظارت در نظام بانکی است. ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی ذینفع واحد،

۲۲ مرداد ماه

روز ملی تشکل ها و مشارکت های اجتماعی گرامی باد

۲۲ مرداد، نه فقط برگی از تقویم، که نسیمی از دل گرمای فصل و بارقه ای از دل امیدهای کم رنگ، به تمنای تمامی روزهای سال، نام روز ملی تشکل ها و مشارکت های اجتماعی را بخود گرفته است. روزی که با درنوردیدن صخره های سخت و بلند اقتصاددورزی، از میان طوفان های بحرانی تحریم و جنگ و ناکارآمدی ها، در تقویم ملی کشور جای گرفت. روز ملی تشکل ها و مشارکت های اجتماعی، بی مناسبت و از روی سلیقه در تقویم سربرنگرفته است، بلکه فرازوفرودهای بسیاری را در قامت زنان و مردان غیور و کوشایی پیموده است که با مشارکت و تشکل گرایی، به یک صدا درآمدند و هسته ای را تشکیل دادند تا همبستگی اجتماعی را به ضرورت های اقتصادی گره بزنند و چهارستون نهادهای کشور را با قدرتمندی به دست اندرکاران بسپارند. ۲۲ مرداد، برای ما فعالان صنعت احداث در انجمن شرکت های پیمانکاری و مهندسی نفت، گاز و پتروشیمی (اپک) روزی است که ایستاده در تنگناها و چالش های بی انتها، اطراف را می نگریم، به همه دستهایی که کنار هم، لوله ها را به هم متصل

کردند، سکوها را برپا کردند، خطوط انتقال را کشیدند و طرح ها را روی کاغذ به واقعیت رساندند، سلامی به دلگرمی « ادامه دادن » می دهیم. در صنعت احداث تشکل ها مانند موتور بی صدایی هستند که حرکت را پایدار می کنند؛ جایی که ایده ها به طرح و طرح ها به پروژه بدل می شوند. اینجا، همفکری یعنی سریع تر حل کردن گره ها؛ همصدایی یعنی بلندتر رساندن پیام به گوش تصمیم گیران. انجمن اپک، حلقه ای است میان مشاوران، پیمانکاران و همه کسانی که می دانند توسعه، بدون مشارکت جمعی دوام ندارد. ما باور داریم که «همصدا باشیم» فقط یک شعار نیست؛ مسیری است که از گفت و گو آغاز می شود، با اعتماد ادامه پیدا می کند و به عمل ختم می شود. به مناسبت روز ملی تشکل ها، از همه همراهان مان می خواهیم این همصدایی را پررنگ تر کنند؛ چرا که هر جا همصدا بوده ایم، نه فقط پروژه ها، که افق های تازه ای برای آینده ساخته ایم.

نشست دوازدهم

کمیته ارتباط با اعضا. انجمن ایک

داوود طاهری خرم آبادی
عضو هیئت مدیره انجمن ایک

➡ بر اساس سیاست هیات مدیره انجمن ایک برای برگزاری جلسات منظم با اعضا به منظور استماع نقطه نظرات اعضا، انتظارات و خواسته های ایشان از انجمن، ارائه گزارش عملکرد و نقطه نظرات هیات مدیره انجمن به اعضا، شناخت بهتر اعضا و چالش های ایشان در فضای کسب و کار و ...، دوازدهمین جلسه دیدار با اعضا به دعوت کمیته ارتباط با اعضا برگزار شد.

در ابتدای جلسه آقای مهندس طاهری خرم آبادی، ضمن خیرمقدم به مهمانان گرامی، گزارشی از اقدامات انجام شده توسط نهمین دوره هیات مدیره انجمن در قالب فایل پاورپوینت ارائه دادند.

سپس هر یک از مهمانان ضمن معرفی شرکت تحت مدیریت خود و فعالیتهای آن، به بیان دیدگاه ها، نقد، خواسته ها و انتظارات خود از ایک پرداختند.

آقای مهندس بهبهانی (صنعت و مدیریت ایران) از فعالیتهای انجمن از جمله برگزاری سمینار صدور خدمات فنی و مهندسی و همچنین تلاش انجمن برای تدوین پیوست های اسناد همسان EPC تشکر کرد.

آقای مهندس بنایی (مدیرعامل فرا ساحلی دلتا) به سوابق کاری خود به عنوان مدیرعامل صدرا و حوزه فعالیت شرکت فراساحلی دلتا در پروژه های خاص دریایی، از جمله تونل های زیر دریا و همچنین اجرای پروژه در عراق و دبی اشاره کردند.

آقای مهندس مجد (شرکت پیشگامان فن اندیش) به سوابق فعالیت شرکت را از سال ۱۳۷۲ به عنوان پیمانکار حوزه بهره برداری و نگهداری (O&M) و همچنین اجرا با حضور بیش از ۴۰۰۰ نفر پرسنل بیان کردند.

آقای دکتر بافته چی (مدیرعامل دریا پالا انرژی) سوابق شرکت خود را در حوزه تاسیسات بالادستی نفت، پتروشیمی، آب و فاضلاب برشمردند.

آقای مهندس معظمی (عضو هیات مدیره) با اشاره به این نکته که دولت چهاردهم به نسبت دولت قبلی، شنونده بهتری است و به نظر می رسد فضای بهتری برای فعالیت بخش خصوصی و طرح مسائل در دولت وجود دارد، از اعضا برای حضور پررنگ تر در کمیته های تخصصی انجمن دعوت نمود.

● **در ادامه، خانم دکتر روانخواه (دبیر انجمن)، به بخشی از فعالیتهای ایک در ماه های اخیر اشاره کردند، از جمله:**

-حضور نماینده ایک (آقای مهندس مشتاقیان) در کارگروه تدوین آیین نامه مشارکت عمومی-خصوصی

-حضور موثر نمایندگان ایک در بخش های مختلف وزارت نفت

-حضور نماینده ایک (آقای مهندس میرزاخلانیا) در کارگروه اقتصاد دریامحور

-جلسات با بخش اقتصادی بیت رهبری

-ارتباط با پژوهشکده پولی-بانکی بانک مرکزی و ارائه پانل در همایش ۲۲ و ۲۳ اردیبهشت و امضای تفاهتنامه همکاری سه جانبه بین ایک-اتاق ایران و پژوهشکده

● **آقای مهندس حلوایی (رئیس هیات مدیره انجمن)، مواردی به شرح زیر اضافه کردند:**

-در بسیاری گفتگوها از اعضا درخواست می کنیم مسائل و مشکلات خود را به صورت مکتوب برای ما ارسال نمایند تا امکان پیگیری و اثرگذاری بیشتری وجود داشته باشد. اما معمولاً این اتفاق نمی افتد و اعضا، مسائل را مکتوب نمی کنند.

-ایک در راستای ایجاد فضای کسب و کار بخش خصوصی و عدم رقابت بخش خصولتی با بخش خصوصی واقعی، پیشنهادی را به وزارت نفت، شرکت ملی نفت و شرکت ملی گاز بدین شرح داده است: در مناقصاتی که ۵ شرکت خصوصی اعلام حضور می کنند، مانع از حضور شرکتهای خصولتی گردند. همچنین نسبت

به معافیت قرارگاه خاتم از ارائه ضمانتنامه بانکی، رسماً اعتراض کرده ایم. آقایان چنین توجیه می کنند که این معافیت، بخاطر حجم بالای مطالبات قرارگاه از دولت است. اگر چنین است، قانون کلی بگذارند.

اعلام کنند هر شرکتی (اعم از خصوصی/خصولتی)، بیش از مبلغ ضمانتنامه، مطالبات نزد دولت دارد، از چنین حقی برخوردار باشد. استثناً قایل شدن، برخلاف اصل رقابت منصفانه در مناقصات است.

-حوزه ی کاری ایک بسیار توسعه پیدا کرده است و ۹ نفر هیات مدیره نمی توانند همه مسائل را پیگیری کنند. ضمن اینکه در این دوره بازرسان هم به کمک هیات مدیره آمده اند و هر کدام گوشه ای از کار را گرفته اند. اما لازم است همه اعضا مشارکت کنند و هر کدام، یک پرچم دست بگیرند و بخشی از مسائل را پیگیری نمایند.

آقای مهندس بنایی (فرا ساحلی دلتا) این سوال را طرح کردند که چرا سازمان تامین اجتماعی برخلاف قانون، از پیمانکاران مقاصحاسب قرارداد مطالبه می کند؟ در حالی که طبق قانون تامین اجتماعی، پیمانکارانی که ماهانه لیست بیمه خود را ارائه می نمایند، تعهدی بیش از این ندارند. چرا پیمانکاران باید بابت خرید کالا، به سازمان تامین اجتماعی پول بدهند؟ شرکت ما ۱۲ سال است که درگیر پرونده ای در سازمان تامین اجتماعی است و چنین مواردی، هزینه و انرژی خیلی زیادی از شرکت را صرف خود می کند. همچنین نسبت به عدم پاسخگویی ایک نسبت به نامه ای که سال پیش در مورد مساله تامین اجتماعی ارسال شده بود، ابزار گله کردند که مورد پذیرش نمایندگان ایک در جلسه قرار گرفت.

آقای مهندس حلوایی به اقدامات و پیشنهادهای ایک در حوزه بیمه اشاره کردند. از جمله تعیین ضریب ثابت برای هر مناقصه که همه پیمانکاران شرکت کننده در مناقصه، از ابتدا ضریب یکسانی در پیشنهاد قیمت خود لحاظ نمایند. سازمان تامین اجتماعی به دلیل بی پولی تن به این امر نخواهد داد که ضریب پیمان بگیرد. مشکل پیمانکاران هم غیرقابل پیش بینی بودن ضریب پیمان است که در زمان اخذ مقاصحاسب باید پرداخت کنند. لذا این راهکار می تواند ریسک فوق را پوشش دهد و مورد پذیرش بیمه هم خواهد بود.

آقای مهندس بنایی، این راهکار را غیر قابل اجرا دانستند و تاکید کردند قانون نباید پیچیده باشد. ضمن اینکه معتقد بودند سازمان تامین اجتماعی در هر حال چنین پیشنهادی را نخواهد پذیرفت یا نمی تواند عملیاتی کند. ایشان به مشکلات شرکت خود با سازمان تامین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی و رفتار غیرمنصفانه این ارگان ها اشاره کردند.

نهایتاً هیات مدیره حاضر در جمع، پیشنهاد دادند موضوع با حضور خود مهندس بنایی به صورت تخصصی در کمیته بیمه و مالیات با حضور مشاور انجمن در حوزه بیمه (آقای مهردل) و مالیات (آقای شوقی بیگی) بررسی شود و راهکار مناسب به نهادهای تصمیم گیرنده ارائه گردد. آقای مهندس بنایی هم برای حضور در کمیته بیمه و مالیات انجمن اعلام آمادگی نمودند.

● **در ادامه آقای مهندس مجد (پیشگامان فن اندیش) پیشنهادهایی به شرح زیر ارائه نمودند:**

-عضویت متقاضیان در ایک تسهیل گردد. هر چه تعداد اعضا بیشتر باشد، صدارسانی بهتری خواهیم داشت و جایگاه ایک تقویت خواهد شد.

-ایک باید جایگاه مرجعیت پیدا کند و با افزایش دانش تخصصی در انجمن، می تواند به عنوان مرجعی در تدوین استانداردها، بخشنامه ها و ... جایگاه داشته باشد.

از فضای وب سایت می توان برای ثبت تجربیات، درج سوال و جوابهای تخصصی و ... استفاده کرد.
-مصاحبه با اعضای انجمن و ثبت تجربیات ۳۰۰ شرکت عضو می تواند بسیار مفید باشد.

در تکمیل این موضوعات، آقای مهندس بنایی اضافه کردند ما ۵۰۰۰۰ شرکت پیمانکاری در کشور هستیم، اما جایگاهی نداریم. در حالی که باید با حاکمیت مذاکره کنیم.

آقای مهندس حلوائی توضیح دادند که در حال حاضر ایک توانسته ارتباطات و جایگاه مناسبی در وزارت نفت، اتاق ایران و ... فراهم کند. ایشان بر لزوم ایجاد پلتفرمی برای سرمایه گذاری اعضای ایک اشاره کردند، چرا که پروژه های آینده بر محوریت قراردادهای BOT و BOO خواهد بود. همچنین توضیحاتی در مورد فعالیتهای ایک برای حضور پیمانکاران در صنعت نفت عراق و توسعه فضای کسب و کار در صورت توافق بین ایران و آمریکا ارائه دادند.

● آقای بافته چی (دریا پالا انرژی)، مواردی به شرح زیر طرح نمودند:

-ایک باید چیزی بیش از پرداخت حق عضویت سالانه از اعضا بخواهد و آن صرف وقو و انرژی بیشتر و مشارکت در فعالیتهای انجمن است. هیات مدیره باید روش های جلب مشارکت اعضا را بررسی نماید. تجربه شرکت دریاپالا در این مورد آن بوده که موضوعاتی را تبدیل به پروژه کنیم که قابل برنامه ریزی و رصد کردن باشد.

آقای مهندس حلوائی ضمن تایید پیشنهاد مهندس بافته چی توضیح دادند ما باید بتوانیم مسائل به نحو صحیح به حاکمیت منتقل کنیم که بتوانیم اثرگذاری لازم را داشته باشیم. اگر وقت کافی بود می توانستیم ۲ ساعت در مورد اقدامات انجام شده در این دوره توضیح بدهیم. اما واقعیت این است که هنوز اعتماد لازم صنف به هیات مدیره ایجاد نشده است. هیات مدیره به صورت روتین موارد عام را (که مشکلات کل اعضای صنف است) پیگیری می نماید (از قبیل تهیه پیوست های اسناد همسان EPC، مسائل بیمه، مالیات، ...). اما در موارد خاص (که مشکل خاص یک عضو می باشد)، لازم است به صورت مکتوب با انجمن مکاتبه شود و من به شما قول می دهم پیگیری کنیم.

در پایان آقای مهندس معظمی (عضو هیات مدیره) تاکید کردند که ساختارها در ایک در حال شکل گیری است و برخی کمیته ها، حتی بدون حضور رییس کمیته، جلسات خود را به طور منظم برگزار می کنند. در بخش تولید محتوا کارهای بسیار بزرگی در حال انجام است و لازم است مشارکت اعضا بیشتر شود.

در پایان، ضمن تشکر از حضور مهمانان گرامی، از ایشان برای همکاری با کمیته های تخصصی انجمن دعوت به عمل آمد.

نشست سیزدهم

کمیته ارتباط با اعضاء انجمن ایک

می گذاریم، با معاونین وزیر و ... صحبت می کنیم و بسیاری فعالیتهای دیگر.

در سطح کلان تری با حاکمیت وارد گفتگو شده ایم که بتوانیم بر گفتمان حاکم و قوانین بالادستی تاثیرگذاری داشته باشیم و نگاه حاکمیت را به نحوه فعالیت بخش خصوصی اصلاح کنیم. جلساتی که با بیت داشته ایم، ریاست جمهوری، مجلس، قوه قضاییه، وزارت نفت، ستاد تسهیل و ... همچنین حضور فعال در اتاق ایران و شورای گفتگو، همایش سرمایه گذاری وزارت نفت و ... در این راستاست.

لازم است با تاکید بر عدم النفع ایران در میدین نفت و گاز و تغییر ذهنیت حاکمیت، فضایی فراهم شود که مجریان بتوانند به دور از ترس از امضا، شجاعانه و سریع تصمیمات بزرگ بگیرند و در عین حال پاسخگوی رفتار و تصمیمات خود به نفع/ضرر منافع ملی باشند.

توضیحاتی درباره فعالیت ایک برای زمینه سازی حضور پیمانکاران و تولیدکنندگان ایران در بازار نفت عراق همچنین آقای مهندس معظمی (عضو هیات مدیره)، تاکید کردند که انجمن جز اعضای خود نیست و تنها با وحدت و همبستگی بین اعضا و حضور ایشان در فعالیتهای انجمن است که می توانیم تشکیلاتی قوی و موثر داشته باشیم.

جلسه با توضیحات تکمیلی خانم دکتر روانخواه (دبیر انجمن) در مورد فعالیتهای ایک در ماه های اخیر و دعوت از اعضای مهمان برای حضور در کمیته های ایک و افزایش مشارکت ایشان، در ساعت ۱۰ پایان یافت. در ابتدا آقای مهندس بهبهانی (صنعت و مدیریت ایران) از فعالیتهای انجمن از جمله برگزاری سمینار صدور خدمات فنی و مهندسی و همچنین تلاش انجمن برای تدوین پیوست های اسناد همسان EPC

● **مهندس بنایی (فرا ساحلی دلتا):**

در پایان، ضمن تشکر از حضور مهمانان گرامی، از ایشان برای همکاری با کمیته های تخصصی انجمن دعوت به عمل آمد.

این کار می توانست بسیاری از مشکلات پیمانکاران را با سازمان تامین اجتماعی حل نماید.

آقای مهندس پیوندی (ماشین سازی کاوه) از دیگر اعضای حاضر در جمع، با اشاره به مواردی در گذشته، تاکید کردند که هیات مدیره باید از جایگاه انجمن، پیگیر امور اعضا باشند و نه مشکلات شخصی خود. همچنین ایجاد انسجام بیشتر بین اعضا باید در اولویت کاری هیات مدیره قرار بگیرد.

در ادامه آقای مهندس عزیزی (شرکت پورنام) ضمن معرفی شرکت و فعالیتهای آن از سال ۱۳۷۲ در پروژه های مختلف به ویژه در حوزه راه و آب، با طرح سوالاتی درباره مزیت عضویت ایک، این پیشنهاد را مطرح کردند که اعضای ایک بتوانند نسبت به شرکتهای غیرعضو، مزیتی را کسب نمایند و این عضویت مثلاً در مناقصات، اعتباری برای اعضا به همراه داشته باشد.

● **در ادامه آقای مهندس حلویی (رییس هیات مدیره ایک) توضیحاتی تکمیلی درباره فعالیتهای انجمن ارائه دادند و به برخی سؤالات، نقدها و ابهامات پاسخ دادند که از جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:**

در بسیاری گفتگوها، اعضا مشکلات و خواسته هایی طرح می نمایند و ما برای اینکه بتوانیم پیگیر موضوعات بشویم، درخواست می کنیم که مساله خود را به صورت مکتوب با جزییات و مستندات برای ایک ارسال نمایند که امکان پیگیری و تلاش برای حل مساله ی آن عضو یا صنف توسط انجمن فراهم باشد. متأسفانه به ندرت اعضا موارد خود را مکتوب می کنند. البته با توجه به نگرانی اعضا از تبعات به چالش کشیدن کارفرما یا ارگان های دولتی، تا حدودی قابل درک است.

ما مسائل صنفی را داریم در دو سطح پیگیری می کنیم. بخشی در حد موضوعات جاری، مشکلات پیمانکاران و مشاوران و ... است که در گزارش مهندس خرم آبادی اشاره شد. در این بخش، تولید محتوا انجام می دهیم، با مدیران سازمان تامین اجتماعی و امور مالیاتی، جلسه

بر اساس سیاست هیات مدیره انجمن ایک برای برگزاری جلسات منظم با اعضا به منظور استماع نقطه نظرات اعضا، انتظارات و خواسته های ایشان از انجمن، ارائه گزارش عملکرد و نقطه نظرات هیات مدیره انجمن به اعضا، شناخت بهتر اعضا و چالش های ایشان در فضای کسب و کار و ...، سیزدهمین جلسه دیدار با اعضا به دعوت کمیته ارتباط با اعضا برگزار شد.

در ابتدای جلسه آقای مهندس طاهری خرم آبادی، ضمن خیرمقدم به مهمانان گرامی، گزارشی از اقدامات انجام شده توسط نهمین دوره هیات مدیره انجمن در قالب فایل پاورپوینت ارائه دادند. سپس مهمانان گرامی، به بیان دیدگاه ها، نقد و خواسته های خود از ایک پرداختند.

● **آقای سار ملالکان با توجه به سوابق کاری طولانی خود و همچنین حضور در انجمن از بدو تاسیس، نکاتی به شرح زیر اظهار داشتند:**

ما باید از ابتدا برنامه ای می نوشتیم که بر اساس آن اعضای صنف، حدودی را رعایت می کردند و تن به هر کاری نمی دادند. وارد رقابت های ناسالم، تخریب یکدیگر و ... نمی شدند و همبستگی بیشتری می داشتند. متأسفانه پیمانکاران به دلایل منافع کوتاه مدت شخصی، منافع بلندمدت صنفی را رعایت نمی کنند.

از طرفی رابطه کارفرما-پیمانکاری از بالا به پایین است. در حالی که باید رابطه برابر برقرار باشد و مشاور هم به عنوان متعادل کننده این ارتباط باشد. مشاوران با این استدلال که از کارفرما پول می گیرند، در اختلافات، عموماً طرف کارفرما را می گیرند. در حالی که پیمانکار هم از کارفرما پول می گیرد و این استدلال درستی نیست.

انجمن ایک در این زمینه باید در طول این سالها بهتر و فعالتر عمل می کرد. این مهمترین مسوولیت انجمن می باشد که از آن غافل شده است.

در ادامه آقای مهندس کارگانی (مدیرعامل شرکت راهسازی ایران) که از شرکتهای قدیمی پیمانکاری فعال در حوزه عمران و راهسازی هستند، با اشاره به واگذاری عمده کارها به پیمانکاران غیرخصوصی و مشکلات کسب و کار بخش خصوصی، به تاثیر این عوامل در کاهش حجم کاری شرکت خود در سنوات اخیر اشاره کردند. ایشان ضمن تشکر از فعالیتهای هیات مدیره، مساله بیمه را به عنوان یکی از مهمترین چالش های شرکتهای پیمانکاری، اعلام نمودند. بخشی از اظهارات ایشان به شرح زیر می باشد:

بعضاً تشکل ها جلساتی با مدیران سازمان تامین اجتماعی برگزار می کنند و ایشان قول هایی می دهند یا بخشنامه هایی صادر می کنند، اما عملاً شعب تامین اجتماعی در برخی شهرستانها، کار دیگری انجام می دهند. ما تنها صنفی هستیم که درصدی از درآمد را به عنوان حق بیمه پرداخت می کنیم. در حالی که مثلاً تولیدکنندگان صرفاً لیست بیمه ارائه می کنند. چرا ما نباید با پرداخت و ارائه لیست بیمه، مقاصحاسب بگیریم. متأسفانه با قانون فعلی، نمی توان این مساله را حل کرد و لازم است ایک با همکاری سایر تشکل ها، در این مورد اقدام نماید.

در قانون چهارم توسعه کشور، بندی بود که تصفیه حساب با پیمانکاران، منوط به ارائه مقاصحاسب بیمه نبود. متأسفانه در قوانین بعدی، این بند حذف شد.

حضور انجمن اپک در بیست و نهمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی

هیئت تحریریه نشریه

➔ بیست و نهمین دوره نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی، از تاریخ ۱۸ الی ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ در محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران برگزار شد. این رویداد، به عنوان بزرگترین گردهمایی صنعتی کشور در حوزه انرژی، فرصتی برای تعامل، ارائه توانمندی ها و تبادل دانش میان بازیگران صنعت نفت و گاز کشور فراهم آورد.

انجمن اپک نیز همچون سال های گذشته، با حضوری فعال و برنامه ریزی شده در این رویداد شرکت کرد. غرفه این انجمن در سالن ۸ و ۹، به شماره ۸۴۶، با طراحی حرفه ای و فضای نمایشگاهی به متراژ ۷۵ متر مربع، پذیرای بازدیدکنندگان، فعالان صنعتی، پژوهشگران و مقامات مسئول بود.

آمار بازدید و تعاملات

در طول چهار روز برگزاری نمایشگاه، غرفه انجمن اپک میزبان بیش از ۸۰۰ بازدیدکننده بود که از این تعداد ۲۵۰ نفر فرم های اپک را تکمیل نمودند. بازدیدکنندگان، طیف گسترده ای از مدیران شرکت های عضو انجمن، کارشناسان فنی، پژوهشگران دانشگاهی و نمایندگان شرکت های بین المللی و داخلی و طرف های خارجی از کشورهای چین و عراق را تشکیل می دادند و علاقه مند به همکاری و عضویت بودند.

حضور اعضای هیئت مدیره و نشست های تخصصی

مطابق با هماهنگی های صورت گرفته پیش از نمایشگاه، اعضای هیئت مدیره انجمن به طور منظم و فعال در غرفه حضور داشته و به پاسخ گویی به پرسش های بازدیدکنندگان پرداختند، همچنین انجمن میزبان حضور مقامات دولتی از جمله جناب آقایان محسن پاک نژاد، حمید بورد، سعید توکلی، حمید پورمحمدی، امید شاکری، محمد قاسمی، محمد خطیری، احمد زراعتکار، مسعود رحیمی، محمد باقر آقاعلیخانی، احمدرضا دستغیب، پیام باقری، سامان قدوسی، سیدرضا محرابی، حسن کاظمی، محسن ملایی، فرزاد مهرانی، مهدی صیافی، احد عظیم زاده، مرتضی لطفی افشار، ذبیح الله خداییان، خانم ها فاطمه مهاجرانی و آرزو صادقی و مدیران شرکت های عضو انجمن بوده است.

در طول برگزاری نمایشگاه با دعوت انجمن، هیئتی مرکب از مقامات دولتی و بنگاه های خصوصی عراق به تهران سفر نموده و با اعضا و هیئت مدیره انجمن دیدار و گفتگو نمودند. در ضیافت رسمی که در هتل اسپیناس پالاس برگزار شد، از انجمن های استصنا، نفت و کمیسیون انرژی اتاق ایران نیز دعوت به عمل آمد تا مذاکرات رودررویی را پیرامون تولیدات و تجهیزات نفت و گاز در حوزه انرژی داشته باشند.

پایگاه خبری و رسانه انجمن در جریان نمایشگاه، در غرفه انجمن اپک با ۱۷ نفر از مدیران، کارشناسان و فعالان برجسته صنعت نفت و گاز مصاحبه های اختصاصی صورت گرفت. این گفت وگوها با تمرکز بر محورهایی همچون ارزیابی نمایشگاه، آینده صنعت در ایران، تحولات ژئوپلیتیکی منطقه، تجربه های حرفه ای، تحلیل روندها و بررسی چالش ها و فرصت های پیش رو انجام و به طور کامل

ضبط و مستندسازی شد. فایل این مصاحبه ها به زودی از طریق شبکه های اجتماعی رسمی انجمن اپک در دسترس علاقه مندان قرار خواهد گرفت. پایگاه خبری، خبرنگاران و رسانه انجمن در طول مصاحبه ها و بازدیدها از غرفه انجمن، فعال بوده و اخبار به روز را برای اعضا منتشر نمودند. از جمله این مصاحبه ها، مصاحبه با وزیر نفت، ... می باشد.

معرفی توانمندی ها و خدمات

در غرفه انجمن، بروشورها، ویژه نامه نفت و توسعه، دایرکتوری تخصصی معرفی خدمات اعضا، فلش مموری به همراه اطلاعات شرکت های عضو در اختیار علاقه مندان قرار گرفت. همچنین خدمت جدید انجمن به نام اپک تاپ نیز به بازدیدکنندگان معرفی گردید که با استقبال خوبی همراه شد.

جمع بندی و چشم انداز

حضور انجمن اپک در نمایشگاه ۱۴۰۴، نقطه عطفی در مسیر تعامل بیشتر با صنعت احداث و توسعه فعالیت های راهبردی آن محسوب می شود. بازخوردهای دریافتی از بازدیدکنندگان، نشان دهنده ارتقاء جایگاه انجمن در میان بازیگران اصلی صنعت نفت و گاز کشور است. برنامه ریزی برای تداوم ارتباط با شرکت های بازدیدکننده و پیگیری نتایج نشست ها، در دستور کار دبیرخانه انجمن قرار دارد.

اسامی مقامات بازدیدکننده:

آقایان محسن پاک نژاد، حمید بورد، سعید توکلی، حمید پورمحمدی، امید شاکری، محمد قاسمی، محمد خطیری، احمد زراعتکار، مسعود رحیمی، محمد باقر آقاعلیخانی، احمدرضا دستغیب، پیام باقری، سامان قدوسی، سیدرضا محرابی، حسن کاظمی، محسن ملایی، فرزاد مهرانی، مهدی صیافی، احد عظیم زاده، مرتضی لطفی افشار، ذبیح الله خداییان، خانم ها فاطمه مهاجرانی و آرزو صادقی.

آمار تعداد فرم های پر شده توسط بازدیدکنندگان: ۲۵۰ عدد

آمار اخبار منتشر شده: ۱۰۰ خبر در رسانه های خبری

آمار مصاحبه ها با مقامات: ۸ مصاحبه با مقامات

کارگاه آموزشی صندوق توسعه اوپک در اتاق بازرگانی ایران

مهران نوحی طهرانی
هیئت تحریریه نشریه

مقدمه

رویداد بین‌المللی صندوق توسعه اوپک (OPEC Fund) پس از ۱۸ سال بار دیگر در ایران و با حضور مدرسین این صندوق برگزار شد. این کارگاه آموزشی با همت سازمان سرمایه‌گذاری خارجی ایران و کمیسیون خدمات فنی و مهندسی اتاق بازرگانی ایران، از ۶ تا ۸ خرداد ۱۴۰۴ در سالن همایش‌های اتاق ایران برگزار گردید. هدف اصلی این رویداد، گسترش همکاری با شرکت‌های مهندسی ایرانی و تمرکز بر صادرات خدمات فنی و مهندسی بود. این گزارش به خلاصه‌ای جامع از مباحث مطرح شده در طول دو روز کارگاه می‌پردازد.

روز اول: چشم‌انداز همکاری‌های بین‌المللی و چارچوب‌های استراتژیک

در آغاز نخستین روز کارگاه، آقای مراد بوعوینه (Mourad Bouaouina)، مدیر بخش دولتی و مدیریت پورتفولیو صندوق توسعه اوپک، به سخنرانی پرداخت. ایشان به تشریح چارچوب‌های استراتژیک و اولویت‌های عملیاتی صندوق اوپک در حمایت از توسعه پایدار، پروژه‌های زیربنایی، اقدامات اقلیمی، امنیت غذایی و تقویت بخش خصوصی در کشورهای همکار پرداخت. وی همچنین بر نقش مشارکت‌ها و توانمندی صندوق در بسیج منابع مالی برای پروژه‌های توسعه‌ای تأکید کرد.

پاسخ به یک پرسش کلیدی: نحوه فاینانس پیمانکاران

یکی از پرسش‌های کلیدی مطرح شده از سوی شرکت‌کنندگان به چگونگی بهره‌مندی شرکت‌های پیمانکاری از منابع مالی صندوق توسعه اوپک مربوط می‌شد. آقای بوعوینه در پاسخی صریح اظهار داشتند: «ما پیمانکاران را فاینانس نمی‌کنیم؛ ما کشورها را فاینانس می‌کنیم. کشورها پیمانکاران را فاینانس خواهند کرد.» این بیانیه نشان‌دهنده ماهیت دولت‌محور تأمین مالی صندوق توسعه اوپک است که منابع مالی خود را مستقیماً به دولت‌ها یا نهادهای عمومی کشورهای عضو یا واجد شرایط دیگر اختصاص می‌دهد. مسئولیت انتخاب پیمانکاران پس از دریافت تأمین مالی، بر عهده کشور یا نهاد دولتی مربوطه خواهد بود که معمولاً از طریق برگزاری مناقصات بین‌المللی یا داخلی صورت می‌پذیرد. بنابراین، مسیر پیش روی شرکت‌های فنی و مهندسی ایرانی، شناسایی پروژه‌ها در کشورهای هدف

و شرکت در مناقصات برگزار شده توسط دولت‌های آن کشورها است.

اولویت‌های راهبردی و نقشه راه سرمایه‌گذاری جهانی

آقای بوعوینه در ادامه به مرور عملکرد صندوق طی دهه گذشته پرداخت و سرمایه‌گذاری‌های هدفمند در بخش‌های حیاتی مانند انرژی (به ویژه انرژی‌های تجدیدپذیر و انتقال نیرو)، حمل و نقل، کشاورزی و امنیت غذایی، آب و فاضلاب، و تقویت ساختارهای حکمرانی را تشریح کرد. ابتکارات مهمی چون «انرژی برای فقرا»، برنامه‌های اقدام امنیت غذایی و اقلیمی و پاسخ به بحران‌های جهانی مانند کووید-۱۹ نیز از نقاط برجسته در کارنامه صندوق طی این دوره بوده است.

شرکت‌کنندگان همچنین با چرخه کامل و دقیق پروژه‌ها در صندوق اوپک آشنا شدند که شامل مراحل شناسایی و آماده‌سازی اولیه، پیش‌ارزیایی، ارزیابی جامع، تصویب نهایی، اجرا و ارزیابی نتایج و تأثیرات توسعه‌ای است. آقای بوعوینه نمایی از نقشه راه سرمایه‌گذاری جهانی صندوق اوپک طی یک دوره سه‌ساله آینده را نیز ارائه داد. بر این اساس، سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی برای مناطق خاورمیانه، اروپا و آسیای مرکزی (۷۲٪)، آسیا و اقیانوسیه (۲۵٪)، آفریقای جنوبی (۲۵٪) و آمریکای لاتین و کارائیب (۲۳٪) در برنامه‌ریزی‌های صندوق قرار دارد. این دورنما می‌تواند راهنمای شرکت‌های ایرانی برای شناسایی بازارهای بالقوه و فرصت‌های همکاری در پروژه‌های آتی باشد.

اولویت‌های عملیات بخش خصوصی (PSO)

در حوزه عملیات بخش خصوصی، صندوق بر سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌ها و اتصال اقتصادها، با تمرکز ویژه بر انرژی‌های تجدیدپذیر و حمل و نقل عمومی کم‌کربن تأکید دارد. همچنین، تحول در زندگی روستایی از طریق حمایت از کشاورزی هوشمند اقلیمی، افزایش امنیت غذایی و بهبود معیشت جوامع محلی، به ویژه زنان و جوانان، از دیگر اولویت‌های کلیدی است. تقویت حکمرانی مطلوب و توسعه سرمایه انسانی نیز به عنوان پایه‌های اساسی مورد تأکید قرار گرفت. بخش‌های مهمی چون انرژی، آب، کشاورزی، آموزش و بهداشت به عنوان محورهای بین‌بخشی در این عملیات‌ها نقش اساسی ایفا می‌کنند.

نقش راهبردی بخش خصوصی در فعالیت‌های صندوق اوپک

در بخش دوم کارگاه، آقای اولومویوا بی. اوسیبانجو (Olumuyiwa B. Osibanjo)، مدیر ارشد مدیریت سرمایه‌گذاری در بخش تأمین مالی بخش خصوصی و تجارت صندوق اوپک، به تشریح نقش راهبردی بخش خصوصی در فعالیت‌های صندوق اوپک و چارچوب توسعه‌ای تا سال ۲۰۳۰ پرداخت. ایشان تأکید کردند که مشارکت بخش خصوصی یکی از ارکان اساسی در عملیات صندوق اوپک باقی مانده و به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه نقشی حیاتی ایفا می‌کند.

نقش و جایگاه بخش خصوصی در فعالیت‌های صندوق به شرح زیر تشریح گردید:

مشارکت کلیدی در تحقق اهداف راهبردی: بخش خصوصی به عنوان یک بازیگر محوری، نقشی کلیدی در دستیابی به اهداف راهبردی صندوق، از جمله تضمین پایداری مالی، ارتقاء سطح رقابت‌پذیری در بازارها و ایجاد تأثیرات ملموس و پایدار توسعه‌ای ایفا می‌کند.

تقویت روابط و ایجاد تقاضا: بخش خصوصی از طریق تقویت مستمر روابط با مشتریان و جلب اعتماد فعالان بازار، موفق شده است تقاضای قابل توجهی برای بهره‌مندی از ابزارهای تأمین مالی صندوق اوپک ایجاد نماید.

هم‌راستایی اولویت‌ها با توسعه پایدار: اولویت‌های راهبردی صندوق در تعامل با بخش خصوصی به گونه‌ای طراحی شده‌اند که تعادلی موثر میان اهداف توسعه پایدار بلندمدت و حصول بازگشت مالی مناسب برقرار گردد و کاملاً با چارچوب راهبردی کلان صندوق اوپک برای سال ۲۰۳۰ هم‌راستا هستند.

آقای اوسیبانجو بر ضرورت تداوم و تعمیق همکاری میان صندوق اوپک و تمامی بازیگران فعال در بخش خصوصی تأکید نمودند، چرا که این مشارکت سازنده می‌تواند به شکل قابل توجهی به شتاب‌گیری روند توسعه اقتصادی و اجتماعی در کشورهای عضو و همکار صندوق کمک نماید.

جزییات فرآیندهای تدارکاتی صندوق اوپک

آقای مراد بوعوینه در ادامه، به تشریح چارچوب تدارکات صندوق اوپک پرداخت که برای شرکت‌های ایرانی جویای حضور در پروژه‌های بین‌المللی حکم نقشه راه را دارد. هدف اصلی این چارچوب، ایجاد یک فرآیند شفاف،

۱) قرارداد مبتنی بر زمان (Time-Based Contract): زمانی به کار می‌رود که تعریف دقیق دامنه، خروجی‌ها و مدت زمان خدمات دشوار باشد (مبتنی بر ورودی). مزایای آن انعطاف‌پذیری بیشتر برای دستگاه اجرایی و امکان نظارت و کنترل بهتر هزینه‌هاست. معایب آن نیز نیاز به مدیریت قوی قرارداد و منابع اضافی برای نظارت است.

۲) قرارداد با مبلغ مقطوع (Lump-Sum Contract): زمانی کاربرد دارد که خروجی‌های پروژه به وضوح قابل تعریف باشند و پرداخت‌ها مستقیماً به این خروجی‌های مشخص مرتبط شوند.

ویژگی‌های کلیدی اسناد مناقصه کالا و خدمات (BD) (Goods and Works)

اسناد مناقصه به سه بخش اصلی تقسیم می‌شوند:

۱) رویه‌های مناقصه (Bidding Procedures): شامل دستورالعمل به مناقصه‌گران (ITB)، کاربرد اطلاعات مناقصه (BDS)، معیارهای ارزیابی و صلاحیت، فرم مناقصه، کشورهای واجد شرایط و اقدامات فساد و تقلب.

۲) الزامات تامین (Supply Requirements): شامل جدول الزامات/شرح کار که جزئیات کامل کالاها یا خدمات را ارائه می‌دهد.

۳) قرارداد (Contract): شامل شرایط عمومی قرارداد (GCC)، شرایط خصوصی قرارداد (SCC) و فرم‌های استاندارد قرارداد.

روش‌ها و معیارهای ارزیابی

ارزیابی عموماً بر اساس معیارهای قبولی/ردی (Pass/Fail) انجام می‌شود. این معیارها باید متناسب با نوع، ماهیت، پیچیدگی و ارزش قرارداد باشند و قابل سنجش باشند. معیارهای ارزیابی شامل واجد شرایط بودن، عدم ایفای تعهدات در قراردادهای پیشین، وضعیت و عملکرد مالی، تجربه و پرسنل و تجهیزات کلیدی است.

انواع قرارداد - کالا، کارها و خدمات غیرمشاوره ای

انواع قرارداد به ماهیت کار بستگی دارد. قرارداد متره و برآورد یا نرخ واحد اقلام بر اساس مقادیر تخمینی و نرخ‌های واحد توافق شده است. قرارداد مقطوع (Lump-sum) با قیمت ثابت است و پرداخت‌ها پس از دستیابی به نقاط عطف یا درصدی از ارزش کار انجام شده صورت می‌گیرد.

چگونه یک پیشنهاد/مناقصه پاسخگو آماده کنیم؟ آقای بوعینه در مورد نحوه آماده‌سازی یک پیشنهاد/مناقصه پاسخگو توصیه‌های مهمی ارائه داد:

با اصول و رویه‌های تدارکات صندوق اوپک و اسناد مناقصه آشنا شوید.

به بندهای تضاد منافع و صلاحیت در اسناد

قرار گیرد و فرصت‌های همکاری بین‌المللی برای متخصصان ایرانی در پروژه‌های توسعه‌ای فراهم شود.

روش‌های انتخاب خدمات مشاوره‌ای

بخش قابل توجهی از کارگاه به تشریح روش‌های انتخاب خدمات مشاوره‌ای اختصاص یافت که برای شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات مشاوره‌ای بسیار حائز اهمیت بود. آقای بوعینه به معرفی و توضیح روش‌های استاندارد که صندوق برای انتخاب مشاوران به کار می‌گیرد، پرداخت: انتخاب بر اساس کیفیت و هزینه (QCBS) انتخاب بر اساس کیفیت (QBS) انتخاب بر اساس بودجه ثابت (FBS) انتخاب بر اساس کمترین هزینه (LCS) انتخاب بر اساس صلاحیت مشاوران (CQS) انتخاب تک منبعی/منبع واحد (SSS) انتخاب مشاور منفرد (IC)

مراحل کلیدی در فرآیند انتخاب مشاوران

فرآیند انتخاب مشاوران شامل دو مرحله اصلی است:

۱) لیست کوتاه اولیه: با انتشار درخواست برای ابراز تمایل (REOI) و ارائه پیش‌نویس شرح خدمات (ToR) آغاز می‌شود. مشاوران معمولاً ۲ تا ۳ هفته فرصت دارند تا EOI خود را ارسال کنند. معیارهای لیست کوتاه شامل تجربه عمومی و تخصصی شرکت، وضعیت مالی و چارت سازمانی است. این فرآیند به صورت کیفی یا کمی انجام شده و معمولاً شامل ۵ تا ۸ شرکت است. درخواست پروپوزال (RFP) فقط برای شرکت‌های لیست کوتاه ارسال می‌شود.

۲) درخواست پروپوزال (RFP): شرکت‌های منتخب RFP را دریافت می‌کنند و معمولاً ۴ تا ۶ هفته فرصت دارند تا پروپوزال خود را آماده کنند. پس از ارسال، پروپوزال‌ها به صورت عمومی بازگشایی و ارزیابی فنی و مالی می‌شوند. مذاکره قرارداد و تهیه پیش‌نویس قرارداد، اطلاع‌رسانی قصد انعقاد قرارداد و امضای نهایی قرارداد از دیگر مراحل است.

معیارهای ارزیابی تحت روش QCBS

معیارهای ارزیابی فنی شامل تجربه تخصصی، متدولوژی، کارشناسان کلیدی، انتقال دانش و مشارکت محلی است. ارزیابی مالی بر اساس کمترین پیشنهاد مالی انجام می‌شود. در نهایت، ارزیابی ترکیبی با وزن‌دهی به ارزیابی فنی و مالی صورت می‌پذیرد.

انواع قراردادهای خدمات مشاوره‌ای

سند استاندارد درخواست پروپوزال (SRFP) دو نوع اصلی قرارداد را پیش‌بینی کرده است:

رقابتی و کارآمد است که در نهایت به نفع پروژه‌های توسعه‌ای تمام شود. این چارچوب، چه پروژه با وام حمایت شود چه با کمک بلاعوض، راهنمای اصلی کار خواهد بود.

شفافیت و ارزش‌آفرینی در پروژه‌ها

در این چارچوب چند هدف مهم برجسته بود: شفافیت اصول و قواعد برای همه ذی‌نفعان، دستیابی به بیشترین ارزش ممکن از پول خرج شده («Value for Money») به معنای مناسب بودن خرید برای هدف پروژه، کمک به مناقصه‌گران برای ارائه پیشنهادهای موفق و ارزش‌آفرین، و نهایتاً اثربخشی برنامه‌های توسعه‌ای. رویه‌های تدارکات به دو بخش اصلی تقسیم شد: خرید کالا، اجرای کارها و خدمات غیرمشاوره‌ای، و خدمات مشاوره‌ای.

صندوق اوپک در پروژه‌های تامین مالی مشترک با سایر نهادهای مالی، ممکن است طبق قواعد نهاد مالی راهبر عمل کند یا هر نهاد قواعد خود را برای بخش تامین مالی شده اجرا کند. حتی امکان استفاده از سیستم تدارکات ملی کشور میزبان نیز وجود دارد، به شرطی که با اصول و استانداردهای صندوق اوپک همخوانی داشته باشد. مسئولیت اصلی انتشار اسناد مناقصه و امضای قراردادهای عهده «آژانس اجرایی پروژه» در کشور میزبان است، البته همه چیز باید در چارچوب «موافقت‌نامه تامین مالی» باشد که بین صندوق و کشور ذی‌نفع امضا شده است.

چهار ستون اصلی تدارکات در صندوق اوپک

مهم‌ترین بخش صحبت‌های آقای بوعینه، تشریح چهار اصل کلیدی بود که تمام فرآیندهای تدارکاتی صندوق بر آن‌ها بنا شده است:

۱) اقتصادی بودن (Economy): خرید با قیمت مناسب و جلوگیری از هدررفت منابع.

۲) کارایی (Efficiency): مدیریت درست زمان و هزینه برای رسیدن به نتیجه مطلوب.

۳) اثربخشی (Effectiveness): رسیدن پروژه به اهداف تعریف شده.

۴) عدالت و انصاف (Equity): شفاف، بی‌طرفانه، فراگیر و رقابتی بودن فرآیند برای همه.

آقای بوعینه بر رعایت بالاترین استانداردهای اخلاقی و مبارزه جدی با هرگونه فساد و تقلب تاکید کرد. جلوگیری از تضارب منافع، اطمینان از دسترسی برابر به اطلاعات، وجود سیستم شفاف رسیدگی به شکایات و حفظ محرمانگی اطلاعات مناقصه‌ها از خطوط قرمز صندوق مطرح شد.

چه کسانی می‌توانند در مناقصات شرکت کنند؟

اصولاً درهای مناقصات صندوق اوپک به روی همه شرکت‌های واجد شرایط از تمام دنیا باز است. البته استثنائاتی مانند ممنوعیت تجاری کشور ذینفع یا متقاضی، تحریم‌های سازمان ملل، نقض پروتکل‌های شناسایی مشتری صندوق، یا تحریم‌های اعمال شده توسط سایر بانک‌ها توسعه بزرگ وجود دارد. نهادهای دولتی نیز برای شرکت در مناقصات باید شرایط خاصی را احراز کنند.

«آژانس اجرایی پروژه» در کشور میزبان، بازیگر اصلی و مسئول اجرای پروژه و تمام مراحل تدارکات است. نقش صندوق اوپک بیشتر نظارتی است تا مطمئن شود همه چیز طبق اصول و موافقت‌نامه‌ها پیش می‌رود. این نظارت می‌تواند قبل یا بعد از انجام هر مرحله کلیدی باشد و حتی از شرکت‌های بازرسی مستقل نیز کمک گرفته می‌شود.

روز دوم: روش‌های انتخاب خدمات مشاوره‌ای و پرداخت در چرخه پروژه

در آغاز دومین روز کارگاه، آقای بوعینه از ظرفیت‌های برجسته، دانش فنی و توانمندی بالای مهندسان ایرانی ابرار امیدواری کرد که این سطح از خدمات مهندسی و مشاوره‌ای با کیفیت، فراتر از مرزهای ایران مورد بهره‌برداری

پیمانکار خاص، به نمایندگی از متقاضی است. این تعهد کتبی اطمینان خاطری برای تامین کننده ایجاد می کند که پرداخت آن ها از سوی صندوق تضمین شده است. این روش اغلب برای قراردادهای بزرگ یا زمانی که تامین کننده نیاز به تضمین پرداخت از یک نهاد معتبر دارد، استفاده می شود.

الزامات مستندسازی و مدیریت حساب مالی

آقای شمس بر اهمیت حیاتی «الزامات مستندسازی» برای تمامی روش های پرداخت تاکید کردند. هر درخواست برداشت یا بازپرداخت باید شامل فرم های امضا شده، کپی قراردادهای/سفارشات خرید، فاکتورها/قبوض، مدارک اثبات پرداخت و در صورت لزوم، ضمانت نامه های بانکی و گزارش های پیشرفت باشد. دقت در جزئیات بانکی نیز برای جلوگیری از تاخیر در پرداخت ها ضروری است.

نتیجه گیری

سخنرانی های ارائه شده در این کارگاه، بینشی عمیق در مورد فرآیندهای مالی و تدارکاتی صندوق اوپک ارائه داد و نشان داد که چگونه این صندوق با استفاده از ترکیبی از روش های پرداخت منعطف و دقیق، از اجرای موثر و شفاف پروژه های توسعه ای در کشورهای ذی نفع حمایت می کند. این فرآیندها نه تنها به نفع وام گیرندگان هستند، بلکه تضمین می کنند که وجوه به نحو احسن و مطابق با اهداف مورد نظر مصرف می شوند.

۱) روش پرداخت مستقیم (Direct Payment Method): متقاضی از صندوق اوپک درخواست می کند که وجوه را مستقیماً به تامین کننده کالا، خدمات یا پیمانکار پروژه پرداخت کند. این روش شفافیت بالایی دارد و نیاز به جابجایی وجه بین حساب های متعدد را کاهش می دهد.

۲) روش بازپرداخت (Reimbursement Method): متقاضی ابتدا هزینه های واجد شرایط پروژه را از منابع داخلی خود پرداخت می کند. سپس مدارک و مستندات مربوط به این هزینه ها را به صندوق اوپک ارائه داده و درخواست بازپرداخت می کند. این روش به وام گیرندگان انعطاف پذیری می دهد تا هزینه ها را به سرعت پوشش دهند.

۳) روش حساب ویژه (Special Account (SA) Method): صندوق اوپک مبلغی را به عنوان پیش پرداخت اولیه به یک حساب بانکی ویژه تحت کنترل متقاضی واریز می کند. متقاضی از این حساب برای پرداخت های جاری پروژه استفاده کرده و به صورت دوره ای گزارش هزینه ها را به صندوق ارسال می کند. این روش به جریان نقدی پروژه کمک می کند.

۴) روش تعهد ویژه (Special Commitment Method): این روش شامل یک تعهد مستقیم از سوی صندوق اوپک به پرداخت وجوه به یک تامین کننده یا

مناقصه توجه کنید.

اطمینان حاصل کنید که اسناد مناقصه توسط شخص مجاز امضا شده است.

در صورت مشخص شدن در اسناد مناقصه، در جلسه پیش از مناقصه/پیشنهاد شرکت کنید.

تمامی الزامات موجود در اسناد مناقصه را به طور کامل پوشش دهید.

بر روش شناسی خود برای اجرا تاکید کنید و در صورت امکان نوآوری داشته باشید.

یک مدیر پروژه قوی و کارشناسان با تجربه پیشنهاد دهید.

تجربیات فنی و منطقه ای مرتبط و مشابه با پروژه را ذکر کنید.

در صورت امکان شرکای داخلی (در کشور) را مشارکت دهید و سرمایه گذاری مشترک (joint ventures) را در نظر بگیرید.

از فرم ها و شرایط اسناد مناقصه منحرف نشوید، زیرا شرایط و صلاحیت ها می توانند منجر به رد شدن شوند.

در صورت داشتن هرگونه سوال، فوراً درخواست شفاف سازی را به کارفرما ارائه دهید.

در صورت شکایت، دستورالعمل های ارائه شده را دنبال کنید.

معیارهای صلاحیت و ارزیابی را با دقت بررسی کرده و از آنها برای کمک به نوشتن محتوا و جزئیات پیشنهاد خود استفاده کنید.

یک پیشنهاد/مناقصه حرفه ای ارائه دهید که جامع باشد، شامل تمامی اسناد پشتیبان باشد، توسط فرد مجاز امضا شده و قبل از مهلت مقرر ارسال شده باشد.

روش های پرداخت در چرخه پروژه صندوق اوپک

در ادامه کارگاه، آقای شرگیم شمس (Sharagim Shams) مدیر واحد مالی-اداری، مدیر ارشد هنری، مدیر ارشد

کشوری بخش عملیات بخش عمومی در صندوق اوپک به تشریح جامع و کاربردی «روش های پرداخت در

چرخه پروژه» در صندوق اوپک پرداختند. هدف اصلی این دستورالعمل ها، تسهیل برداشت موثر وجوه وام و

تضمین استفاده صحیح از منابع مالی برای دستیابی به اهداف توسعه ای است.

اصول اساسی و دستورالعمل های کلی پرداخت:

اثربخشی وام: پیش از هر پرداختی، وام باید رسماً «اثربخش» شده باشد.

امضاکنندگان مجاز: تمامی درخواست های برداشت باید توسط نمایندگان مجاز و امضاکنندگان

قانونی وام گیرنده تایید شده باشند.

روش های اصلی پرداخت:

رویداد «تحول در سرمایه گذاری و توسعه بالادست صنعت نفت و گاز ایران»

مقدمه

رویداد «تحول در سرمایه گذاری و توسعه بالادست صنعت نفت و گاز ایران» با هدف تبیین راهبردهای جدید وزارت نفت در زمینه جذب سرمایه گذاری و توسعه میادین نفتی و گازی، روز دوم اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ در سالن اجلاس سران برگزار شد. این رویداد در راستای تحقق شعار سال ۱۴۰۴ با عنوان «سرمایه گذاری برای تولید» برگزار گردید؛ شعاری که رویکردی ملی برای حرکت هماهنگ بخش های مختلف اقتصادی کشور به ویژه در حوزه انرژی را ترسیم می کند.

انجمن شرکت های مهندسی و پیمانکاری نفت، گاز و پتروشیمی (اپک) در این رویداد با مشارکت فعال در پنل تخصصی «مدل ها و روش های تأمین مالی و سرمایه گذاری در بالادست نفت و گاز»، حضور مؤثری داشت و به نمایندگی از بخش خصوصی دیدگاه ها، تجربیات و چالش های سرمایه گذاری در پروژه های بالادستی را مطرح کرد. در جریان این رویداد، شرکت ملی نفت ایران فهرستی از فرصت های سرمایه گذاری را در قالب ۱۵ محور اصلی به شرح زیر معرفی کرد:

۱) توسعه میادین نفتی (۲) توسعه میادین گازی (۳) بلوک های اکتشافی (۴) جمع آوری گازهای مشعل (۵) پروژه های NGL (۶) پروژه های LNG (۷) مخازن ذخیره سازی (۸) تولید و انتقال نیرو (۹) آب شیرین کن ها (۱۰) خطوط لوله (۱۱) طرح های بهینه سازی مصرف انرژی (۱۲) ایستگاه های تقویت فشار گاز (۱۳) توپکرانی هوشمند (۱۴) واحدهای فرآورشی سریع الاحداث (۱۵) طرح های پشتیبانی شامل شناورها، زیرساخت های دریایی، ساختمان ها و جاده ها

در بخش گزارش عملکرد و دستاوردها، وزارت نفت اعلام کرد که تاکنون ۱۶ قرارداد در چارچوب مدل جدید قراردادهای نفتی (IPC) به منظور توسعه ۲۳ میدان نفتی و گازی به امضا رسیده است. مجموع ارزش این قراردادها بالغ بر ۲۷ میلیارد دلار برآورد می شود که از این میان، ۹ قرارداد به ارزش بیش از ۱۳ میلیارد دلار وارد مرحله اجرا شده اند و سایر قراردادها نیز در آستانه تنفیذ قرار دارند.

یکی از مهم ترین پروژه های معرفی شده در این نشست، قرارداد فشارافزایی در میدان مشترک پارس جنوبی با سرمایه گذاری تقریبی ۱۷ میلیارد دلار بود که از آن به عنوان بزرگترین پروژه جاری در بخش بالادستی صنعت نفت یاد شد.

در ادامه رویداد، بیش از ۲۰۰ فرصت سرمایه گذاری و تأمین مالی با مجموع ارزشی فراتر از ۱۳۵ میلیارد دلار معرفی گردید. طراحی این پروژه ها با هدف کاهش ریسک سرمایه گذاری، تسریع بازگشت سرمایه و ارتقای شفافیت ساختاری انجام شده است. این پروژه ها شامل توسعه بیش از ۱۰۰ میدان نفتی و گازی، جمع آوری گازهای مشعل، احداث واحدهای فرآورشی سریع، خطوط انتقال، ایستگاه های تقویت فشار، و پروژه های توپکرانی هوشمند می شوند.

در راستای ارتقای جذابیت سرمایه گذاری، مجموعه ای از مشوق ها و تسهیلات قراردادی جدید نیز رونمایی شد. این بسته ها با هدف برطرف سازی محدودیت های مدل های قراردادی پیشین شرکت ملی نفت ایران طراحی شده اند و انعطاف پذیری بیشتری در تعامل با سرمایه گذاران خصوصی فراهم می کنند.

از دیگر محورهای مطرح شده در این رویداد می توان به ارائه شیوه نامه های جدید تأمین مالی و معرفی مدل های نوین مشارکت عمومی-خصوصی در کنار قراردادهای IPC اشاره کرد. پروژه میدان مشترک سهراب به عنوان یکی از نخستین نمونه های عملیاتی شده بر اساس این مدل ها معرفی گردید.

یکی از ابتکارات مهم این نشست، اعلام تأسیس صندوق تضمین نفت بود. این صندوق با سرمایه اولیه ۳۰۰ میلیون یورو و ظرفیت صدور ضمانت نامه تا سقف ۶ میلیارد دلار، با مشارکت شرکت ملی نفت ایران، شبکه بانکی، بورس انرژی و

شرکت های اکتشاف و تولید راه اندازی شده و هدف آن پشتیبانی از سرمایه گذاران در پروژه های بالادستی است.

همچنین، ابزار جدیدی تحت عنوان «پتروکرا» به عنوان سازوکاری برای تأمین مالی جمعی از طریق بازار سرمایه معرفی شد که امکان جذب سرمایه های خرد در صنعت نفت را فراهم می کند. واگذاری گازهای مشعل با نرخ پایه صفر به سرمایه گذاران طرح های جمع آوری گاز نیز از دیگر نوآوری های اعلام شده در این رویداد بود.

در این رویداد، چندین پنل تخصصی با حضور فعالان، صاحب نظران و نمایندگان بخش های مختلف انرژی برگزار شد. پنل تخصصی «مدل ها و روش های تأمین مالی و سرمایه گذاری در بالادست نفت و گاز»، با مشارکت رئیس و نایب رئیس هیئت مدیره انجمن اپک، یکی از جلسات پرمخاطب این رویداد بود که به بررسی راهکارهای نوین تأمین مالی، چالش های موجود، و الزامات ورود بخش خصوصی به پروژه های بالادستی پرداخت. این نشست با استقبال گسترده متخصصان و فعالان اقتصادی روبه رو شد و بستری برای تبادل تجربیات و تقویت تعامل میان نهادهای دولتی و بخش خصوصی فراهم آورد.

دیدگاه های تخصصی در حاشیه رویداد

در حاشیه این رویداد، آقای حلوایی به بررسی ابعاد سرمایه گذاری در صنایع بالادستی نفت و گاز پرداخت و با اشاره به مدل های قراردادی نظیر BOT، BOO، IPC و نقش این ابزارها را در جذب سرمایه تحلیل کرد. وی خاطرنشان کرد که در بخش پایین دستی، مدل های BOO و BOT معمولاً با عنوان مشارکت عمومی-خصوصی شناخته می شوند و نسبت به بالادست، چارچوب های عملیاتی تری یافته اند. در حالی که در صنایع بالادستی، چالش های جدی تری در زمینه تأمین مالی، مالکیت و جذب سرمایه گذار وجود دارد.

وی اظهار داشت که عمده تمرکز پنل تخصصی انجمن اپک، معطوف به موضوع تأمین مالی و تحلیل روش ها و چالش های موجود در این حوزه بود. از نگاه وی، برای تحقق تحول در سرمایه گذاری، لازم است شرایط اقتصادی کشور و جایگاه ایران در عرصه روابط بین الملل مورد توجه قرار گیرد و این تحلیل باید با نگاه به بخش خصوصی تقویت شود.

به گفته حلوایی، مهم ترین مانع بر سر راه مشارکت مؤثر بخش خصوصی، مسئله ریسک است؛ ریسکی که به ویژه با مقوله مالکیت گره خورده است. وی با اشاره به برخی اصلاحات قانونی که از سوی شرکت ملی نفت ایران صورت گرفته، تأکید کرد که این اقدامات، اگرچه در جهت کاهش ریسک بوده اند، اما هنوز نتوانسته اند سطح اطمینان لازم برای حضور فعال سرمایه گذار را ایجاد کنند.

وی برای روشن تر شدن موضوع، مقایسه ای با بازار خودروی کشور ارائه داد و گفت:

«در شرایطی که با یک اعلام عمومی، شرکت ایران خودرو موفق به جذب ۴.۵ میلیارد دلار در کمتر از ۴۸ ساعت می شود، صنعت نفت علی رغم جذابیت های بالقوه، چنین توفیقی ندارد. تفاوت در قالب های قراردادی و میزان ریسک ساختاری، عامل اصلی این تفاوت است.»

او همچنین با تأکید بر نقش پارلمان بخش خصوصی، افزود:

«اتاق بازرگانی باید تمرکز بیشتری بر اصلاح قوانین اقتصادی کشور داشته باشد، چرا که بستر فعلی پاسخگوی نیازهای رشد اقتصادی و جهش در سرمایه گذاری نیست.»

وی در بخش دیگری از سخنان خود تصریح کرد:

«مشکل جذب سرمایه صرفاً در مدیریت اشخاص یا نهادهای خلاصه نمی شود. حتی با تغییر افراد در سطوح مختلف، تحولی در اقتصاد رخ نمی دهد مگر آنکه قوانین اقتصادی اصلاح شود. ریشه اصلی ناکارآمدی ها در ساختار حقوقی و قانونی حاکم بر نظام اقتصادی است، نه صرفاً در عملکرد افراد.»

● ضرورت بازتعریف رویکردها در تأمین مالی

در ادامه، آقای میرزاخانیان نیز به اهمیت موضوع تأمین مالی در پروژه‌های بالادستی صنعت نفت و گاز پرداخت و بر لزوم تفکیک میان دو مفهوم تأمین مالی از طریق استقراض و جذب سرمایه‌گذاری مستقیم تأکید کرد. وی افزود: «تأمین مالی از طریق وام یا تسهیلات، الزاماً به مشارکت سرمایه‌گذار منجر نمی‌شود. آنچه در این همایش مورد تأکید قرار گرفت، رویکرد دوم یعنی جذب سرمایه‌گذار به‌عنوان شریک در پروژه است.»

او در ادامه سخنان، تصویری از «زمین بازی» فعلی صنعت نفت و گاز ایران ترسیم کرد: «این حوزه از یک‌سو به‌دلیل سرمایه‌گذاری‌نشدن در سال‌های گذشته، ظرفیت و جذابیت زیادی برای ورود سرمایه‌گذاران دارد. از سوی دیگر، وضعیت ژئوپلیتیکی و فضای پرریسک بین‌المللی، سرمایه‌گذاران را دچار تردید می‌کند. سرمایه‌گذار مانند یک کبوتر است؛ اگر یکی بنشیند، بقیه نیز جذب می‌شوند، و اگر اولین پر بزند، سایرین هم می‌پرند. شرکت‌هایی نظیر BP، Gazprom و Total زمانی در این زمین حضور داشتند، اما اکنون خارج شده‌اند.

باید شرایط را برای بازگشت چنین بازیگرانی فراهم کنیم.» وی با انتقاد از تصور اشتباه درباره «زودبازده بودن سرمایه‌گذاری» گفت: «اصرار بر بازدهی فوری یک نگاه نادرست است. سرمایه‌گذاری در صنعت نفت، نیازمند صبر و برنامه‌ریزی بلندمدت است. آنچه برای موفقیت ضروری است، شفاف‌سازی، مدیریت ریسک و ارزیابی دقیق بازگشت سرمایه است.»

میرزاخانیان در پایان سخنان بر لزوم تغییر نگاه شرکت ملی نفت ایران نسبت به مقوله سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذار تأکید کرد و گفت:

«در شرایط فعلی باید از ظرفیت‌های قانونی موجود، به‌ویژه در میادین مشترک و پروژه‌های مشارکتی، بهره‌برداری کامل شود. لازم است پروژه‌ها با ساختاری طراحی شوند که در آن، سرمایه‌گذار بتواند در درآمد میدان شریک باشد و سهم خود را به‌طور شفاف و تضمین‌شده دریافت کند.»

● جمع‌بندی نهایی

رویداد «تحول در سرمایه‌گذاری و توسعه بالادست صنعت نفت و گاز ایران» با حضور نمایندگان مجلس، مدیران بانکی، فعالان بازار سرمایه، صنعت بیمه، شرکت‌های صنعتی، و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی، گامی مهم در جهت ایجاد اجماع ملی پیرامون ضرورت توسعه صنعت نفت به‌عنوان پیشران اقتصاد کشور تلقی شد. جمع‌بندی این نشست حاکی از آن بود که تحول در سرمایه‌گذاری صنعت نفت و گاز می‌تواند به‌عنوان یکی از محورهای اصلی رشد اقتصادی کشور ایفای نقش کند. این رویداد را می‌توان آغازی برای حرکت به‌سوی یک اکوسیستم سرمایه‌گذاری متنوع، شفاف، و مشارکت‌محور دانست؛ ساختاری که هدف آن، عبور از وابستگی به منابع بودجه‌ای دولتی و تسهیل حضور فعال بخش خصوصی داخلی و بین‌المللی در توسعه صنعت نفت ایران است.

مهران نوحی طهرانی

هیئت تحریریه نشریه

کمیسیون احداث اتاق ایران

انجمن اپک

نشست تخصصی

بایدها و نبایدهای مهندسی و پیمانکاری در دوران بحران

دکتر میثم موسایی
اقتصاددان

حفظ سرمایه‌های موجود و روش‌های
تاب‌آوری

دکتر معصومه آقاپور
مشاور رئیس‌جمهور در امور اقتصادی
نقش حمایت‌های دولت در تاب‌آوری
فعالان اقتصادی در شرایط بحران

دکتر جعفر خیرخواهان
اقتصاددان
تحلیق اقتصادی و سناریوهای محتمل

مهندس محمد حلوائی
نایب رئیس کمیسیون احداث اتاق ایران
و رئیس هیئت مدیره انجمن اپک
تاب‌آوری شرکت‌های مهندسی و پیمانکاری
در شرایط بحران

مهندس علی نقوی
رئیس کمیسیون احداث اتاق ایران
تهدیدها و فرصت‌های صنعت احداث
در شرایط کنونی و گذار از بحران

مهندس محمدرضا انصاری
رئیس شورای عالی ادوار انجمن اپک
تحلیل وضعیت نفت و گاز کشور
در شرایط کنونی و گذار از بحران

در نشست انجمن اپک در اتاق بازرگانی ایران بررسی شد

تدوین پیوست های قراردادهای همسان EPC

در نشستی که در صبح روز ۲۳ مردادماه، در محل اتاق بازرگانی ایران برگزار شد. مجری طرح پژوهشی «تدوین پیوست های قراردادهای همسان EPC (نشریه ۵۴۹۰) فاز نخست» اعلام نمود که تدوین پیوست های طرح در حال تکمیل و نهایی شدن می باشد. در این نشست، جمعی متشکل از ۴۰ نفر از مدیران شرکت های عضو، رئیس کمیسیون احداث اتاق بازرگانی ایران و نمایندگان انجمن های صنفی تخصصی حضور داشتند.

در ابتدای جلسه جناب آقایان مهندس حلوائی (رئیس هیئت مدیره انجمن اپک)، نقوی (رئیس کمیسیون صنعت احداث اتاق ایران) و طبیب زاده (هیئت مدیره انجمن اپک) ضمن خوش آمد گویی، تاریخچه ای از روند و تحولات اسناد همسان در سال های گذشته مطرح نمودند. سپس آقای مهندس طاهری (عضو هیئت مدیره انجمن اپک) در تکمیل اظهارات فوق اظهارات ذیل را بیان نمودند: در سال ۱۳۸۱، سازمان برنامه و بودجه اقدام به انتشار اسناد همسان قراردادهای EPC تحت عنوان نشریه ۵۴۹۰ نمود که شامل ۲۱ پیوست تخصصی بود. متأسفانه به دلایل مختلف هیچگاه متن مشترک و یا راهنمایی برای تدوین پیوست های مذکور متناسب با شرایط هر پروژه و الزامات نشریه مذکور از سوی سازمان برنامه تهیه و ابلاغ نگردید این نقیصه موجب طراحی های پیوست های ۲۱ گانه بصورت کاملاً متفاوت و گاه در تضاد با متن اصلی قرارداد ابلاغ شده از سوی کارفرمایان مختلف گردید. خوشبختانه همزمان با ابلاغ نسخه جدید و به روز شده پیمانهای EPC در سال ۱۴۰۳، سازمان برنامه و بودجه با تعیین بازه زمانی محدود از کلیه ذینفعان خواسته است پیشنهادات خود در خصوص متن پیوست های ۲۱ گانه نسخه جدید را تهیه و ارایه نمایند. هدف اصلی، ایجاد یک راهنمای جامع (Guideline) برای پرهیز از اجرای سلیقه ای پروژه ها و کاهش چالش های اجرایی در طرح های عمرانی و صنعتی بود. با توجه به اهمیت موضوع، انجمن اپک جهت همکاری مشترک با وزارت نفت برای تهیه پیوست های پیشنهادی اعلام آمادگی نمود اما وزارتخانه متقابلاً پیشنهاد نمود که در مرحله اول انجمن اپک به عنوان نمایندگان بخش خصوصی متون پیشنهادی خود را تهیه و ارایه نمایند و درخواست شد که انجمن اپک مسئولیت این مهم را بر عهده گیرد. در پی آن، انجمن اپک با رویکردی ساختارمند، کارگروهی تخصصی را ذیل کمیته نظام فنی و اجرایی خود تشکیل داد تا این کار به صورت تیمی و با مشارکت متخصصان اجرا شود.

در فرآیند تدوین و بررسی اسناد، نمایندگان و مدیران عامل شرکت های عضو انجمن مشارکت فعالی داشتند. طی ۸۷ جلسه رسمی، بیش از ۱۸۰۰ نفر ساعت کار کارشناسی انجام گرفت. نمایندگان مختلف شرکت های عضو انجمن، نقش کلیدی و زحمات بسیاری را در پیشبرد این پروژه ایفا نمودند. همچنین شایسته است از مشارکت مؤثر انجمن طرح و ساخت و شورای هماهنگی در این مسیر قدرانی شود.

فرآیند تکمیل پیوست های نشریه ۵۴۹۰ در دو فاز تعریف شده است: فاز نخست شامل پیوست های ۱ تا ۱۰ و فاز دوم شامل پیوست های ۱۱ تا ۲۱ این پروژه، به لحاظ دامنه مشارکت و استمرار جلسات تخصصی، از نمونه های کم سابقه در تاریخ فعالیت انجمن محسوب می شود؛ به گونه ای که تیمی متشکل از بیش از ۲۰ متخصص طی دو سال، با دقت و انگیزه بالا به تدوین و بازنگری این اسناد پرداختند.

آقای مهندس نقوی در سخنان خود تأکید کرد که در نگاه کلان به اسناد همسان EPC (نشریه ۵۴۹۰)، ضروری است دیدگاه ها و نظرات سایر شرکت ها و انجمن های تخصصی نیز مورد توجه قرار گیرد. ایشان با طرح این پرسش که «آیا خروجی نهایی که به نام اتاق بازرگانی و بخش خصوصی منتشر می شود، بازتاب دهنده نظرات سایر فعالان این حوزه هست یا خیر؟» خاطرنشان کرد که برای اتاق، حصول اطمینان از جامع بودن و لحاظ شدن تمامی ابعاد و دیدگاه ها در این فرآیند، اهمیت ویژه ای دارد.

وی همچنین به موضوع استفاده از قراردادهای داخلی در پروژه های بین المللی اشاره کرد و افزود: بسیاری از قراردادهایی که شرکت های ایرانی در داخل کشور منعقد می کنند، به دلیل عدم انطباق با استانداردهای بین المللی نظیر فیدیک، در خارج از کشور به عنوان رزومه یا امتیاز قابل استناد نیستند. این موضوع در مسیر صدور خدمات فنی و مهندسی کشور، مانع آفرین شده است.

مهندس طاهری افزودند: هدف انجمن اپک در این پروژه، صرفاً دفاع از منافع پیمانکاران نبوده، بلکه تمرکز اصلی بر منافع کلی پروژه ها قرار داشته است. متن تنظیم شده نیز با همین رویکرد تهیه شده تا چالش های احتمالی پروژه ها شناسایی و پیش بینی شود، و با ایجاد شفافیت، فرآیند اجرای پروژه با حفظ منافع متقابل کارفرما و پیمانکار، تسهیل گردد.

سپس جناب آقای دکتر رنجبران، به همراه جمعی از اعضای کارگروه از جمله آقایان دکتر کاظمی (مسئول پیوست شماره ۳)، دکتر علیپور (مسئول پیوست شماره ۶) و سرکار خانم دکتر آروین (مسئول پیوست شماره ۷)، گزارش پیشرفت فاز نخست تهیه پیش نویس راهنمای

پیوست‌های اسناد همسان پیمان طراحی، مهندسی، تأمین و نصب (EPC) را ارائه نمودند.

این گزارش ناظر بر پیوست‌های ۲۱گانه مدل قراردادی منتشره از سوی سازمان برنامه و بودجه بوده و به‌طور خلاصه به شرح زیر ارائه شد:

با توجه به انتشار «موافقتنامه، شرایط عمومی، شرایط خصوصی پیمان های EPC برای کارهای صنعتی» جدید طی بخشنامه لازم الاجرا شماره ۳۷۰۳۰۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۸ توسط سازمان برنامه و بودجه بعد از گذشت ۲۲ سال از انتشار نسخه پیشین با اعمال تغییرات گسترده

عدم ابلاغ همزمان پیوست های ۲۱گانه این سند و درخواست سازمان برنامه برای دریافت متون پیشنهادی ظرف ۳ ماه انجمن ایک به عنوان تشکل شرکت های پیمانکاری حوزه نفت، گاز و پتروشیمی با هدف:

پاسخ به درخواست سازمان برنامه و بودجه برای در اختیار داشتن پیش نویس های پیشنهادی ارائه نقطه نظرات بخش خصوصی در استانداردسازی پیوست ها

افزایش شفافیت در روابط کاری

کاهش اختلافات بین طرفین قرارداد

بر آن شد که با همیاری اتاق بازرگانی ایران به عنوان پارلمان بخش خصوصی کشور اقدام به تدوین روشمند راهنمای تهیه پیوست های ۲۱گانه فوق و ارائه آن به سازمان برنامه و بودجه نماید.

در این ارتباط انجمن ایک اقدام به ارائه پروپوزال طرح پژوهشی خود به اتاق ایران نمود. خوشبختانه پروپوزال مذکور در تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۱۴ به تأیید شورای محترم پژوهشی رسید.

در این راستا حدود ۹۰ جلسه حضوری برگزار گردید و ۱۸۰۰ نفر ساعت در جلسات گروهی زمان صرف شد. هم چنین بیش از ۱۰۰۰ نفر ساعت نیز تاکنون به منظور تحقیق خارج از زمان جلسات زمان صرف شده است.

در تحقیقات انجام شده از دو روش focus group و مطالعه تطبیقی استفاده شده است.

FOCUS GROUP

برگزاری جلسات با ذینفعان کلیدی (پیمانکاران، کارفرمایان، حقوقدانان) برای شناسایی چالش‌های اصلی پیوست‌های EPC سازمان برنامه (۱۴۰۳).

جمع‌آوری نظرات کارشناسی درباره طرح کلی پیوست‌ها

جمع بندی و تدوین نظرات

مطالعه تطبیقی (Comparative Study)

بررسی روش ها و متون رایج بین‌المللی شامل (FIDIC و ICC) استفاده از تجربیات کشورهای پیشرو در قراردادهای EPC استخراج بهترین روش‌ها در حوزه‌هایی مانند تعدیل قیمت، مدیریت تغییرات و پرداخت‌ها برای انطباق با شرایط ایران

پیوست ۱ - جدول تفکیک مبلغ پیمان، برای بخش‌های مختلف کار

هدف این پیوست ایجاد شفافیت در مسئولیت‌های قراردادی طرفین پیمان و همچنین سهولت استفاده از شکست قیمت‌ها در توافقات آتی طرفین در تغییر کارها و تعدیلات قیمتی است.

روشنگری در خصوص هزینه های اضافی و تبعات افزایش دوره قرارداد بر هزینه های قرارداد

پیوست ۲ - فهرست مقادیر و نرخ عوامل

تأکیدات

اطلاعات این بخش باید به نحوی تکمیل و ارائه شود تا امکان پرداخت در مواردی که بخشی از کار به صورت فهرست بهایی است به سهولت ممکن باشد.

تدوین و انضمام اطلاعات قیمتی و نرخ عوامل کار به گونه ای باید باشد که در موارد تغییر کار و یا ابلاغ کار جدید با استفاده از نرخ عوامل مذکور امکان توافق طرفین بر روی قیمت فراهم آید و زمینه های بروز اختلاف و اتلاف زمان کاهش پیدا کند.

نوآوری ها

علاوه بر فهرست مقادیر و بهای واحد کارها، برای بخش هایی از مبلغ پیمان که بر مبنای فهرست مقادیر و بهای واحد محاسبه می شوند و همچنین نرخ عوامل کار از قبیل نیروی انسانی و ماشین آلات، در این پیش نویس نرخ:

مصارف مصرفی

و مبنای لازم از جمله نرخ عناصر و اجزاء تشکیل دهنده هزینه هایی از پروژه که متأثر از زمان و طول مدت پیمان هستند نیز گنجانیده شده است.

نقاط قوت

به منظور امکان پذیر ساختن هزینه های پنهان ناشی از تطویل زمان استفاده از عوامل غیرمستقیم کار خصوصاً در سایت روش مدونی به شرح زیر ارائه شده است:

در صورت تطویل زمان به دلایل غیرمنتسب به پیمانکار، اختلاف بین مبلغ متناظر مندرج در قرارداد برای اینگونه

ممنوعیت ارائه و یا درخواست هر گونه خدمات بهره برداری، نگهداری و راهبری کارخانه یا واحدهای مستقل آن در قالب این قرار داد.

هزینه (مدیریت پروژه) و (بیمه های در تعهد پیمانکار) متناسب با مدت اولیه پیمان و یک قلم هستند. در صورت تطویل زمان قرارداد، مبالغ مذکور متناسب با افزایش زمان پیمان و خارج از مبلغ پیمان افزایش یافته و پرداخت خواهند شد.

عدم درج مبلغ و یا درج عدد صفر در مقابل هر یک از ردیفهای جدول ۱ و در ستون مبلغ کل، آن به منزله حذف و عدم وجود خدمت و یا خدمات مربوطه در شرح کار پیمان است.

نوآوری ها

تفکیک مبالغ قرارداد به بیش از ۱۱ ردیف مجزا.

تفکیک ردیف های مرتبط با امور مهندسی به ۱۳ ردیف و افزودن مواردی همچون مطالعات پدافند غیرعامل، امنیت سایبری به لیست شرح خدمات احتمالی. تعریف ردیف مجزا خدمات مدیریت پروژه به صورت یک قلم برای دوره اولیه پروژه.

تصریح به درج مواردی همچون هزینه های بازرسی شخص ثالث، مواد مصرفی، شارژ اولیه، هزینه های بارگیری، باراندازی، حمل و بیمه در بخش مرتبط با تأمین کالا.

نقاط قوت

پوشش حداکثری و روشن تمامی بخش های محتمل SCOPE OF WORK قرارداد

تفکیک دقیق ریالی/ارزی.

امکان ردیابی هزینه های هر بخش.

فرمول مصاحبه

منبع شاخص تعدیل

نوع فعالیت

مدیریت پروژه	شاخص قیمت تولید کننده خدمات (مرکز آمار)	(شاخص ماه جاری / شاخص مبنای قرارداد) × مبلغ پایه
تأمین تجهیزات داخلی	شاخص قیمت کالاهای وارداتی تولید داخل (مرکز آمار یا بورس کالا)، ماه ۶ بخشنامه تعدیل به شماره ۱۴۰۱/۵۵۶۸۰۶ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۱ پایه	میانگین شاخص ۳ ماهه جاری / میانگین شاخص مبنای قرارداد) × مبلغ پایه
تأمین تجهیزات خارجی	نرخ ارز (میانگین نیما یا شاخص قیمت بورس های بین‌المللی)	(نرخ ارز جاری / نرخ ارز مینا) × مبلغ ارزی قرارداد
ساختمان و نصب	شاخص دستمزد و مصالح (سازمان برنامه)	(شاخص رشته ای جاری / شاخص رشته ای مینا) × مبلغ پایه

زمان بندی پرداخت

حداکثر ۳ قسط، آخرین قسط پس از ۳۰٪ پیشرفت

استهلاک پیش پرداخت

کسر مبلغ پیش پرداخت از صورت وضعیت ها به صورت تدریجی.

نقاط قوت

پوشش طیف وسیعی از تضمین نامه ها.

حفظ جریان نقدینگی مثبت در پروژه.

صورت وضعیت های موقت (بند ۵-۲)

زمان بندی ارائه

فواصل ۲ هفته تا ۲ ماه (ترجیحا ماهانه)

پرداخت های میانی تأمین تجهیزات

پرداخت بر اساس مراحل ساخت تجهیزات (مثلا ۷۰٪)

مواد اولیه، ۶۰٪ پیشرفت ساخت).

نقاط قوت

انعطاف در زمان بندی پرداخت ها.

پوشش هزینه های میانی تأمین تجهیزات.

خسارت تأخیر پرداخت (بند ۵-۳)

محاسبه خسارت برای پرداخت های ریالی

$$F = (I1 / I0 - 1) * P - C$$

: نسبت شاخص تورم در زمان پرداخت به زمان استحقاق.

P: مبلغ پرداخت نشده

C: هزینه حفظ قدرت خرید (در پرداخت اسنادی).

محاسبه خسارت برای پرداخت های ارزی

$$F = ((SOFR1 + SOFR0) / 2 + 2.5\%) * (D / 365) * P$$

SOFR (Secured Overnight Financing Rate): نرخ بهره

بین بانکی دلار.

D: تعداد روزهای تأخیر

نقاط قوت

استفاده از شاخص های شفاف (تورم، نرخ SOFR)

پوشش ریسک نوسانات ارز.

پرداخت های ارزی (بند ۵-۱)

روش های پرداخت ارزی

اعتبار اسنادی (LC) غیرقابل برگشت.

حواله ارزی (T/T).

پرداخت معادل ریالی (با نرخ تسعیر روز پرداخت).

مرجع تعیین نرخ ارز: سامانه نیما یا توافق طرفین

نقاط قوت

انحصاری بودن و معین بودن روش پرداخت در زمان

مناقصه و قرارداد.

شفافیت در نرخ تسعیر.

پیوست ۶ - راهنمای خرید پکیج بیمه ای در قراردادهای EPC

چالش ها و راهکارها (به روزرسانی شده) چالش اصلی

چالش های اصلی

(۱) عدم آشنایی صنعت بیمه با ریسک های پروژه های EPC:

محدودیت دانش فنی بیمه گران در ارزیابی ریسک های

پیچیده (مثل فناوری های نوین).

عدم وجود محصولات بیمه ای متناسب با پروژه های

بزرگ (مانند نیروگاه های اتمی).

(۲) ظرفیت محدود شرکت های بیمه در پذیرش ریسک

های کلان:

سقف تعهدات پایین بیمه گران داخلی برای پروژه های

بالای ۵۰ میلیون دلار.

وابستگی به بیمه گران بین المللی و چالش های

تحریمی.

(۳) پیچیدگی محاسبه حق بیمه در تورم و نوسانات ارزی:

عدم شفافیت در تعدیل حق بیمه بر اساس نرخ ارز.

راهکارها

ایجاد صندوق تضمین ریسک های کلان با مشارکت

دولت و بخش خصوصی.

آموزش اختصاصی به بیمه گران درباره ریسک های

EPC با همکاری انجمن های تخصصی پیمانکاری.

استفاده از بازارسازان بین المللی نظیر (Lloyd-s) برای

پروژه های استراتژیک.

پیوست ۷ - الزامات تضامین و اعتبارات اسنادی

نوآوری ها

ممنوعیت تحدید انواع تضامین

متن پیوست:

«در اسناد مناقصه و پیمان، تضامین مورد پذیرش ...

نباید به گونه ای معرفی گردند که منجر به تحدید

انواع ضمانتنامه های مجاز شود.»

تأثیرات

افزایش رقابت بین پیمانکاران با حذف شرایط انحصاری

کاهش هزینه های تضامین برای پیمانکاران (امکان

استفاده از ضمانت نامه های بیمه ای ارزان تر

تأکیدات کلیدی در مورد تضامین

(۱) عدم پذیرش عبارت های مبهم

متن پیوست:

«استفاده از عبارت 'تضمین مورد قبول کارفرما' در اسناد

مناقصه و پیمان مجاز نمی باشد.»

دلیل:

جلوگیری از اعمال سلیقه شخصی کارفرما

شفاف سازی الزامات برای تمام ذینفعان

(۲) شرایط آزادسازی تضامین

تأکید:

«شرایط آزادسازی تضامین ... نباید سخت گیرانه تر از

شرایط عمومی پیمان باشد.»

پوشش های پیشنهادی

پوشش های کلیدی

بیمه نامه مرتبط

ریسک

هزینه احداث تاسیسات جانبی و موقت، اموال مجاور متعلق به بیمه گذاران (فرست لاس)، حق بیمه بیمه نامه (هزینه بالاسری)، هزینه های پنهان خارج از مبلغ پیمان، اموال و تجهیزات تهیه شده توسط کارفرما و هزینه های مربوط به تغییر در کار	مبلغ پیمان، حقوق و عوارض گمرکی، هزینه احداث و تجهیز کارگاه، تعدیل و برداشت ضایعات	بیمه نامه جامع پروژه (خشکی / فراساحلی)	خسارت وارد به پروژه های در حال ساخت
ارزش جایگزینی ساخت مجدد پروژه پوشش تمام خطر اموال بیمه شده	قیمت تمام شده پروژه	بیمه نامه جامع اموال کارهای تحویل شده یا در حال بهره برداری (خشکی / فراساحلی)	خسارت وارده به کارهای تحویل شده
پوشش ارزش جایگزینی تجهیزات، پوشش حق بیمه بیمه نامه	پوشش خرابی ناگهانی (Breakdown) مطابق قیمت روز	بیمه نامه جامع ماشین آلات، تجهیزات و ابزارات (خشکی / فراساحلی)	خسارت وارده به ماشین آلات و تجهیزات
پوشش مسئولیت مدنی پیمانکاران جزیی، پوشش مسئولیت فروشندگان تولیدکنندگان، سازندگان، تأمین کنندگان و توزیع کنندگان، پوشش آلودگی محیط زیست، (Pollution Liability) پوشش مسئولیت نقض حقوق مالکیت فکری، پوشش مسئولیت در قبال محیط زیست، پوشش طراحی و مهندسی	خسارت مالی وارده به کارفرمای پروژه خسارت مالی و جانی وارده به اشخاص ثالث	بیمه نامه جامع مسئولیت مدنی عوامل نظام فنی و اجرایی کشور	خسارت ناشی از مسئولیت مدنی عوامل فنی و اجرایی
پوشش ها مطابق آیین نامه ۹۸ شورای عالی بیمه، پوشش مسئولیت بیمه گذار در قبال کارکنان عوامل فنی و اجرایی، پوشش مسئولیت بیمه گذار در قبال شخصی عامل فنی و اجرایی	هزینه های پزشکی غرامت فوت و نقص عضو	بیمه نامه مسئولیت کارفرما در قبال کارکنان	خسارت وارده به کارکنان

جدول ۱: ریسک های پروژه و بیمه نامه های مرتبط (با پوشش های پیشنهادی)

هزینه ها و هزینه های ناشی از عملکرد واقعی به اضافه هزینه های بالاسری مربوطه به پیمانکار پرداخت می شود. مبنای هزینه های مستمر ستادی کارگاه مشتمل بر هیستوگرام نیروی انسانی و بهای واحد عوامل انسانی مربوطه دربرگیرنده کلیه هزینه های مرتبط از قبیل حقوق و مزایا، غذا، اسکان و پیش از انعقاد پیمان از پیمانکار اخذ و در این پیوست درج می گردد.

نرخ و تعداد پیش بینی شده نیروی انسانی ستادی کارگاه.

پیوست ۳ - دستورالعمل تغییر کارها

سناریوهای تغییر کار

تغییرات پیشنهادی پیمانکار (مهندسی ارزش)، تغییرات ابلاغی کارفرما.

روش های قیمت گذاری تغییرات

استفاده از نرخ های پیوست ۲.

استعلام قیمت از ۳ منبع (برای کارهای جدید) روش استعلام قیمت در مورد کالا و خدمات قابل استفاده و مجاز اعلام شده است.

نقطه قوت

طراحی رویه های شفاف برای کاهش اختلافات. از جمله استعلام قیمت از ۳ تأمین کننده و یا اجرا کننده در موارد نقص و یا نبود اطلاعات مورد نیاز در پیوست ۲.

پیوست ۴ - تعدیل قرارداد

اهداف اصلی

حفظ قدرت خرید پیمانکار در برابر تورم و نوسانات قیمت ها.

جبران افزایش هزینه های ناخواسته ناشی از عوامل خارج از کنترل پیمانکار.

دامنه شمول

کلیه ردیف های مالی پیوست ۱ (حتی تعدیل ناپذیرها در صورت تمدید قرارداد).

بخش های ریالی و ارزی به صورت جداگانه.

نقاط قوت

پوشش کامل هزینه ها

شامل تمامی اجزای قرارداد (حتی هزینه های ثابت مانند بیمه در صورت تمدید).

انعطاف در محاسبه

امکان استفاده از شاخص های جایگزین برای کالاهای خاص (تبصره ۷).

شفافیت در فرمول ها

ارائه رابطه های ریاضی دقیق برای تعدیل ریالی و ارزی.

پیوست نحوه پرداخت ها

اهداف

تعیین چارچوب پرداخت ها به منظور جلوگیری از تأخیرهای مالی و حفظ جریان مثبت نقدینگی پروژه. ایجاد شفافیت در محاسبه پیش پرداخت، صورت وضعیت ها و خسارت تأخیر.

بخش بندی محتوا

۱) پیش پرداخت بند ۱-۵-۱.

۲) صورت وضعیت های موقت بند ۱-۵-۲.

۳) خسارت تأخیر پرداخت بند ۱-۵-۳.

۴) پرداخت های ارزی بند ۱-۵-۵.

پیش پرداخت (بند ۱-۵-۱)

میزان پیش پرداخت

۱۵٪ تا ۲۵٪ مبلغ قرارداد (مطابق آیین نامه تضمین معاملات دولتی)

انواع تضمین نامه های قابل قبول

ضمانت نامه بانکی/بیمه ای.

اوراق مشارکت تضمین شده.

وثیقه ملکی.

مورد	پیوست ۶ ایران	FIDIC 2017	ICC 2020
بیمه تمام خطر پروژه	پوشش کامل با فرانشیز	پوشش کامل با فرانشیز (۰.۵٪ - ۰.۲٪)	پوشش گسترده با فرانشیز متغیر (۱٪ - ۳٪)
مسئولیت مدنی	حداکثر تعهد ۲۰٪ مبلغ پیمان	تعهد نامحدود با سقف توافقی	تعهد بر اساس قوانین محل اجرا
بیمه ماشین آلات	الزام به ارزش جایگزینی	ارزش بازار منصفانه	ارزش جایگزینی + هزینه های نصب
پوشش تأخیر در اجرا	عدم تصریح (پیشنهاد اضافه شود)	بیمه DSU اجباری	پوشش DSU با شرایط خاص
Delay in Start-Up			
بیمه محیط زیست	اختیاری (پوشش محدود)	اجباری برای پروژه های حساس	پوشش الزامی با سقف بالا

مقایسه تطبیقی پیوست ۶ با FIDIC ۲۰۱۷ و ICC ۲۰۲۰

معیار	پیوست ۷ ایران	FIDIC 2017	ICC 600
حداکثر زمان گشایش	۳۰ روز	۲۸ روز	مطابق قرارداد
هزینه ها	بر عهده کارفرما	توافقی	بر عهده متقاضی
شرایط پرداخت	عمدتاً عندالمطالبه	تأیید شده (Confirmed)	متنوع
حل اختلاف اسناد	کمیته سه نفره	بانک گشاینده	UCP 600

مقایسه با نرم های بین المللی

ایشان افزود: «شایسته است کمیسیون احداث، اجرای عملیاتی اصول و الزامات فیدیک را در دستور کار خود قرار دهد. متأسفانه تضعیف جایگاه مشاوران در سالهای اخیر، موجب تضعیف ساختار تصمیم‌گیری در پروژه‌ها شده و به نتایج مطلوبی نینجامیده است. احیای مجدد ارتباطات حرفه‌ای در این زمینه، می‌تواند به‌عنوان یک نقطه قوت، زمینه‌ساز به‌کارگیری صحیح و مؤثر قراردادهای کلیدی در کشور باشد.»

سپس آقای مهندس معظمی (عضو هیئت مدیره انجمن اپک) افزود که یکی از چالش‌های اصلی در اجرای قراردادهای، تفسیر سلیقه‌ای مفاد توسط طرفین است. اگر بتوان سازوکاری مؤثر برای جلوگیری از اعمال سلیقه در تفسیر و اجرای بندهای قراردادی ایجاد کرد، بخش قابل توجهی از اختلافات و مشکلات اجرایی مرتفع خواهد شد. تأکید شد که شفاف‌سازی مفاهیم و فرآیندها باید در اولویت قرار گیرد تا فضای قراردادی به‌دور از ابهام و تفسیرهای متضاد شکل گیرد. همچنین پیشنهاد گردید که بحث داور و رسیدگی به اختلافات به‌صورت ساختاری در هیئت‌های حل اختلاف مورد بررسی قرار گیرد؛ چرا که این روش می‌تواند به تسریع در فرآیند حل و فصل اختلافات و کاهش هزینه‌های زمانی و مالی کمک شایانی نماید.

در پایان جلسه، بخشی به پرسش و پاسخ میان حاضران اختصاص یافت و نشست رأس ساعت ۱۱ خاتمه یافت.

نه تنها زیرساخت‌های فنی، بلکه زیرساخت‌های فکری فعالان حوزه نیز نیازمند بازسازی و بازتعریف است. وی با اشاره به سابقه خود در این حوزه افزود: «بنده به مدت ۷ سال به‌عنوان مشاور اجرایی با قراردادهای فیدیک همکاری داشتم و از نزدیک با ابعاد حقوقی و اجرایی آن آشنا هستم.»

ایشان ادامه داد: «یکی از ارکان اصلی در ساختار قراردادهای فیدیک، موضوع داور است. با این حال، رابطه ساختاری و حقوقی میان فیدیک و نهاد ICC (اتاق بازرگانی بین‌المللی)، یکی از موانع اصلی در جاری شدن این نوع قراردادهای در فضای حقوقی ایران به‌شمار می‌آید.»

میرزاخانیان در بخش دیگری از سخنان خود پیشنهاد داد: «چنانچه در چارچوب کمیسیون امکان‌پذیر باشد، ضروری است که به بازتعریف زیرساخت‌های فکری متناسب با شرایط پساگذار برداریم و آن‌ها را مورد نقد و بازبینی قرار دهیم. این امر می‌تواند زمینه‌ساز نهادینه‌سازی تفکر بلندمدت در اصلاح نظام قراردادی کشور باشد.»

وی در پایان ابراز امیدواری کرد: «امید است بتوانیم تجربه‌ای که سال‌هاست در کشورهای مختلف به‌ثمر نشسته، در ایران نیز اجرایی کنیم. همچنین پیشنهاد می‌شود تجربه زیسته کمیسیون احداث به‌عنوان یک مرجع تخصصی، در اختیار سایر کمیسیون‌ها نیز قرار گیرد. در همین راستا، بنده موضوع را در کمیسیون انرژی اتاق ایران نیز مطرح خواهم کرد.»

● گشایش اعتبار اسنادی - الزامات کلیدی

(۱) شرایط اساسی:
الزام به غیرقابل بازگشت بودن (Irrevocable).
مطابقت با UCP ۶۰۰.
امکان ترانسفر بودن برای پیمانکاران فرعی.
(۲) زمان بندی:
حداکثر ۳۰ روز پس از امضاء قرارداد.
تمدید خودکار در صورت تأخیر غیرقابل انتساب به پیمانکار.
(۳) هزینه ها:
تمامی کارمدها بر عهده کارفرما.
معافیت پیمانکار از هزینه های تمدید غیرمترقبه.

● پیش بینی زمان اتمام

(۱) زمان اتمام فاز یک « (پیوست های الی ۱۰) » پایان شهریورماه ۱۴۰۴
(۲) زمان اتمام فاز دو « (پیوست های ۱۱ الی ۲۱) » پایان اسفندماه ۱۴۰۴

● چالش های کلیدی در اجرای پژوهش

● محورها

موانع مالی و ساختاری
چالش های مدیریت زمان
حفظ انسجام تیم تحقیقاتی
در ادامه، آقای مهندس میرزاخانیان (نایب رئیس هیئت مدیره انجمن اپک) با تأکید بر ضرورت بازنگری در مبانی اجرایی قراردادهای، اظهار داشت: «زیرساخت‌های ما در وضعیت نامطلوبی قرار دارد؛ و

نفت کمیته اعتبارات انجمن اپک با حضور نمایندگان بانک دی

برای پیمانکاران به همراه داشته باشد و صرفاً جنبه نمادین نداشته باشد. او دو حوزه Project Financing و Procurement Financing را کلیدی‌ترین نیازهای اعضای انجمن معرفی کرد و گفت: «هدف ما از همکاری با بانکها، توسعه ابزارهای مالی بلندمدت است؛ ابزاری که به شرکت‌های عضو امکان عبور از شرایط بحرانی و افزایش ظرفیت اجرایی دهد.» در ادامه، آقای رشیدی پیشنهاد کرد بانک دی چند شعبه منتخب را برای ارائه خدمات ویژه به اعضای انجمن معرفی کند. نماینده بانک نیز با اشاره به حساسیت‌های نظارتی جدید، شعبه نامرخصر را به‌عنوان نقطه آغاز تعامل معرفی کرد.

جمع‌بندی و چشم‌انداز همکاری

نشست ۱۳ مرداد با پنج تصمیم کلیدی به پایان رسید: (۱) تشکیل هسته فکری برای طراحی مدل‌های نوین تأمین مالی پروژه‌های اولویت‌دار؛ (۲) تدوین پیش‌نویس تفاهم‌نامه همکاری توسط بانک دی تا ۲۶ مرداد ۱۴۰۴؛ (۳) گنجاندن محورهای SCF، Project Financing و Procurement Financing در تفاهم‌نامه؛ (۴) معرفی شعب منتخب بانک برای تسهیل تعامل با اعضای انجمن؛ (۵) تمرکز مشترک بر جذب رضایت پیمانکاران و تسریع در اجرای پروژه‌ها. با توجه به استقبال دو طرف و فضای مثبت گفت‌وگو، مقرر شد پس از ارائه پیش‌نویس تفاهم‌نامه از سوی بانک دی، جلسات بعدی کمیته به‌منظور بررسی نهایی و عملیاتی‌سازی همکاری‌ها برگزار شود.

مهران نوحی طهرانی
هیئت تحریریه نشریه

دستاوردهای اخیر ارائه داد. او با تأکید بر ظرفیت گسترده اعضای انجمن در حوزه‌های اجرایی و مشاوره‌ای، بر اهمیت مشارکت این نهاد در تنظیم سیاست‌های مالی کشور و همکاری‌های اخیر با پژوهشکده پولی و بانکی و اتاق بازرگانی ایران اشاره کرد.

سیاست‌های تازه بانک دی

بخش مهمی از نشست به گزارش آقای سلیمانی، نماینده بانک دی، اختصاص داشت. او با مرور سیاست‌های جدید بانک، چند نکته کلیدی را مطرح کرد: بانک دی در صدور ضمانت‌نامه و LC فعال بوده و در حال حاضر از مازاد نقدینگی برخوردار است. این بانک به‌طور جدی بر توسعه بانکداری شرکتی واقعی تمرکز کرده تا فرآیندها را کوتاه و بروکراسی اداری را کاهش دهد. پنج بازار هدف برای فعالیت‌های جدید بانک تعیین شده که در رأس آن‌ها حوزه نفت، گاز و پتروشیمی قرار دارد. سودآوری بانک در حوزه ضمانت‌نامه‌ها و LC‌ها طی ماه‌های اخیر رشد چندصد درصدی داشته است. بانک به دنبال توسعه درآمدهای کارمزدی و پیاده‌سازی پلتفرم‌های نوین تأمین مالی (SCF) است. او همچنین خبر داد که سقف پرداخت‌های بانک دی تا پایان شهریور از ۷۵۰ میلیارد تومان به ۲۰۰۰ میلیارد تومان افزایش خواهد یافت. به گفته او، بانک دی پیش‌نویس تفاهم‌نامه همکاری با انجمن اپک را تا ۲۶ مرداد ۱۴۰۴ ارائه می‌کند و بسته به شرایط، امکان تخفیف کارمزدی تا ۵۰ درصد نیز وجود دارد. با این حال، سلیمانی تأکید کرد: «گاهی سرعت و حذف بروکراسی برای پیمانکاران ارزشمندتر از هر تخفیف مالی است.»

از تفاهم‌نامه تا تأمین مالی بلندمدت

میرزاخانیان در پاسخ به توضیحات نماینده بانک دی، ضمن استقبال از تدوین تفاهم‌نامه جدید، خاطرنشان کرد که متن این تفاهم‌نامه باید مزایای ملموسی

روز ۱۳ مرداد ۱۴۰۴ دبیرخانه انجمن اپک میزبان نشستی بود که در آن اعضای کمیته اعتبارات، تأمین مالی و بانک‌های انجمن در کنار نمایندگان بانک دی گرد هم آمدند تا درباره آینده تأمین مالی پروژه‌های کلان صنعت نفت و گاز گفت‌وگو کنند. این جلسه، با محوریت یافتن راهکارهای نوین برای عبور از محدودیت‌های نقدینگی و طراحی الگوهای مشارکتی جدید، یکی از مهم‌ترین نشست‌های انجمن در ماه‌های اخیر ارزیابی می‌شود.

حلقه مفقوده؛ غیبت کارفرمایان بزرگ

در ابتدای جلسه، آقای میرزاخانیان با مروری انتقادی بر تجربه تفاهم‌نامه‌های گذشته انجمن با بانکها، تأکید کرد که مشکل اصلی زنجیره تأمین مالی در صنعت نفت و گاز، غیبت کارفرمایان بزرگ به‌ویژه شرکت ملی نفت و شرکت ملی گاز در فرآیندهای تأمین مالی است. به باور او، بدون حضور این بازیگران کلیدی، منابع بانکی به‌تنهایی پاسخگوی نیاز پروژه‌های چند میلیاردی نیستند. او با اشاره به توانمندی اعضای انجمن اپک در اجرای کامل پروژه‌ها از مرحله طراحی تا بهره‌برداری (A to Z)، خاطرنشان کرد: «کارفرما تسهیلات دارد، اما نقدینگی ندارد. این شکاف باید با ابزارهای نوین مالی پر شود.» به گفته او، نمونه‌ای موفق از این الگو در صنعت فولاد و از طریق LC داخلی بانک صادرات به‌کار گرفته شده است؛ الگویی که می‌تواند در صنعت نفت و گاز با بازدهی بالاتر بازطراحی و به‌کار گرفته شود. میرزاخانیان همچنین پیشنهاد تشکیل یک هسته فکری تخصصی برای طراحی این مدل جدید تأمین مالی را نخستین دستور کار کمیته عنوان کرد.

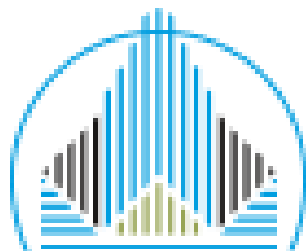
ظرفیت نهادی انجمن اپک

در ادامه، دبیر انجمن اپک گزارشی از ساختار کمیته‌ها، نقش آفرینی انجمن در سیاست‌گذاری‌های کلان و

عضو های جدید انجمن اپک

— دال گستر بیستون —

DALGOSTAR BISTOON

UMMAB

عمران میادین آب (سهامی خاص)

عضو گروه هتکو

گروه مهام شرق

نماد ما می توانیم

مجتمع صنایع قائم رضا

GhaemReza Industries Complex

عصر نانو

شرکت دانش بنیان

روپاهای خود را نانو انکسپسوله نماییدا

تمامی جلسات هیئت مدیره برگزار شده از فروردین تا مرداد ماه ۱۴۰۴

جلسات ۶۰ تا ۶۷ هیئت مدیره انجمن ایک

جلسات هیئت مدیره انجمن ایک طبق زمان بندی از پیش اعلام شده در دبیر خانه انجمن برگزار گردید. که این جلسات به شرح ذیل می باشد:

جلسه شماره ۶۰ هیئت مدیره در تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۱۷، جلسه شماره ۶۱ در تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۱، جلسه شماره ۶۲ در تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۱۵، جلسه شماره ۶۳ در تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۲۹، جلسه ۶۴ در تاریخ ۱۴۰۴/۰۳/۱۲، جلسه ۶۵ در تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۰۹، جلسه ۶۶ در تاریخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۶ و جلسه ۶۷ در تاریخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۰ برگزار گردید. در این جلسه اعضای محترم هیئت مدیره و هیئت بازرسان طبق موارد دستور جلسه به بحث و گفتگو درباره موضوعات مختلف پرداختند و نقطه نظرات خود را اعلام داشتند که در صورت جلسه ثبت و ضبط گردید.

بهای به هنگام

یکی از راه های تحلیل وضعیت اقتصادی یک صنعت، بررسی روند به هنگام شده متغیرهای عمومی و تخصصی آن می باشد.

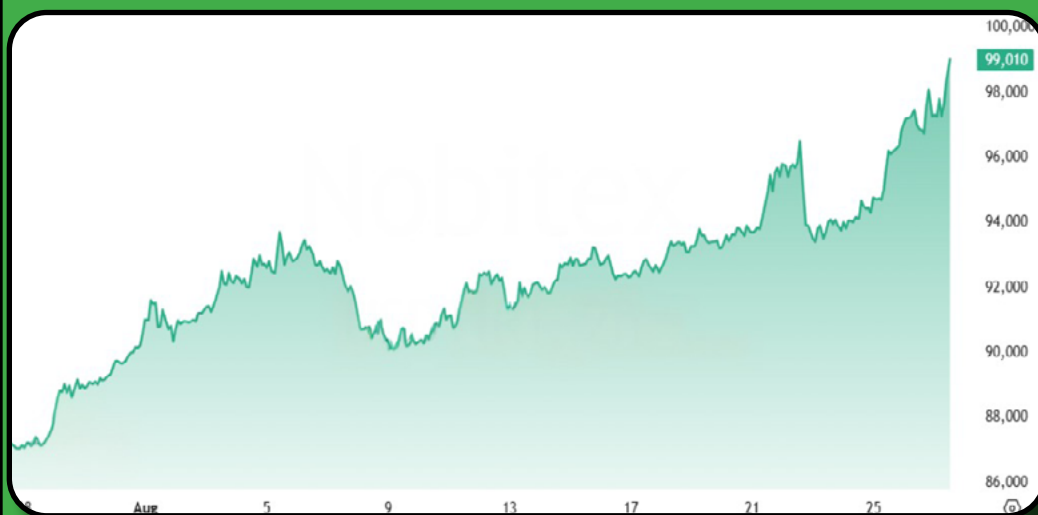

نرخ طلا (دلار)

در فصل نشریات انجمن APEC روند متغیرها و قیمت های اجزای هزینه ای اصلی صنعت احداث استخراج و ارائه خواهد شد. برای متغیرهای عمومی مانند نرخ ارز، شاخص بازار سهام و... از داده های مراجع معتبر و برای متغیرهای تخصصی از طریق استعلام از کارگاه پروژه های جاری استفاده خواهد شد.

نفت برنت (دلار)

نرخ دلار

اهم محکامات

انجمن ایک

انجمن صنعتی کارفرمای شرکت های مهندسی و پیمانکاری
نفت، گاز و پتروشیمی
Association of Petroleum Industry Engineering & Construction Companies
APEC

تهران، خیابان خرمشهر شمالی، خیابان خدیجه، شماره ۱۳
کدپستی: ۵۵۵۵۸-۱۳۵۷۱، تلفن: ۸۸۸۲۲۲۲۹، فکس: ۸۸۸۲۲۲۲۹
E: 13, 1358, N Khermshahr Ave, Tehran 1358-90371, Iran
Tel: (+98 21) 88318701-2 Fax: (+98 21) 88324669

بسمه تعالی

شماره: ۰۴/۱۲-۱۲/۱۳۳
تاریخ: ۱۳۰۲/۰۲/۱۳

جناب آقای دکتر توکلی
معاون محترم وزیر و مدیر عامل شرکت ملی گاز ایران

با سلام

احتراماً، ضمن قدردانی از تشکیل جلسه و دعوت جنابعالی در تاریخ ۱۳۰۲/۰۲/۱۳ به استحضار میسر شد که انجمن شرکت های مهندسی و پیمانکاری نفت، گاز و پتروشیمی (ایک) به عنوان یکی از معتبرترین و فعالترین نهادهای تأثیرگذار در بخش خصوصی، با حضور ۲۸۲ شرکت فعال خصوصی، با رویکردی نوآورانه در زمینه مهندسی و اجرای پروژه های صنعت نفت و گاز کشور به شمار می رود. این انجمن، با شناسایی برخی از مهمترین چالش های پیش رو که امکان رفع آن ها در کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت وجود دارد، راهکارهای پیشنهادی خود را به شرح زیر ارائه می نماید.

خواهشمند است دستور فرمایید نسبت به پیگیری موضوعات مطرحه با حصول نتیجه اقدامات لازم را مبذول فرمایند.

۱- مسائل و راهکارهای دست یافتنی در کوتاه مدت

۱-۱- تشکیل کارگروه مشترک شرکت ملی گاز و بخش خصوصی

پیشنهاد می گردد در شرایطی که صنعت نفت، گاز کشور به دلایلی که مستحضرید دچار بحرانی های جدی شده است که حل آن ها تنها از طریق وفای ملی و همکاری و تعامل نزدیک حاکمیت و بخش خصوصی میسر است، کارگروه دولتی مشترک با حضور نمایندگان شرکت ملی گاز و انجمن ایک به عنوان یکی از مهمترین نهادها جهت "تشکیل گردد و با برگزاری جلسات منسجم و مستمر و تشکیل کارگروه های تخصصی، ضمن شناسایی مسائل، راهکارهای عملی برای حل آن ها ارائه نماید.

۱-۲- حمایت از بخش خصوصی واقعی

مستحضر می باشید که توسعه پایدار صنعت گاز، جز با تقویت بخش خصوصی واقعی میسر نیست که این امر مورد تأکید مقام معظم رهبری نیز بوده است. لذا خواهشمند است به دستگاه های اجرایی زیرمجموعه اطلاع فرمایید در مناقصات که شرکت خصوصی در روند بررسی اولیه، تأیید صلاحیت می شود متعاقباً گزارش موظف به جلوگیری از حضور شرکت های دولتی و وابسته به نهادها و ارگان ها در آن مناقصات باشد.

www.trapecc.com
info@trapecc.com

انجمن صنعتی کارفرمای شرکت های مهندسی و پیمانکاری
نفت، گاز و پتروشیمی
Association of Petroleum Industry Engineering & Construction Companies
APEC

تهران، خیابان خرمشهر شمالی، خیابان خدیجه، شماره ۱۳
کدپستی: ۵۵۵۵۸-۱۳۵۷۱، تلفن: ۸۸۸۲۲۲۲۹، فکس: ۸۸۸۲۲۲۲۹
E: 13, 1358, N Khermshahr Ave, Tehran 1358-90371, Iran
Tel: (+98 21) 88318701-2 Fax: (+98 21) 88324669

شماره: ۰۴/۱۲-۱۲/۱۳۳
تاریخ: ۱۳۰۲/۰۲/۱۳

جناب آقای دکتر پاک نژاد
وزیر محترم نفت

با سلام

احتراماً، همانگونه که مستحضرید، در شرایط کنونی اقتصادی کشور، دستیابی به اهداف رشد و اعتلا جز با تکیه بر وحدت، همدلی و وفای میان ارکان مختلف اقتصادی میسر نخواهد بود. تحقق این اهداف نه تنها موجب ارتقاء تاب آوری کشور در برابر چالش های موجود می شود، بلکه بستری مناسب برای تقویت زیر ساخت های اقتصادی فراهم خواهد ساخت.

فعالان اقتصادی بخش خصوصی در سال های دشوار جنگ، دوران سازندگی و مقابله با تحریم های فزاینده همواره کوشیده اند تا ضمن حفظ کيان و اساتد ملی کشور که تمدنی دیرینه و پیوندهای ناگسستنی فرهنگی و فکری دارد، دولت را در دستیابی به اهداف کلان اقتصادی و اجتماعی یاری کنند.

امروز، که وفای ملی به عنوان یکی از اهداف راهبردی دولت چهاردهم تعیین شده است، بخش خصوصی ضمن استقبال و خرسندی از این رویکرد هوشمندانه باز دیگر با عزمی راسخ وارد میدان شده تا نقش اثر گذار خود را در اعتلای اقتصادی کشور ایفا کند. این حال، تحقق این امر مستلزم شناسایی و رفع موانع و چالش های است که فعالان اقتصادی با آن ها مواجهند و تاکنون دشواری های بسیاری برای آنان ایجاد کرده است.

زاین رو، انجمن شرکت های مهندسی و پیمانکاری نفت، گاز و پتروشیمی به عنوان یکی از نهادهای تأثیرگذار در بخش خصوصی، با بهره مندی از شرکت های توانمند و فعال در صنعت نفت، که با رویکردی نوآورانه برای وزارت نفت در کاهشی زمان، هزینه و افزایش کیفیت پروژه های این وزارت خانه هستند، برخی از موانعی را که امکان رفع آن ها در کوتاه مدت و میان مدت وجود دارد، شناسایی کرده و راهکارهای پیشنهادی خود را به شرح زیر ارائه می نماید:

۱- روند نزولی توانمندی شرکت های خصوصی صنعت احداث

۱-۱- در یک دهه گذشته به علل مختلف که از حوصله این نوشته خارج است، چرخش کاری افشاء انجمن و حجم درآمد آنها بشدت کاهش یافته است. این کاهش در برخی موارد به تعطیلی شبکه اقتصادی عضو انجمن منجر شده است. بصورت تقریبی، حجم نزولی این کاهش نسبت به اوایل دهه نود بالغ بر ۷۸۵ است.

1
www.trapecc.com info@trapecc.com
www.trapecc.com info@trapecc.com

انجمن صنعتی گازفرمای شرکت های مهندسی و پیمانکاری
نفت، گاز و پتروشیمی
Association of Petroleum Industry Engineering & Construction Companies
APEC

تهران: خیابان خرمند شاهی، خیابان جدهم، شماره ۱۳
کد پستی: ۹۶۵۷۱-۹۶۵۷۱-۲ تلفن: ۵۸۵۵۸-۵۸۵۵۸-۲ فاکس: ۵۸۵۵۵۸-۵۸۵۵۵۸-۲
#13,13#N.Khermndshahi Ave. Tehran-15858-96571, Iran
Tel: (+9821) 88318701-2 Fax: (+9821) 8824669

بسمه تعالی

شماره: ۰۴/۰۱۲-۶/۱۵۳-۳
تاریخ: ۱۴۰۲/۱۲/۱۸

جناب آقای دکتر شاکری
معاون محترم وزیر در امور مهندسی، پژوهشی و فناوری وزارت نفت

با سلام

احتراماً پیرو مذاکرات حضوری در جلسه مورخ پانزدهم اسفندماه سالجاری، همانطور که باستحضار حضرتعالی رسید، درخواستهای از سوی انجمن شرکت های مهندسی و پیمانکاری نفت، گاز و پتروشیمی (ایک) به جناب آقای دکتر پاک زاده، وزیر محترم نفت، ارفه شده است که با توجه به عملیاتی بودن درخواستها امید است با پیگیری هایی که از سوی آن معاونت محترم بعمل می آید، شاهد اجرای آنها باشیم.

این درخواست ها عبارتند از:

۱- با عنایت به شرایط سخت حاکم بر فضای اقتصادی کشور و به تبع آن شرایط بحرانی ویژه شرکت های پیمانکاری و مهندسان مشاور، ضرورت ایجاد راهکارهایی برای خروج از بحران اقتصادی و پرداخت حقوق شائین در پروژه ها و ایجاد ظرفیت مالی برای انجام تکلیف های پیمان شرکتها اجتناب ناپذیر بوده و در این راستا ضرورت دارد که کارفرمایان به صورت همدستان نسبت به بررسی، تأیید و پرداخت صورت وضعیتهای موقت کارکرده و تعذیلات مربوط به صورت وضعیتهای ارسالی وفق آخرین شاخصهای اعلامی سازمان برنامه و بودجه اقدام فرمایند.

۲- در حال حاضر مطابق با ماده ۲۵ شرایط عمومی پیمان هسنان ۵۴۹۰، کارفرما می تواند در مقابل درخواست پیمانکار و ارائه تضمین مورد قبول کارفرما نسبت به آزاد سازی مبالغ کسور حسن انجام کار (معادل ۷۰-۸۰٪ کارکرده) اقدام نماید. لذا از آنجا که در شرایط اقتصادی فعلی شاخصهای معیار نرخ بالای تورم و تغییرات شدید قابل پیش بینی نرخ ارز، تأثیرات منفی قابل توجهی بر روند پیشرفت پروژه از منظر نقدینگی ایجاد نموده اند، اتخاذ سیاست آزادسازی تدریجی سپرده حسن انجام کار پروژه ها می تواند بدون عائل مثبت و اثر بخشی بر فرایند پیشرفت پروژه ها مطرح گردد. لذا خواهشمند است دستور فرمایید کارفرمایان و مجریان طرح ها، صرفاً با درخواست طرف دوم قرارداد نسبت به استرداد سپرده کسور حسن انجام کار در ازای اخذ تضمین قراردادی مدافع در این نامه تضمین معاملات دولتی اقدام شایسته به عمل آورند.

www.irapec.com
info@irapec.com

انجمن صنعتی گازفرمای شرکت های مهندسی و پیمانکاری
نفت، گاز و پتروشیمی
Association of Petroleum Industry Engineering & Construction Companies
APEC

تهران: خیابان خرمند شاهی، خیابان جدهم، شماره ۱۳
کد پستی: ۹۶۵۷۱-۹۶۵۷۱-۲ تلفن: ۵۸۵۵۸-۵۸۵۵۸-۲ فاکس: ۵۸۵۵۵۸-۵۸۵۵۵۸-۲
#13,13#N.Khermndshahi Ave. Tehran-15858-96571, Iran
Tel: (+98 21) 88318701-2 Fax: (+98 21) 8824669

بسمه تعالی

شماره: ۰۴/۰۱۲-۱۲/۲۷۷
تاریخ: ۱۴۰۲/۰۲/۲۰

جناب آقای دکتر غلامحی میرزایی
رئیس محترم امور تخصصی بازگانی شرکت ملی گاز ایران

با سلام

احتراماً با درگفت به نامه شماره ۵۹۰۸۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۱ مبنی بر تشکیل کارگروهی به منظور شناسایی چالش های پیش روی حوزه پیمانکاری و خدمات مشاوره صنعت گاز کشور، ضمن ابراز خرسندی از اقدام شایسته و تشکیل این کارگروه، بدینوسیله نمایندگان انجمن ایک به شرح ذیل معرفی می گردند:

۱- جناب آقای مهندس معظمی، عضو هیات مدیره انجمن ایک
۲- جناب آقای مهندس کر که آبادی، عضو هیات مدیره انجمن ایک
۳- جناب آقای مهندس رشیدی، عضو هیات مدیره انجمن ایک
۴- جناب آقای مهندس مشتاقیان، بازرس انجمن ایک
۵- جناب آقای مهندس شافع شویلی، عضو انجمن ایک
۶- جناب آقای مهندس حسین بافته جی، عضو انجمن ایک

همچنین، ضمن استعاضا از طرح موضوعات مطرحه، سایر پیشنهادات مدنظر نمایندگان انجمن، در جلسات آتی به استحضار کارگروه خواهد رسید.

سید محمد حسینی
رئیس هیات مدیره انجمن ایک

www.irapec.com info@irapec.org
www.irapec.org info@irapec.com

انجمن صنعتی گازفرمای شرکت های مهندسی و پیمانکاری
نفت، گاز و پتروشیمی
Association of Petroleum Industry Engineering & Construction Companies
APEC

تهران: خیابان خرمند شاهی، خیابان جدهم، شماره ۱۳
کد پستی: ۹۶۵۷۱-۹۶۵۷۱-۲ تلفن: ۵۸۵۵۸-۵۸۵۵۸-۲ فاکس: ۵۸۵۵۵۸-۵۸۵۵۵۸-۲
#13,13#N.Khermndshahi Ave. Tehran-15858-96571, Iran
Tel: (+9821) 88318701-2 Fax: (+9821) 8824669

بسمه تعالی

شماره: ۰۴/۰۱۲-۱۱/۱۶
تاریخ: ۱۴۰۲/۰۲/۲۵

رئیس محترم سران سه قوه کشور
جناب آقای دکتر پزشکیان، رئیس محترم جمهور
جناب آقای دکتر قالیباف، رئیس محترم مجلس شورای اسلامی
جناب آقای دکتر اژه ای، رئیس محترم قوه قضائیه

با سلام

احتراماً باستحضار می رساند، در پی افزایش غیرمنتظره قیمت ارز طی یک سال اخیر در سامانه مبادلات ارز و طلا (ETS) به میزان حدود ۵۰ درصد و همچنین رشد بیش از ۴۰ درصدی در بازار آزاد، شاهد تأثیر منفی و غیرقابل انکار این نوسانات بر روند ساخت و ساز پروژه های طرح و ساخت و احداث بودهایم. این امر، ناشی از اختلال در گردش نقدینگی به موجب و مؤثر، اجرای پروژه ها را با چالش مواجه ساخته و تحویل آن ها را در زمان مقرر با دشواری همراه کرده است.

شایان ذکر است که شاخص های اعلام شده جهت اعمال در شرایط پیمانی پروژه ها در پیمان های مشمول تعدیل، با فاصله معنادار از این افزایش ها و در بازه های زمانی طولانی تر از مدت اجرای پروژه لحاظ می شود. این مسئله، بحران نقدینگی را تشدید کرده و پروژه های ملی را با چالش های جدی مواجه ساخته است.

لذا خواهشمند است دستور اکید صادر فرمایید تا به منظور رفع بحران های مذکور و جلوگیری از تضییع پتانسیل های بالقوه (عدم انفع) پروژه های ملی در حال اجرا، این نامه ها و دستورالعمل های لازم جهت جبران اثرات نوسانات نرخ ارز، با مشارکت نمایندگان بخش خصوصی و انجمن ایک تدوین و ابلاغ گردد.

www.irapec.com
info@irapec.com

تهران، خیابان خرمند شمالی، خیابان همدان، شماره ۱۳
کدپستی: ۱۵۵۵۵-۹۶۵۷۱، تلفن: ۸۸۲۱۸۷۰-۱-۲، فاکس: ۸۸۲۱۸۷۰-۱-۲
13, 18th St., N Khermnd Ave. Tehran-15555-96571, Iran
Tel: (+98 21) 88318701-2 Fax: (+98 21) 88824669

انجمن صنایع کارفرمایی شرکت های مهندسی و پیمانکاری
نفت، گاز و پتروشیمی
Association of Petroleum Industry
Engineering & Construction Companies

بسمه تعالی

شماره: ۴/۲-۲۵/۱۸۷

تاریخ: ۱۴۰۴/۲/۲۰

جناب آقای دکتر سالاری

مدیر کل محترم سازمان تامین اجتماعی

با سلام

احتراماً، پیرو جلسه مورخ ۱۴۰۴/۲/۲۷ منعقد در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و متعاقب آن مذاکرات نماینده این انجمن با حضرتعالی در خصوص پیشنهاد تک ترخی شدن شرب بیمه قراردادهای پیمانکاری و مهندسی مشاور فعال در صنعت احداث کشور، ضمن تشکر فراوان از موافقت حضرتعالی با کلیات پیشنهاد ارائه شده و همچنین با عنایت به مذاکرات سه جانبه فیما بین معاونت محترم بیمه ای آن سازمان، معاونت محترم پژوهش و فناوری وزیر نفت و اعضای هیئت مدیره انجمن ایک، بدینوسیله تقاضای این انجمن جهت تشکیل جلسه ای با حضور حضرتعالی، مدیران محترم سازمان تامین اجتماعی و اعضای هیئت مدیره این انجمن در خصوص بررسی جزئیات طرح پیشنهادی فوق الذکر اعلام می دارد. خواهشمند است دستورات لازم را در این خصوص مبذول فرمائید.

پیشاپیش از بذل توجه و حسن نظر جنابعالی کمال تشکر و امتنان را دارد.

محمد حلویی

رئیس هیئت مدیره انجمن ایک

تهران، خیابان خرمند شمالی، خیابان همدان، شماره ۱۳
کدپستی: ۱۵۵۵۵-۹۶۵۷۱، تلفن: ۸۸۲۱۸۷۰-۱-۲، فاکس: ۸۸۲۱۸۷۰-۱-۲
13, 18th St., N Khermnd Ave. Tehran-15555-96571, Iran
Tel: (+98 21) 88318701-2 Fax: (+98 21) 88824669

انجمن صنایع کارفرمایی شرکت های مهندسی و پیمانکاری
نفت، گاز و پتروشیمی
Association of Petroleum Industry
Engineering & Construction Companies

بسمه تعالی

شماره: ۴/۲۱-۱/۳۸۹

تاریخ: ۱۴۰۴/۵/۰۶

جناب آقای دکتر مدنی زاده

وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی

پاسلام

احتراماً، ضمن عرض تبریک انتصاب شایسته جنابعالی به عنوان وزیر امور اقتصاد و دارایی و آرزوی توفیق در تیل به اهداف دولت چهاردهم در زمینه توسعه اقتصادی کشور به استحضار می رسد که شرایط خاص کشور عزیزمان پس از اعلام آتش بس موقت و پایان ترغش ۱۲ روزه رژیم صهیونیستی ایجاب می نماید که در راستای حفظ منافع ملی کشور، اقدامات ویرایش جهت تداوم پایداری اقتصادی و جلوگیری از خروج سرمایه و تعدیل نیروی انسانی شاغل در بنگاه های اقتصادی صورت گرفته و با حذف قوانین دست و پاگیر، معارض و مزاحم، گشایش هایی برای فعالین اقتصادی ایجاد شود تا با دلگرمی به ادامه و توسعه فعالیت های خود بپردازند و روند توسعه کشور با شتاب بیشتری ادامه پیدا کند.

در این راستا به عرض می رسد یکی از مواردی که طرح های عمرانی زیربنایی کشور را دچار عقب ماندگی و فرسودگی نموده و به دوما هزار شرکت عضو صنعت احداث به عنوان بازوان اجرایی توسعه و آبادانی کشور آسیب رسانده، وجود ضرایب متعدد نحوه محاسبه حق بیمه تامین اجتماعی بیمه ها می باشد که متأسفانه با تفسیر مختلف و اعمال سلیقه کارشناسان سازمان تامین اجتماعی، موجب وارد شدن خسارات سنگینی به شرکت های مزبور شده است. این امر فضای کاری بنگاه های صنعت احداث را دچار ریسک بیشتر در عدم شفافیت و غیرقابل پیش بینی نمودن هزینه های مالی قرارداد نموده است، به طوری که باید اذعان نمود وجود این چنین مقرراتی موله بسیار مهم و تاثیر گذار در رشد اقتصادی، یعنی امید به آینده را برای فعالان اقتصادی و بنگاه ها کم رنگ ترو زمینه بروز فساد را برای افراد سودجو فراهم نموده است. بدیهی است که این عوامل در مجموع، موجب تضعیف روند اجرای طرح های توسعه ای کشور می گردد.

لذا از جنابعالی تقاضا دارد به جهت هموار نمودن هر چه بهتر مسیر اجرای طرح های توسعه ای و جلوگیری از خسارت وارده ناشی از عدم انفع حاصل از تاخیر در بهره برداری طرح های مزبور، در راستای تقویت اقتصاد کشور از مسیر حمایت از بخش خصوصی، هم چنین اعلام عزم جدی دولت مبنی بر تغییر روش ها و روندهای غیر اصولی گذشته و حذف قوانین مزاحم، دستور فرمائید تک ترخی شدن شرب حق بیمه کلیه قراردادهای مقاطعه کاری در دستور بررسی قرار گیرد (همانند نرخ مالیات بر ارزش افزوده که برای کلیه بنگاه ها و فعالیت ها مشمول، عندی ثابت و مشخص بوده و فارغ از تفسیر انشائی قابل اعمال می باشد).

خاطر نشان می سازد پیشنهاد تک ترخی شدن شرب حق بیمه بیمه های صنعت احداث در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۲/۲۷ منعقد در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران توسط یکی از اعضای هیئت مدیره این انجمن برای رئیس محترم سازمان تامین اجتماعی، جناب آقای دکتر سالاری تشریح گردید و ایشان نیز موافقت شفاهی خود را با پیشنهاد ارائه شده اعلام نموده اند.

قبلاً از بذل توجه و عنایت حضرتعالی کمال تشکر و امتنان را دارد.

محمد حلویی

رئیس هیئت مدیره انجمن ایک

www.apec.org info@apec.org
www.ir.apec.org info@ir.apec.org

معرفی پادکست

انجمن اپک پادکست های آموزش مالیات خود را با حضور دکتر شوقی بیگی، مشاور رسمی سازمان مالیاتی با هدف ارائه بهترین خدمات به اعضای خود منتشر میکند، هدف پادکست های مالیاتی به روز کردن اطلاعات اعضای انجمن اپک از آخرین ابديت های سازمان مالیاتی کشور است. پادکست های انجمن اپک در سایت انجمن، گروه رسمی انجمن اپک در واتساپ و سایت های معتبر پخش پادکست قابل دسترسی است. برای پرسش هرگونه سوال و یا ارائه نظر خود با شماره دبیرخانه انجمن اپک تماس حاصل فرمایید.

معرفی کتاب

محمدرضا طبیب زاده نوری، زاده آبان ماه سال ۱۳۲۵ در تهران است. وی فارغ التحصیل سال ۱۳۴۴ در رشته ریاضی دبیرستان البرز تهران و فارغ التحصیل سال ۱۳۴۹ رشته راه و ساختمان دانشکده فنی دانشگاه تهران می باشد. مطالب نگاشته شده در این مجموعه نتیجه تجربیات علمی و عملی نگارنده در ۵ دهه فعالیت حرفه ای در صنعت احداث کشور می باشد که در قالب نگاشته ها و مقالات متعددی در طول سه دهه گذشته در نشریات و کنفرانس های علمی و مهندسی ارائه شده است. امید است انتقال تجربیات این مهندس خدمتگزار برای نسل های آتی مثمر ثمر باشد.

معرفی پادکست

پادکست میم یک مجموعه‌ی صوتی به زبان فارسی است که برخی از جذاب‌ترین گزارش‌های بلند و روزنامه‌نگاری عمیق از معتبرترین رسانه‌های جهان را برای مخاطبان فارسی‌زبان روایت می‌کند. این پادکست به تهیه‌کنندگی و میزبانی مهدی عباسی ساخته می‌شود و در آن، گزارش‌های تحقیقی که بعضی برنده‌ی جوایز معتبر روزنامه‌نگاری مثل جایزه پولیتزر بوده‌اند و همین‌طور مقاله‌های تامل‌برانگیز در حوزه‌هایی همچون تاریخ، مسائل اجتماعی و سیاسی، روان‌شناسی علمی و اخلاق، ترجمه و روایت می‌شوند. هر قسمت با تکیه بر روایت‌گری باکیفیت و مبتنی بر روزنامه‌نگاری معتبر تلاش می‌کند برای شنونده آگاه‌بخش، درگیرکننده و الهام‌بخش باشد، و محتوایی در سطح جهانی را در دسترس کسانی قرار دهد که ترجیح می‌دهند به زبان فارسی گوش دهند و بیندیشند.

معرفی فیلم

بی پلاس یک ویدیوکست یوتیوبی مستقل است که توسط علی بندری تولید می‌شود و در هر قسمت گزارش بلند از یک ماجرای واقعی را ترجمه و بازنشر می‌کند.

ویدیو شروع قصه نفت در ایران توسط منابع: 'کتاب خواب آشفته نفت، از قرارداد داریسی تا سقوط رضاشاه نوشته‌ی محمدعلی موحد' تهیه شده و در کانال یوتیوب بی پلاس منتشر گردیده.

SATRAP
SANAT RADMAN
 Technical & Engineering Co.

آدرس دفتر تهران:

تهران، خیابان ولیعصر، روبروی بیمارستان دی، جنب خیابان
 چهارم گاندی، پلاک ۲۳۵۳ طبقه دوم واحد ۵ و ۶ شماره تماس:
 ۰۲۱۸۸۶۶۶۰۲۱-۲۲

دفتر بوشهر:

بندر سیراف- ابتدای اتوبان عسلویه - مجتمع شرکت های ساتراپ
 شماره تماس: ۰۷۷۳۷۳۲۵۱۵۱ - ۰۷۷۳۷۳۲۵۰۰۰

دفتر شهرکرد:

میدان انقلاب- ساختمان ایرانیان- طبقه اول- واحد ۳
 شماره: ۰۳۸۳۲۲۷۸۹۰۲

فراخوان بیمه تکمیلی درمان انجمن اپک

اعضای محترم انجمن اپک

انجمن اپک به اطلاع می‌رساند پیرو نامه شماره 861/1403/03 مورخ 1403/07/23 در خصوص بیمه های تکمیلی درمان و با توجه به بررسی‌های انجام شده، تفاهم‌نامه‌ای بین انجمن و کارگزاری بیمه منعقد گردید. بر اساس این تفاهم‌نامه، طرح‌های پیشنهادی بیمه تکمیلی درمان شامل طرح‌های «معلم» و «البرز» مورد تأیید و موافقت قرار گرفته است.

خلاصه پوشش‌های بیمه‌ای قابل ارائه در این طرح‌ها

هزینه بستری، جراحی، سایر خدمات بیمارستانی

پاراکلینیکی و تصویربرداری‌ها

جراحی‌های مجاز سرپایی

گفتار درمانی و خدمات توانبخشی

هزینه‌های زایمان و نازایی

هزینه‌های دندانپزشکی و عینک طبی

هزینه آمبولانس و انتقال بیمار

تماس با ما:

Tel. 02188318701

Email: apec2000@gmail.com

اطلاعیه

برگزاری دوره آموزشی جوشکاری و فیتری ویژه صنایع نفت و گاز

انجمن اپک در راستای تحقق هدف توسعه مهارت نیروهای ماهر عملیاتی، دوره‌های آموزشی کوتاه مدت مؤثر جوشکاری و فیتری را برگزار می‌نماید. با توجه به ضرورت رفع نیازهای شرکت‌های عضو انجمن، این دوره‌ها بنابر درخواست اعضاء در مناطق مختلف کشور در نزدیکی سایت‌های عملیاتی اجراء می‌گردد. مهارت آموزان این دوره‌ها، پس از کسب سطح مطلوب مهارت‌های فنی و مرفه‌ای در طول مدت ۳ الی ۴ ماه، توانایی اشتغال در سایت‌های صنعتی را به دست می‌آورند.

مهلت ثبت نام

تا پایان تیر ماه

۱۴۰۴

سرفصل‌های

دوره آموزشی جوشکاری و فیتری

- تئوری فیتری و شناخت ابزار
- فرآیندهای عملی آماده‌سازی، برش و فیتاپ لوله و اتصالات
- شناخت مواد و نقشه خوانی
- محاسبات عددی و اندازه‌گیری
- مهارت لیفتینگ و ریگری
- اخلاق کار، کار گروهی، گزارش‌دهی و مهارت‌های شغلی
- تئوری جوشکاری و شناخت ابزار
- جوشکاری با فرآیند SMAW (قوس الکتریکی)
- جوشکاری TIG (آرگون)
- عیوب جوش
- شناخت مواد و نقشه خوانی
- آشنایی مقدماتی با برق صنعتی
- اخلاق کار، کار گروهی، گزارش‌دهی و مهارت‌های شغلی

